TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1381) 1976 LIEPOS - JULY 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275 - 4672

Atrasta Amerika

Apie Amerikos atradimą, rodos, nereikėtų kalbėti, nes ji seniai atrasta, suklestėjusi ir viltingai žvelgianti į ateitį. Kalbėti reikėtų nebent apie Amerikos praradimą milžinų grumtynėse. Bet šiuo atveju mums rūpi ne Šiaurės, o Pietų Amerika, kuri šiauriečių lietuvių buvo ilgokai pamiršta ar tam tikra prasme prarasta. Globalinėje lietuvių veiklos perspektyvoje visas dėmesys buvo sutelktas į Europą ir Š. Ameriką, ypač pastarąją, kur yra įsikūrusi žymi mūsų tautos dalis. Ir tai su pagrindu, nes čia telkėsi ir tebesitelkia pagrindinės mūsų išeivijos pajėgos. Po II D. karo reikėjo čia įkurdinti tūkstančius naujų ateivių, išblokštų iš gimtosios savo žemės. Įkurdinimas buvo juo sunkesnis, nes nauji ateiviai atvyko su pilnom galvom, bet tuščiom kišenėm. Nugalėjus įsikūrimo sunkumus, pradėta dairytis plačiau. Ėmė kilti vienas kitas balsas, primenantis, kad Š. Amerika dar neviskas, kad yra lietuvių ir kituose kraštuose, ypač P. Amerikoje, kuriems reikalinga visokeriopa pagalba. BALFas visas savo pastangas nukreipė į Europoje likusius tautiečius, kurie jos tuo metu buvo reikalingiausi. P. Amerikos lietuviai tokios pagalbos nė nelaukė, nes nebuvo jau tokie vargani. Be to, kaikuriuose kraštuose (Venecueloje, Kolumbijoje) jie buvo visai gerai įsikūrę. Visdėlto nei ekonominis (neskaitant išimčių), nei kultūrinis P. Amerikos lietuvių gyvenimas negalėjo pasiekti šiauriečių lygio dėl žymiai sunkesnių sąlygų ir daug mažesnio tautiečių skaičiaus.

★ ★ ★

Dėlto natūraliai šiauriečių pagalba turėjo vėliau krypti ir pietiečių pusėn, kuri kadaise naudojosi nepriklausomos Lietuvos parama. Deja, savaime niekas nesidarė, nors žodinių svarstymų netrūko. Nedrąsiai vienas kitas konkretus žingsnis buvo bandomas žengti ypač švietimo srityje. Pagaliau buvo įsitikinta, kad reikia žymiai platesnės iniciatyvos. Tarp įvairių projektų kilo mintis surengti P. Amerikoje trečiąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Kaip ir visuomet būna didelių užmojų atvejais, atsirado nemažai skeptikų, sakančių, kad pietiečiai to padaryti nepajėgs. Dabar jau matome, kad teisūs buvo ryžtingieji — pietiečiai, kitų padedami, savo uždavinį atliko gerai. Po šio kongreso praregėjo ir šiauriečiai, ir pietiečiai. Šiauriečiai pamatė, kad P. Amerikoje lietuviai yra gausūs, kad net antroji ir trečioji karta išpažįsta savo lietuviškumą, kuris yra reikalingas naujo pūstelėjimo. Pietiečiai pastebėjo, kad jie daugiau gali nei anksčiau manė. Užsimezgė konkretus ryšys tarp abiejų Amerikų. Jau skaitėm spaudoje, kad iš Š. Amerikos pas pietiečius į kultūrinę talką išvyko kanadietė R. Lukoševičiūtė, amerikietė R. Šoliūnaitė, kad pietuose lankosi PLB švietimo vadovas J. Kavaliūnas, kad ten nuvyksta mūsų solistai, solistės, kvartetai, ansambliai, kad rengiasi vykti ir kiti gausesni vienetai... Visa tai pajudėjo ypač ryšium su jaunimo kongresu, kuris sukėlė tam tikrą dinamiką, entuziazmą. Jis atsispindi pokongresinėse stovyklose ir pietiečių iniciatyvoje siųsti savo žmones Š. Amerikon užmegzti ryšių, kaiko pasimokyti ir grįžus stiprinti tautiečius.

★ ★ ★

Už visų tų žygių matyti organizuojanti PLB valdybos ranka, kuriai pavyko ne tik pasiekti P. Amerikos tautiečius, bet ir sutelkti lėšų didžios svarbos veiklai. Didesnis ar mažesnis mūsų pietiečių tautinis atgaivinimas bei sustiprinimas bus dėmesio vertas laimėjimas. Žinoma, apie laimėjimą dar peranksti kalbėti, nes tokie kultūriniai žygiai reikalingi ilgesnio laiko ir intensyvių pastangų. Mūsų visuomenė gana nesunkiai sutelkia lėšas vienkartiniams renginiams, šventėms, festivaliams... Juo labiau ji turėtų negailėti lėšų pastoviam kultūriniam žygiui, siekiančiam padėti tautiečiam sunkesnėse sąlygose. Tame žygyje vieno tik reikėtų vengti — neperkelti skaldymosi bacilų iš šiaurės į pietus. Tai pavojinga prekė, kuri gali būti nesunkiai eksportoujama. Jos betgi niekas nepageidauja — tegu ji pasilieka ten, kur pagaminta. Vietoj jos reikėtų pajieškoti kelių pietiečiams į šiauriečių spaudą. Dabar pastaroji beveik neprieinamą finansiškai. Siuntos (laikraščių) į P. Ameriką eina labai ilgai, gi oro paštas brangus. Nei šiauriečiai leidėjai, nei pietiečiai skaitytojai nėra pajėgūs tos kliūties nugalėti. Dėlto reikalinga mūsų fondų parama, kad pietiečiams palengvėtų keliai į šiauriečių spaudą. Tuo būdu užsimegztų gyvesnė komunikacija, iš kurios laimėtų abi pusės. Kas tai galėtų padaryti? Jei PLB valdyba ėmėsi kultūrinio žygio į P. Ameriką, jai derėtų pastudijuoti ir šios srities galimybes. Iki šiol jų platesniu mastu niekas nėra tyręs. Linkėtina ir čia "atrasti Ameriką". **Pr. G.**

Amerikos dvišimtmečio sukakties iškilmėje Niujorke, Wall-Broad gatvių sankryžoje, lietuvaitės dalyvavo programoje su tautiniais šokiais Pastatas kairėje yra biržos rūmai, o pastatas su kolonom — Federall Hall, prie kurio yra Jurgio Vašingtono paminklas. Kiti baltiečiai nedalyvavo Nuotr. P. Ąžuolo

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Norvegų talka lietuviams

Plačiai paskleista Nijolės Sadūnaitės kalba ir kita medžiaga

Šiemet birželio viduryje (ak, tas mūsų tragiškas birželis!) sukako vieneri metai, kai Vilniuje buvo nuteista **Nijolė Sadūnaitė**, kilni tikėjimo liudytoja ir kovotoja už žmogaus teises. Jos drąsi laikysena teisme ir tiesūs apsigynimo žodžiai "LKB Kronikos" dėka rado atgarsį daugelio užsienio kraštų spaudoje. Neseniai į sąjūdį padėti Sov. Sąjungoj kalinamai lietuvei "sąžinės kalinei" įsijungė ir norvegų krikščionys.

Iniciatyvos ėmėsi norvegų vyskupo Monrad Nordeval vadovaujama "Misjon bak jernteppet" (misija už geležinės uždangos). Kaip pats pavadinimas rodo, šios norvegų misijos tikslas yra rūpintis komunistų valdžioje gyvenančių krikščionių reikalais. Ji mėgina visokiais būdais pasiųsti už geležinės uždangos Šventojo Rašto ir kitokios reikalingos tikybinės raštijos, organizuoja radijo laidas, gina kenčiančius už tikėjimą ir informuoja visuomenę apie krikščionių persekiojimus. Misija leidžia ir savo biuletenį "Ropet fra Oest" (Šauksmas iš Rytų), kurio tiražas siekia 40.000 egzempliorių.

Šio norvegų krikščionių leidinio naujausiame numeryje ištisi aštuoni puslapiai paskirti Rusijoje kalinamai Lietuvos katalikei Nijolei Sadūnaitei. Visa ta medžiaga išleista ir platinama atskiru atspaudu.

Aštuonių puslapių sąsiuvinio dydžio leidinėlis norvegų kalba pavadintas "Ingen ha sterre kjaerlighet" (Niekas neturi didesnės meilės). Pirmame puslapyje išspausdinta Nijolės Sadūnaitės nuotrauka. Brošiūroje esama ir daugiau iliustracijų. Vienoje nuotraukų matoma Lietuvos kankinė už tikėjimą drauge su kanauninku Rauda, kurį ji slaugė iki jo mirties. Išspausdinta ir jėzuito kunigo Šeškevičiaus nuotrauka. Kai savo metu kun. Šeškevičius buvo teisiamas už tikėjimo tiesų mokymą, Sadūnaitė jį drąsiai gynė ir už tai užsitraukė Saugumo pareigūnų rūstybę. Toliau leidinėlyje išspausdinta vieno į anglų kalbą išversto "LKB Kronikos" numerio viršelio faksimilė ir išniekintos Rygos katedros atvaizdas.

Norvegiškojo leidinio įžangoje rašoma, kad Nijolė Sadūnaitė pernai birželio mėnesį buvo nuteista šešeriem metam laisvės atėmimo už "LKB Kronikos" rėmimą. Toliau sakoma, kad šitas slaptas Lietuvos katalikų laikraštis neduoda ramybės sovietiniams organams. Už ryšius su juo pernai buvo nuteistas ir rusų biologas Sergejus Kovaliovas, kurį aplankyti pareiškė norą aštuoni Norvegijos parlamentarai, kurie betgi negauna vizų.

Toliau issamiai aprašomas Nijolės Sadūnaitės teismas ir jos drąsa teisme. Aprašymas remiasi lietuviškosios kronikos 17-me numeryje paskelbtąja medžiaga. "Tai jaudinanti istorija, kurią užmiršti taip greitai neįmanoma" — rašoma norvegų leidinyje. "Čia pasakojama apie dvi dienas vienos moteris gyvenime. Iki 1975 birželio 16-17 ji neišsiskyrė iš kitų eilinių žmonių, tačiau per šias dvi dienas išaiškėjo, kad ji — nepaprastos drąsos moteris".

"Ką ji turi bendro su tavimi? — klausia brošiūros autoriai ir atsako: "Gal ne tiek daug, bet, perskaitęs pranešimą apie jos bylą, tu suprasi, ką reiškia būti krikščioniu sovietų okupuotame krašte".

Po šių įžanginių žodžiu seka iš "LKB Kronikos" ištisai į norvegų kalbą išversta N. Sadūnaitės teismo medžiaga, jos apsigynimo kalba ir paskutinis žodis.

Skaitytojui gali būti įdomu pasižiūrėti, kaip atrodo lietuviškas tekstas norvegų kalba, todėl čia kaip pavyzdį nurašau ištraukėlę iš Sadūnaitės paskutinio žodžio:

Jo hardere veien er som gaar paa,
jo mer levende foeler du deg.
Vi maa vaere brennende for rettferdiheten,
kjempe mot det onde for enhver pris.

(Juo sunkesnis kelias, kuriuo eit turi,
juo stipriau gyvenimą jauti.
Degti mes privalom teisybės ryžtu,
blogį nugalėti, nors ir kaip sunku.)

Neabejotina, kad šis norvegų krikščionių leidinėlis yra ne tik gražus solidarumo ženklas ir indėlis bendrose pastangose, siekiant išlaisvinti neteisingai nuteistą sąžinės kalinę, bet taip pat ir Lietuvos šiandieninės būklės priminimas norvegų tautai. **A. Lembergas**

Naujas "Kronikos" numeris

Po įvairių kratų ir bylų okupuotoje Lietuvoje "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" leidimas buvo, atrodo, sustabdytas, nes ilgai nepasiekė laisvojo pasaulio. Pagaliau vėl pasirodė naujas numeris, būtent, 22-tras, bet tik rusų kalba. Kas atsitiko su lietuviškąja laida ir su 21 numeriu, nėra žinių. Naujame numeryje yra 67 puslapiai, kuriuose sudėta gana daug medžiagos. Apie šį leidinį informuoja mūsų ELTA.

Pirmoje vietoje išspausdintas Vilniaus arkivyskupijos kunigų laiškas Lietuvos Komunistų Partijos centro komitetui. Jo kopijos išsiųstos įvairioms institucijoms. Laiške atsikertama propagandiniams doc. J. Aničo straipsniams, nusiskundžiama religijos bei sąžinės laisvės varžymais ir faktais parodoma, kad jo interpretuojama sovietinė konstitucija nėra vykdoma, kad tai propagandinė veidmainystė. Laiško pabaigoje prašoma panaikinti visus potvarkius, prieštaraujančius religijos bei sąžinės laisvei. Pasirašė kunigai: S. Laurinavičius, A. Simonaitis, A. Petronis, K. Garuckas, H. Černiauskas, I. Jardelis, B. Juras, M. Petravičius, Baliukonis, Puidokas ir kt. — iš viso 31.

Toliau rašoma apie tikinčiųjų kovą už teisę atstatyti neaiškiomis aplinkybėmis 1967 m. sudegusią savo šventovę Tauragnuose. Taip pat pranešama apie 1967 m. kovo 17 d. įvykusį gaisrą Šiauliuose, kuriame sudegė Šv. Jurgio šventovės dalis ir varpinės bokštas. Gaisras esą kilo neaiškiomis aplinkybėmis, o atvykę gaisrininkai trukdę tikinčiųjų pastangas jį užgesinti.

Šiame "Kronikos" numeryje vėl iškyla kun. J. Zdebskis, Šlavantų klebonas. Paskelbtas jo protesto raštas prokurorui, kaltinantis milicijos pareigūnus, kurie 1967 m. balandžio 10 d. sulaikė jį, vežantį automobiliu parapijietę su jos tėvu, ir apkalparapijietę su jos tėvu ir apkaltino neblaivumu. Kun. Zdebskis esąs blaivininkas, niekad negeriąs ir turėjęs liudininkų, patvirtinančių jo teigimus.

Leipalingio klebonas A. Ambrasas 1976 m. vasario 22 d. raštu pranešė savo vyskupui apie bandymą padegti šventovę ir sovietinės valdžios abejingumą tiriant faktus. Tai buvęs organizuotas ateistų darbas.

Spausdinamas Gvidono Dovydaičio atviras laiškas Lukšių vidurinės mokyklos pedagogų kolektyvui su nuorašais LTSR švietimo ministerijai ir Šakių rajoninėms valdžioms. G. Dovydaitis, buvę Lukšių vidurinės mokyklos auklėtinis, rašo apie tikėjimo persekiojimą vidurinėje mokykloje, pateikia faktus, kaip už kalėdinės eglutės pa-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

DVIDEŠIMT PIRMOJI PASAULINĖ OLIMPIADA IŠKILMINGAI BUVO ATIDARYTA Montrealyje liepos 17 d. Renginio išlaidos pasiekė rekordinę $1,5 bilijono sumą, kurią nebus lengva padengti Montrealiui, Kvebekui ir Kanadai. Montrealio burmistras J. Drapeau, olimpiados iniciatorius, pradinėje sąmatoje išlaidų tebuvo numatęs $310 milijonų. Problemą komplikavo ne tik pinigas, bet ir pervėlai pradėta pagrindinio stadiono statyba, kurią teko užbaigti stachanovišku tempu. Su stadiono užbaigimu prasidėjo politinės painiavos. Premjeras P. E. Trudeau atsisakė įsileisti Taiwano atstovus kaip Kinijos respublikos narius, nors atletų kvietimą iš tikrųjų tvarko Tarptautinis Olimpinis Komitetas, vadovaujamas lordo Killanino. Olimpiadą rengiantis kraštas tik parūpiną įrenginius ir globą atletams. Tokia politinė premjero P. E. Trudeau linija susilaukė beveik visuotinio pasmerkimo pasaulinėje spaudoje kaip aiškus pataikavimas komunistinės Kinijos respublikai. Pasak lordo Killanino, olimpiados teisės Montrealiui būtų buvusios atšauktos, jei ši Kanados pozicija būtų paaiškėjusi anksčiau. Vengiant skriaudos sportininkams, jau atvykusiems į Montrealį, teko jieškoti kompromiso. Paskutiniu momentu premjeras P.E.Trudeau, paveiktas amerikiečių grasinamo olimpiados boikoto, taiwaniečiams leido naudotis Kinijos vėliava bei jos himnu, jeigu jie nesivadins Kinijos respublikos atstovais. Šį kompromisą patvirtino lordo Killanino Tarptautinis Olimpinis Komitetas, bet su tokiu sprendimu nesutiko taiwaniečiai ir pasitraukė iš olimpiados. Dėl grynai politinių motyvų dalyvavimo olimpiadoje atsisakė ir apie trisdešimt Afrikos negrų bei arabų valstybių. Jos reikalavo, kad olimpiadon nebūtų įsileista N. Zelandija, nes jos amerikietiško futbolo rinktinė šiuo metu vieši rasistinėje P. Afrikos respublikoje. Kadangi tas futbolas neturi nieko bendro su olimpiada, negrų ir arabų reikalavimas nebuvo patenkintas. Kaip tik prieš olimpiadą Kanadoje lankėsi P. Afrikos respublikos kriketo komanda, susilaukusi protesto Toronte, bet arabai su negrais į ją neatkreipė dėmesio. Vadovaudamiesi N. Zelandijai taikomu masteliu, jie būtų galėję reikalauti ir Kanados išjungimo iš olimpiados. Sekančioji pasaulinė olimpiada įvyks 1980 m. Maskvoje. Rengėjų komiteto pirm. A. Smirnovas dar kartą viešai užtikrino, kad Sovietų Sąjunga laikysis Tarptautinio Olimpinio Komiteto taisyklių ir įsileis visus dalyvius, nepaisydama jų šalių pavadinimo.

ĮSPŪDINGA IŠKILMĖ

Olimpiados atidarymas buvo pradėtas iškilmingu dalyvių įžengimu į stadioną, o jų buvo apie 9.000. Įvadinį žodį tarė rengėjų komiteto pirm. R. Rousseau ir Tarptautinio Olimpinio komiteto pirm. lordas Killaninas, olimpiadą atidaryti pakvietęs karalienę Elzbietą, priėmusią sportininkų paradą. Ši oficialioji dalis buvo atlikta prancūzų ir anglų kalbomis. Pirmą kartą olimpiados istorijoje olimpinę ugnį stadionan atnešė ne vienas, o du bėgikai, simbolizuojantys Kanados dvikalbiškumą, Kvebeko ir Ontario dalyvavimą olimpiados surengime. Ši garbė teko dviem 15-16 metų amžiaus paaugliams — torontietei S. Henderson ir montrealiečiui T. Prefontaine. Jaunųjų sportininkų grupė stadionan atnešė ir olimpinę vėliavą. Kadangi šiemet sukanka 80 metų nuo pirmosios olimpiados 1896 m., olimpinių skritulių figūrą stadione sudarė 80 merginų, pasipuošusių baltomis sukniomis ir paleidusių 80 balandžių. Originalią olimpiados vėliavą atvežė Muencheno burmistras ir ją perdavė Montrealio burmistrui J. Drapeau. Šioje iškilmėje Muenchenui atstovavo bavarų šokėjų grupė, Montrealiui — kvebekiečiai šokėjai. Po jų stadiono bėgimo takus užpildė jaunimo grupės, atlikusios įspūdingą šokių bei ratelių programą su spalvingomis skarelėmis, kaspinais, kamuoliais, juostomis. Banguojanti jaunimo jūra atpirko pradinius olimpiados nesklandumus, žalingą jos suplakimą su politika.

DEMOKRATŲ KANDIDATAS

Demokratų partija savo 37-ta-

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio Latvių Dienų parade žygiuoja ir jaunimas į dainų šventę Maple Leaf Gardens Toronto gatvėmis liepos 4 dieną Nuotr. J. Ligers

KANADOS ĮVYKIAI

Infliacijos kontrolė

Augščiausiasis Kanados teismas 7:2 balsų santykiu patvirtino premjero P. E. Trudeau vyriausybės įvestą kainų bei atlyginimų kontrolę, pripažindamas ją konstitucijos paragrafų nepažeidžiančia kovos priemone su infliacija. Tačiau visi devyni teisėjai vienbalsiai pasisakė prieš Ontario premjero W. Davis š.m. sausio 13 d. padarytą sprendimą provincinės valdžios įstaigų tarnautojus pavesti federacinei Antiinfliacinės Tarybos kontrolei. Šis sprendimas buvo padarytas ministerių kabineto. Jį pasirašė iždo ministeris D. McKeough ir finansų ministerio pareigas ėjęs C. M. Drury. Augščiausiojo teismo nuomone, tokį sprendimą galėjo padaryti tik Ontario parlamentas. Dėl šios priežasties premjero W. Davis konservatorių mažumos vyriausybei dabar staiga teko kreiptis į provincinį parlamentą ir rizikuoti galimu pralaimėjimu. NDP socialistų vadas S. Lewis pasisakė prieš provincinių tarnautojų pavedimą Otavos kontrolei, pataikaudamas atlyginimų suvaržymo nenorinčioms unijoms, tačiau konservatoriams į pagalbą atėjo Ontario liberalai su savo vadu S. Smith. Bendromis jėgomis konservatoriai ir liberalai priėmė įstatymą, kuris padarė legaliais Antiinfliacinės Tarybos varžtus valdiniams provincijos tarnautojams. Atrodo, panašiai turės pasielgti ir Saskačevanas su Newfoundlandu, kurių įsijungimas antiinfliacinėn federacinės valdžios programon taip pat buvo padarytas tik ministerių kabineto sprendimu. Kitos Kanados provincijos šį žingsnį atliko per savo parlamentus.

Mirties bausmės panaikinimas Kanadoje jau yra įvykęs faktas. Federacinis parlamentas trečiąją ir paskutinę šio įstatymo peržiūrą patvirtino 130:124 balsų santykiu, t.y. tik labai nežymia šešių balsų persvara. Savo nuomonę pakeitė tik konservatorius G. Hees, anksčiau balsavęs už įstatymą, o dabar — prieš jį,

(Nukelta į 6 psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

KONGRESE DALYVAUS DAUG TAUTŲ

Papildomos informacijos apie tarptautinį eucharistinį kongresą ir lietuvių dalyvavimą

C. SURDOKAS

Keturiasdešimt pirmasis tarptautinis eucharistinis kongresas, kuris įvyks Filadelfijoj š.m. rugpjūčio 1-8 dienomis, plačiai atskleis Vatikano II santarybos prieš 11 metų pradėtą liturginio atsinaujinimo ir reformų poveikį. Šiam kongresui rengiama dinamiška liturgija, specialios maldos ir pamaldos, procesijos bei eitynės, konferencijos ir seminarai, meno parodos, įvairūs renginiai ir speciali literatūra.

Per tą savaitę bus 45 skirtingos liturginės apeigos, kurios bus atliktos skirtingomis kalbomis, skirtingais papročiais ir skirtinga apranga. Vien tik iš JAV yra užsiregistravusios 27 tautinės grupės. Joms skirtas šeštadienis, rugpjūčio 7. Kongreso programoje ta diena vadinama pasaulio žmonijos diena. Jos tema: "Eucharistija ir laisvės alkis".

Nuo pat kongreso rengimo pradžios daug dėmesio kreipiama į moterų įjungimą kongreso organizavimo darban, jų dalyvavimą kongresinėj liturgijoj ir jų pačių organizuojamame simpoziume. Kongresan pakviesta eilė kitų tikybų augštųjų dvasininkų ir atstovų, tuo sudarant progų ekumeninių dimensijų praplėtimui. Lygiai stengiamasi duoti žymesnio vaidmens juodosios rasės ir ispaniškosios kilmės žmonėms.

Kongresan yra pakviesta žymių pamokslininkų ir žymių pasauliečių kalbėtojų. Popiežiui Pauliui VI atstovaus Australijos kardinolas James Knox. Prezidentui G. Fordui numatyta įteikti aukso medalį. Monako princas Rainier ir jo žmona, buvusi filmų aktorė Grace Kelly, kalbės šeimų gyvenimo konferencijoje. Kongreso užbaigimo Mišias atnašaus popiežiaus legatas kard. Knox, koncelebruojant 500 vyskupų ir kunigų. Pamaldos bus John F. Kennedy stadijone. Tikimasi apie 300.000 maldininkų.

"Lietuva alksta laisvės"

Lietuviai ruošiasi dalyvauti bendrojoje kongreso programoje ir savo lietuviškojoj šeštadienį. Rugpjūčio 1 d., 6 v.v., įvyks iškilmingas kongreso atidarymas. Po to miesto gatvėmis bus eitynės su žvakėmis, kuriose dalyvaus ir lietuviai. Jie neš lietuvišką kryžių, kurį šiam kongresui paruošė Jonas Skladaitis. Drauge bus nešamas plakatas "Lithuania Hungers for Freedom". Eitynių stebėtojams lietuviai dalins specialiai paruoštus atsišaukimus Lietuvos reikalu.

Rugpjūčio 3 d., 3 v.p.p., bus simpoziumas "Katalikų Bendrija šiandien Lietuvoje, Ukrainoje ir Rytų Europoje". Lietuviams atstovaus kun. K. Pugevičius. Tą pat dieną, 8 v.v., bus specialios Mišios už taiką ir teisingumą. Mišias laikys kardinolas Krol, kongreso šeimininkas. Tarp koncelebrantų bus lietuvių komiteto vykdomasis vicepirmininkas kun. K. Sakalauskas.

Rugpjūčio 4 d. po pietų bus Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės suvažiavimas.

Rugpjūčio 6 d., 8 v.v., įvyks Čiurlionio ansamblio koncertas. Tas pat ansamblis su kanklininkėm atliks kompoz. A. Mikulskio parašytas specialias kanklių Mišias rugpjūčio 7 d., 10 v.r., Šv. Petro ir Pauliaus katedroje. Mišios bus laikomos už kenčiančią Lietuvos K. Bendriją. Ir dar vieną koncertą ansamblis atliks tuoj po Mišių katedros aikštėje. Po to bus lietuvių agapė ir ateitininkų sendraugių suvažiavimas. 7 v.v. numatyta tautybių procesija.

Be to, kiekvieną savaitės dieną 10.30 v.r. kurioje nors lietuvių parapijos šventovėje (Šv. Andriejaus, Šv. Jurgio ar Šv. Kazimiero) bus koncelebruotos lietuviškos Mišios. Viso kongreso metu Filadelfijos Civic Centro salėje bus lietuvių menininkų Viktoro Veselkos ir Juozo Jasiūno darbų paroda. Drauge ten bus išstatyti eksponatai apie dabartinę Lietuvos Katalikų Bendrijos padėtį. Prie parodos bus taip pat dalinama V. Volerto paruošta brošiūra apie "LKB Kroniką", tikinčiųjų persekiojimą ir Lietuvos padėtį.

Bilietai ir nakvynės

Į visus kongreso renginius bus reikalingi bilietai, kuriais apsirūpinti reikia iš anksto. Organizuotai vykstantieji tiek nakvynėmis, tiek bilietais bus aprūpinami kelionių agentūrų. Kuri agentūra tuos reikalus tvarko jūsų vyskupijoje, galite sužinoti savo parapijoje arba vyskupijoje. Atskirai vykstantieji nakvynėmis turėtų kuo skubiausiai pasirūpinti jiems prieinamu būdu. Pasitikėti, kad atvykę susirasit nakvynę, negalima. Agentūros visas viešas nakvynvietes yra rezervavusios savo klientams. Lietuvių komitetas nakvynių, deja, negali parūpinti. Atskirai vykstantieji bilietų reikalu gali rašyti: Tickets — Eucharistic Congress, Suburban Station Bldg., Rm. 366, Philadelphia, Pennsylvania 19103, US.

Čiurlionio ansamblio koncertas rugpjūčio 6 d. nėra kongreso programos dalis, todėl bilietus į šį koncertą reikia gauti iš lietuvių komiteto arba nusipirkti prie įėjimo, jeigu dar bus likę vietų. Rašyti: Lithuanian Committee for the Eucharistic Congress, 1931 Wallace St., Philadelphia, Pennsylvania 19130, USA. Šiuo adresu galima rašyti ir kitais lietuvių dalyvavimo kongrese reikalais bei pasiųsti aukų.

Miesto praeitis

Vykstantiems Filadelfijon gal būtų įdomu patirti, kad miestas buvo įsteigtas 1682 m. kaip kvakerių kolonija. Jis greit augo ir tapo kolonijiniu centru. Čia buvo išleistas pirmas žurnalas ir pirmas dienraštis Amerikoje. Revoliucijos metu čia buvo Amerikos sostinė. Filadelfijoj buvo paskelbta JAV nepriklausomybės deklaracija, o dabar, minint 200 metų sukaktį, čia įvyko centrinis sukakties paminėjimas.

Filadelfija turi per 2 mil. gyventojų. Ji yra ant Delaware upės kranto, todėl žymus uostas. Be to, ji yra prekybos, pramonės ir kultūros centras. Čia yra Independence Mall, kurio komplekse yra Liberty Bell, Congress Hall ir kt. Žymiausiu miesto žmogumi laikomas Benjamin Franklin. Jam pagerbti yra daug paminklų ir muzėjų. Yra puikių galerijų ir muzėjų, kurių tarpe vaško muzėjus. Pastarojo figūras yra sukūręs lietuvis dailininkas P. Vaškys.

Filadelfija yra maždaug tarp Niujorko ir Baltimorės. Į Vašingtoną yra apie 150 mylių, o į Atlantic City — tik apie 50 mylių. Kitos puikios Atlanto pakraščio vasarvietės šiek tiek toliau, bet visur reikėtų rezervacijų iš anksto.

Kas rimtai galvoja važiuoti kongresan, turi apsispręsti ir veikti tuojau!

Naujas ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

puošimą buvo tardomi ir gąsdinami vaikai mokyklos direktoriaus Urbono iniciatyva.

Kitas atviras laiškas parašytas laikraščiui "Pravda" manevrų metu žuvusio kareivio Viliaus Mėlinio motinos Mėlinienės, gyvenančios Pūsliuose, Zarasų rajone. Ji skundžiasi, kad jai nebuvo leidžiama palaidoti žuvusio sūnaus su religinėmis apeigomis, o kai ji, nepabūgusi valdžios grasinimų, atliko savo religinę pareigą, dalyvavusieji laidotuvėse buvo persekiojami, o mokiniai neįleidžiami į kapines. Po laidotuvių sūnaus kapas buvęs ateistų išniekintas.

Dabartiniai Lietuvos miesto margumynai

Būdingi faktai iš laikraščio "Biržiečių Žodis", kuris uždraustas siųsti į užsienį

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Girti vairuotojai

Kovo 31 d. — pirmadienis. Bent jau darbo savaitę vyrai galėjo pradėti blaiviomis galvomis, tačiau dar 5 val. ryto Kaune už "Volgos" vairo sulaikomas Biržų AKV viršininkas Kazimieras Gudynas. "Ir kaip jums beįtikti!" net supyko, "geri dieną — blogai, geri naktį — ir vėl negerai!" 10 val. ryto jau girtas važinėjosi Vabalninko girininkijos pjūklininkas Edvardas Valunta. Girtas darbo dieną baigė ir "Gintaro" kolūkio automašinos vairuotojas Juozas Praniauskas. O pėstysis Antanas Trakelis 19 val. buvo tiek girtas, kad sumaišė kelius: vietoj to, kad eitų į Klausučius — patraukė į Pabiržę.

Balandžio 1-ji — melagių diena. Visaip bandė išsisukinėti naftotiekio vairuotojas Arvydas Juodgudis, pasigėręs Papilyje. TŪT santechnikas Vincas Petrulis prie Vabalninko į kelią išėjo tiek girtas, kad tarp beprasilenkiančių automašinų sudarė avarinę situaciją ir vos nežuvo po pienovežiu.

Kazys Letkauskas, LŽŪT rajoninio susivienijimo automechanikas, gėrė balandžio 2 d. vakare, bet neatsispyrė pagundai pavairuoti nuosavą "Pobiedą".

Balandžio 4 d. Biržų prekybinės bazės darbininkas Bronius Klanauskas prisigėrė tiek, kad pradėjo įsivaizduoti esąs platesnis už galinguosius "Mazus" ir patraukė pačiu gatvės viduriu: tesitraukia visa smulkmė į šalis.

Balandžio 5 d. pensininkas Antanas Andrijaitis markstėsi iš sotumo, prisigėręs pas biržietę Garbauskienę, o jo nešertas arklys užsuko pasiganyti į vieną dar nežaliuojantį miesto skverą.

Tą pačią dieną Černiachovskio kolūkio kolūkietė Veronika Pečiulienė, su šeima besisvečiuodama pas Antaną Indriliūną, Andrijaičio lygio nepasiekė: kaip motociklo vairuotoja, kas antrą stiklelį praleido, bet tas prakeiktas vamzdelis (alkoholiui kraujuje matuoti) vistiek pažaliavo.

Dar tik 12 valanda balandžio 7-tosios dienos, o rajono finansų skyriaus vairuotojas Alfonsas Jusys jau girtas. Balandžio 8 d. gėręs dar valandą anksčiau, mopedu važinėjosi Medeikių kolūkio elektrikas Vytautas Antanas Puodžiūnas. "Tarybinio Artojo" kolūkio statybininkas Petras Grubinskas prie nuosavo "Žigulio" vairo sulaikomas 15 valandą.

Ir taip susidaro įspūdis, kad jeigu ne autoinspekcija, baigia "BŽ", įmonėse ir organizacijose už išgėrimą darbo metu perdaug nebaudžiama, todėl suvedant metinius "Stop!" konkurso rezultatus, girtuoklius teks skirstyti į dvi dalis: gėrusius laisvalaikiu ir įsigudrinusius tai daryti neatsitraukiant nuo gamybos, apmokamu laiku.

Geriančius atsitraukiant nuo gamybos griebia draugiški teismai, sudaryti prie įmonių ir organizacijų darbo drausmei palaikyti. Tie teismai taip pat sprendžia amoralių poelgių bylas, kurioms priklauso smulkus kyšininkavimas. Daug bylų draugiški teismai nagrinėja dėl pasirodymo girtais ir netinkamo elgesio viešose vietose. Atrodo, į draugišką teismą lengvai gali patekti kiekvienas, kuris dėl ko nors nepatinka komunistiniams ponams.

Išgėrusių nelaimės

Išgėrusių pasivažinėjimai automašinomis dažnai pasibaigia nelaimėmis. Du Panevėžio proftechnikinės mokyklos mokiniai, Algirdas Židonis ir Vidmantas Dagys, atvažiavo į Sodeliškio apylinkę į vieno mokslo draugo tėvo laidotuves ir išvažiavo pasivažinėti Vidmanto tėvo — kolūkio mechaniko — žinioje esančiu kolchozo motociklu su priekaba. Jie pasuko ne į Biržus, bet Skaistkalnin, kur autoinspektorių mažiau. Skaistkalnyje nusipirko vyno, alaus ir pasileido į N. Radviliškį, kur Leitiškiuose gyvena Dagio draugė. Ten pasėdėjo, išgėrė, bet Židoniui pasidarė nuobodu — trys ne kompanija — ir jis išėjo pasivažinėti motociklu. Belėkdamas keliu sutiko autobusą. Neįpratęs ir išgėręs motociklininkas perdaug pasuko į dešinę ir kliudė priekabos ratu buvusio stulpo liekanas. Smūgio pamėtėta priekaba skrido oru, o pasimetęs Židonis atsiskyrė nuo motociklo ir, nusviestas į kelio vidurį, pateko tiesiog po autobuso ratais ... Medicininė pagalba jam jau buvo nereikalinga.

Pasirodė, kad motociklo neveikė nei rankinis, nei kojinis stabdžiai, bet kalčiausi šioje istorijoje, rašo Biržų tardymo grupės vyr. tardytojas A. Pipiras, buvo rajono kelininkai, palikę 15 cm augščio gelžbetoninio stulpo likutį, tiesa, šiek tiek į šalį nuo važiuojamosios dalies. Atidžiau pasidairius po rajoną, sako Pipiras, nemažiau pavojingų kliūčių rastum tiesiog kelyje.

Viename "BŽ" numeryje įdėta sudaužyto P. Morkvėno "Zaporožiečio" nuotrauka. Biržų rajono valstybinio draudimo inspekcijos viršininkas E. Janušonis įspėja, kad draudimo premija nemokama, kai savininkas sudaužo transporto priemonę ją vairuodamas išgėręs svaigalų.

Alus ir darbas

Pačiuose gėrimuose dažnai įvyksta muštynės ir kartais pavartojami peiliai. Statybininkas Sigitas Šakarnis dirbo "Vienybės" kolūkyje pagal rangos sutartį. Dvi dienas padirba, dieną atostogauja. Arba priešingai. Pareikalauja išgerti — kolūkiečiai parūpina. Tokia buvo ir praėjusių metų spalio dvidešimt šeštoji diena. Bedažydami kambarius su švogeriu R. Truseliausku, iš būsimos šeimininkės pareikalavo alaus. Magarycioms. Ką daryti Jekaterinai Lebedevai — atnešė kibirą. Gerti dviem nuobodoka, todėl pasikvietė netoliese dirbusius tokius pat sutartininkus Kęstutį Brazauską, Stasį Ragaišį ir pastarojo tėvą Petrą. Vidurdienis, o penki vyrai sėdi ir geria alų. Ir ko jiem negerti, sako laikraštėlis, jeigu ir beuliojant uždirbs perpus daugiau, negu kolūkio laukuose plušanyts kolūkiečiai.

Begerdami susipyko dėl apverstos dažų kibiro. Kai svečiai išėjo, Šakarnis juos pasivijo ir peiliu pavojingai sužeidė Stasį Ragaišį ir Kęstutį Brazauską. Daug pastangų teko padėti Biržų ligoninės chirurginio skyriaus personalui, kol Ragaišį, o ypač Brazauską, išgelbėjo nuo mirties.

(Bus daugiau)

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto. Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai ir kiti suvenyrai į Lietuvą papiginta kaina.
Didelis pasirinkimas "stereo".
■ TAISOM ■ PARDUODAM ■ NUOMOJAM

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Penktoji lietuvių tautinių ŠOKIŲ ŠVENTĖ - AMERIKOS dvišimtmečio MINĖJIMAS -

rengiamas 1976 m. rugsėjo 5 d., 2 v.p.p.,
International Amphitheatre, Čikagoje

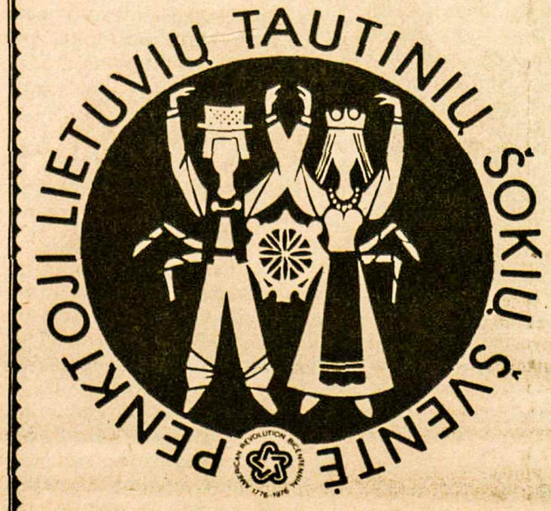

Šventės programos bilietai (kainos: apačioje — nuo $8.00 iki $4.00; balkone — nuo $8.00 iki $3.00) gaunami "MARGINIUOSE", 2511 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 778-4585.

BANKETAS –

Mc Cormick Place IX. 5. 7 valandą vakaro. Bilietai po $15.00 ($10.00 šokėjams) gaunami "PARAMOJE", 2534 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 737-3332. Stalai — po 10 asmenų.

Šokėjų susipažinimo VAKARAS

— Jaunimo Centre IX. 4. Bilietai — po $3.00; gaunami "STASE'S FASHIONS", 6237 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 436-4184. Čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. vardu.

Šventės Rengimo Komitetas

PADĖKA

Mes esame labai dėkingi už mums suruoštą staigmeną-pagerbimą bei vaišes mūsų 25-rių metų vedybinio gyvenimo sukakties proga.

Pirmiausia dėkojame to vakaro rengėjoms ponioms: G. Strimaitienei, L. Murauskienei, O. Spudienei ir V. Laurinavičienei, kurios į tą parengimą įdėjo daug širdies ir darbo.

Didelė padėka Prisikėlimo parapijos klebonui Tėvui Augustinui Simanavičiui už atlaikymą ta proga šv. Mišių, palaiminimą ir išreikštus linkėjimus.

Taip pat labai dėkojame solistams R. Strimaičiui ir V. Verikaičiui už giedojimą šventovėje ir tokį gražų dainavimą vaišių metu.

Tėveliui Juozui dėkojame už palaiminimą vaišių stalo.

Labai dėkojame Maironio mokyklos vedėjui J. Andruliui, "Atžalyno" tautinių šokių grupės tėvų komiteto pirmininkei J. Bubulienei, broliui Kaziui Gudinskui ir pusbroliui Vytui Kaveckui už pareikštus linkėjimus vaišių metu. Negalime pamiršti ir L. Murauskienės, kuri tai mūsų progai parašė poemą ir vaišių metu ją paskaitė.

Taip pat dėkojame E. Spudui, kuris taip sumaniai gaivino visus ištroškusius.

Labai dėkojame Justinui Laurinavičiui, kuris tą visą vakarą įamžino gražiose foto nuotraukose, ir A. Jagėlai už nuotaikingą muziką.

Didelė padėka mūsų krikšto dukroms — Anelei Kaminskaitei ir jos sesutei Raimundai, kurios dėl susidėjusių aplinkybių negalėjo dalyvauti, bet apdovanojo mus tokia gražia dovana.

Labai dėkojame broliui Broniui, brolienei Emai ir sesutei Barborai už asmenines dovanas.

Dėkojame ir visiems kitiems, kurie, negalėdami dalyvauti, mus sveikino raštu.

Už vaičių programos pravedimą sol. R. Strimaičiui irgi didelė padėka.

Dėkojame savo dukroms — Vidai ir Aidai, kurios, nors ir žinojo apie mums tą ruošiamą pagerbimą, bet taip sumaniai išlaikė paslaptį.

Didžiausia mūsų padėka tenka visiems mūsų bičiuliams ir giminėms, kurie taip gausiai atvyko mūsų pagerbti ir dar apdovanojo mus tokiomis gražiomis bei vertingomis dovanomis. Tai: V. E. Abromavičiai, J. S. Andruliai, J. G. Bakšai, V. Balčiūnaitė, S. B. Balsai, A. D. Bražiai, S. J. Bubuliai, p. Budninkienė, P. I. Čiurliai, P. B. Daržinskai, P. V. Dunderai, A. D. Enskaičiai, B. E. Gudinskai, K. E. Gudinskai, Jurgis Gudinskas, P. Gudinskas, R. C. Gudinskai, J. Gudinskas, Jz. Gudinskas, M. Gudinskas, A. Gudinskas, A. A. Jagėlos, V. H. Juškevičiai, V. G. Kairiai, V. N. Kaveckai, J. O. Kirvaičiai, B. E. Kišonai, T. O. Krasauskai, J. J. Kulikauskai, B. Latauskienė, J. V. Laurinavičiai, J. B. Leliai, R. S. Leparskiai, J. V. Leveriai, A. S. Medeliai, G. O. Melnykai, V. J. Miliauskai, P. L. Murauskai, L. A. Pilipavičiai, A. M. Radžiūnai, K. N. Sapočkinai, V. L. Sendžikai, J. O. Skėriai, V. O. Skukauskai, A. N. Slivinskai, A. A. Šmigelskiai, G. R. Strimaičiai, A. R. Ulbos, A. A. Vaičiūnai, D. Vaičiūnas, R. Vaičiūnaitė, V. E. Verikaičiai, V. J. Vingeliai, B. A. Vitkai, R. N. Zeliznak, B. S. Žutautai.

Dar kartą labai dėkojame už Jūsų tokį didelį nuoširdumą. To mes savo bendrame gyvenime niekados nepamiršime.

Liekame dėkingi. Jūsų —
Juzelė ir Pranas Dovidaičiai

A†A Liudas Stadis-Stadelninkas
mirė kovo 13 d., palaidotas kovo 16 d.

Dėkoju klebonui kun. P. Ažubaliui, daug kartų lankiusiam jį ligoninėje, už suteiktą ligonio sakramentą, maldas laidotuvių namuose ir už atnašautas Mišias su Tėvu Eugenijumi Prisikėlimo par. šventovėje.

Dėkoju kun. J. Staškevičiui už maldas laidotuvių namuose ir kapuose.

Dėkoju moraliai stiprinusiems mane, dukras — dr. J. Urbaičiui, dr. R. L. Ciplijauskams, radusiems laiko ir supratusiems išreikšti paguodos žodžius.

Dėkoju sesutei ir jos šeimai p.p. Sriubiškiams už visokeriopą pagalbą ir solo giedojimą per paskutines a.a. svainio Liudo Mišias šventovėje.

Dėkoju J. J. Šarūnams, nuolat budėjusiems prie jo lovos ligoninėje ir stiprinusiems ligonį Liudą savo buvimu.

Dėkoju visiems, kurie suteikėt man materialią pagalbą: B. J. Aukštaičiams, M. J. Astrauskams, B. B. Čepauskams, V. P. Balynams, A. E. Dowski, T. V. Klupšams, E. Tribinevičienei, A. P. Skilandžiūnams, L. M. Urbonams, M. V. Šlapeliams, M. J. Vaseriams ir broliams Čikagoje.

Dėkoju visiems, papuošusiems a.a. Liudo karstą ir namus gėlėmis, užprašiusiems Mišias, pareikštas užuojautas, dalyvavusiems laidotuvėse, gedulo pamaldose ir palydėjusiems į amžinybės vietą — kapines.

Tegu atlygina Jums visiems Augščiausias!

Mielas Liuduk ir mūsų Tėveli, tebūna Tau maloni B. Aukštaitienės atvežta gimtosios Suvalkijos žemės sauja Tavo amžino poilsio vietoje.

Liūdinti žmona Aldona,
dukros — Audra ir Daiva

A†A

PRANUI MAZILIAUSKUI

Lietuvoje mirus, broliui JONUI, jo šeimai — žmonai BRONEI ir dukrai INUTEI gilią užuojautą reiškia —

M. Adomavičienė *D. T. Cewchuck*
M. M. Galinaičiai *A. S. Kavaliauskai*
A. E. Underiai

A†A

Mylimai MAMYTEI

Bostone, JAV, mirus, dukrai, KLB švietimo komisijos narei STEFAI BUBELIENEI, nuoširdžiausią užuojautą reiškia —

KLB švietimo komisija

A†A

Antanui Daukšai

mirus, jo žmonai MAGDUTEI, sūnui LINUKUI, broliui STASIUI bei jo šeimai Montrealyje ir visiem giminėm reiškiame nuoširdžią užuojautą —

O. ir J. Ažubaliai *Br. ir M. Genčiai*
P. ir M. Derliūnai *V. ir O. Marcinkevičiai*

Ko vertas toks atsisveikinimas?

Kelios mintys apie žydiškas ir lietuviškas neapykantas

Naudingą patarnavimą visuomenei atlieka "Tėviškės Žiburiai", kartkartėm supažindindami skaitytojus su senom ar pasikeitusiom situacijom santykiuose su mūsų kaimynais, pavyzdžiui, pastaruoju metu pateikę nemaža naujos medžiagos apie atgimusias lietuvių-lenkų diskusijas.

Nemažiau buvo įdomus ir dėmesio vertas paskelbimas Lietuvos žydų sąjungos Izraelyje pirmininko Jakobo Oleiskio straipsnio apie "kadaise buvusią žydišką Lietuvą" minėtos draugijos biuletenyje "Gachelet" 1976 m. balandžio mėnesio laidoje.

Lietuviai anksčiau nekartą jau buvo patyrę ir atkreipę dėmesį, kad žydų literatūroje, publicistikoje ir moksliniuose veikaluose vis pasirodo itin nedraugiškų bei piktų priekaištų Lietuvai ir lietuviam apskritai, kaip neva kaltininkams už žydų sunaikinimą Lietuvoje praėjusio pasaulinio karo metais. Kaikurie Lietuvos žydų tragedijos vaizduotojai dalykus bando net taip piešti, tartum nebe naciai, o lietuviai žydus iššaudę ar krematoriumuose sudeginę. Dėl šių keistų ir beveik liguistai piktų prasimanymų lietuvių spaudoje dažniausiai net nebūdavo didesnio reagavimo — toks, matyt, jis atrodydavo fantastiškas ir piktavališkas, kad nevertas nė polemikų.

Galimas dalykas, kad lietuviai klysta; matyt, kad reikėjo daugiau kalbėti ir reikės. Priešlietuviški išpuoliai gal nebuvo vien pavienių žydų žurnalistų ir memorialistų atvejai. Kaip atrodo, kaltinimai lietuviams ir neapykanta lietuviškai Lietuvai skleidžiami organizuotai ir pastoviai, su aiškiu nusistatymu. Tai parodo visų Lietuvos žydų draugijos Izraelyje pirmininko žodžiai jo pareiškime.

Tema labai plati ir didelė. Bet pradžiai gal užtektų kelių palaidų pastabų, pažvelgiant į dalykus ne tik iš žydiškų, bet ir iš lietuviškų pozicijų.

Ar žydams rūpėjo Lietuvos reikalai?

Malonu, kad J. Oleiskis teisingai džiaugiasi ir didžiuojasi specialiu Lietuvos žydų bendruomenės charakteriu nuo žilos senovės, jų atsparumu, religine ir moraline kultūra, dėl ko vadinamieji žydai "litvakai" tapo vertingu žydiškos išminties ir mokslo šaltiniu visame pasaulyje. Tokio tautinio ir religinio savitumo žydai niekur kitur tiek neišlaikę, kaip Lietuvoje. Šiais pareiškimais galim džiaugtis ir didžiuotis ir mes, lietuviai, nes tai atitinkamai istorijos eigoje parodo ir lietuvių tautos savitą charakterį, didelę toleranciją ir žydų likimo supratimą. Tie "litvakai" taip gražiai tarpo gal dėlto, kad Lietuvoje nebuvo tiek žydų persekiojimo, pogromų, jų gyvenimo niekinimo ir slopinimų, kaip kitose šalyse.

Istorija taip pat rodo, kad, išskiriant gal anglosaksų kraštus, visur kitur Europoje žydai dėl įvairių priežasčių yra patyrę sunkių persekiojimų. Ir paradoksas — juo sunkesnių, juo labiau jie prisitaikydavo ir kalbos bei kultūros atžvilgiu arčiausiai įsiliedavo į juos persekiojusio krašto gyvenimą. Bet ne Lietuvoje, kur jie mažiausiai buvo persekiojami ir todėl gal mažiausiai įsijungė į lietuvių tautos gyvenimą kalbine, kultūrine ir dvasine prasme!

Tolerancija yra dorybė, bet perdidelė tolerancija virsta yda. Šimtmečių eigoje lietuviai buvo tokie supertolerantiški kitataučiam, kad geriau sutikdavo patys vokietėti, lenkėti ar rusėti, bet ne kitus lietuvinti. Tad nestelbė, nelietuvino jie ir žydų, o patys žydai, kaip atrodo, nesistengė dėl to lietuvius daugiau gerbti. Per 19-jį šimtmetį nebuvo pastebėta didesnio žydų įsijungimo ar dėmesio lietuvių tautos atgimimui stiprinti ir valstybinės nepriklausomybės atstatymui.

Nepriklausomybės atstatymo metais dalis žydų jau pradėjo dėtis į bendrą tautos darbą, bet **labai maža** dalis. Miesteliuose žydai laikėsi visiškai atskirai nuo lietuvių bendruomenės, vartojo jidišį kalbą ir lietuviškai tesimokė tik žargono, kiek jis buvo reikalingas verslų srityse. Gi didesniuose miestuose ir žydų buržuazija, ir proletariatas, ir ypač šviesuomenė bemaž visuotinai vartojo rusų kalbą viešumoje ir net šeimose, labai ir labai negausiai tesijungdama į lietuvišką gyvenimą.

"Purvina vulkano lava"!

Ar buvo dėlto pogromų, ar kas žydus už tai persekiojo, ar vertė kitaip jausti ir kalbėti, ar rodė neapykantą? Vargu. Nebent pasitaikydavo pavienių chuliganizmo aktų, kaip pasitaiko visur pasaulyje. Tiesa, vėliau pradėjo atsirasti šiek tiek gerų žydiškų pastangų dalyvauti bendrame tautos ir valstybės gyvenime mokslo srity, spaudoje, net literatūroje, politikoje, bet labai labai negausiais kiekiais, daug mažiau negu žydai šia prasme yra dalyvavę ir įsijungę į kitų tautų gyvenimą. Kodėl, ar kad lietuvių tolerancija buvo perdidelė, ar kad žydai negerbė ir nevertino lietuvių tautos?

Bet visos statistikos ir gyvenimo faktai rodė, kad iki karo vadinamoje Lietuvos komunistų partijoje žydai visada sudarė pusę ar daugiau dalyvių, o **komunistinės veiklos aktyvo eilėse bent du trečdaliu.** Gal tai kaikam skambėtų kaip demagogija, bet tai buvo liūdna tiesa ir tatai negalėjo didinti lietuvių respekto žydams. Nebuvo gi abejonės, kad komunistų partija siekė ne tik naujos socialinės sistemos įvedimo, bet ir Lietuvos nepriklausomybės panaikinimo (tai buvo ir įrodyta 1940 metais).

J. Oleiskio pikčiausių pareiškimų prasmė betgi sukaupta vienoje pastraipoje, kur tvirtinama, kad "antisemitizmas Lietuvoje, kuris prasidėjo po 1930 metų kraštutinių lietuvių nacionalistų įtakos dėka, pasiekė savo viršūnę sovietiniais metais". O "slėptoji lietuvių neapykanta žydams prasiveržė kaip purvina vulkano lava, kai vokiečiai užėmė Lietuvą". Tuomet "gaujos lietuvių žudikų", jų tarpe net valdininkai, intelektualai, "naikino bei padėjo išnaikinti daugumą Lietuvos žydų" (!)...

Kiekvienas iš tų tvirtinimų yra arba melas, arba nesąžiningas iškreipimas, realybės nutylėjimas, ar savo nacionaliniame egoizme išsikerojusi neapykanta tautai, kuri taip pat žiauriai kentėjo nuo tų pačių priešų. Taip, apie 1930-sius metus žydų spauda pradėjo vadinti "antisemitizmu" kaikuriuos pasikeitimus ekonominiame Lietuvos gyvenime. Iš tikrųjų tai buvo ne "antisemitizmas", o gyvenimo reikalavimai, kai ūkis ir ūkiniai santykiai su užsieniais tiek sumodernėjo, kad tų uždavinių, kaip kadaise, jau nebegalėjo tinkamai atlikti kiaušinių, sviesto, linų pluošto, viščiukų ar mėsos supirkinėtojai kaimuose (daugiausia žydai). Tuos procesus turėjo pakeisti kitokio masto stambūs kooperatyvai, valdžios palaikomos bendrovės ir t.t. Žydams nebuvo trukdoma į jas jungtis savo darbu. Kaikurie jungėsi, bet daugumas nenorėjo, nesutiko taikytis prie naujo gyvenimo aplinkybių, perkėlinėjo kapitalus užsienin ar Palestinon ir ėmė skelbti mitą apie lietuvių "antisemitizmą"

Neskiria lietuvių nuo nacių!

Tiesa, pirmuoju bolševikmečiu lietuvių nustebimai ir pasipiktinimai žydais gerokai sustiprėjo. O kodėl? Nereikėtų to nutylėti, nes buvo perrimtos ir pergausios to priežastys. Faktai liudijo, kai **perdaug didelė** žydų dalis **perdžiaugsmingai** sveikino raudonosios armijos įžygiavimą, įsijungdama **su perdideliu entuziazmu į okupacinę santvarką,** dalyvaudama perdaug **energingais veiksmais okupanto policijoje,** tardytojų įstaigoje, kadrų skyriuose ir t.t. Tuo nesakoma, kad taip elgėsi visi Lietuvos žydai (kaikurie dėlto labai graužėsi ir nukentėjo). Bet tų svetimos okupacijos, okupantų kalbos ir kultūros puoselėtojų skaičius tikrai buvo perdidelis ir labai jau ryškus. Elgtasi labai neapgalvotai.

Todėl apgailėtina tiesa, kad pirmomis nacių-rusų karo dienomis, kai lietuviai ryžtingai bandė vaduotis iš mirtinų pavojų ir atstatyti valstybę, būta atsiskaitymų prieš žydus, keršto aktų ir savivaliavimų, kuriuos tuoj bandė sustabdyti sukiliminė vyriausybė. Deja, naujasis okupantas su ja visiškai nesiskaitė ir netrukus pašalino.

Labai sunku suprasti, kokį malonumą ir sąžinės pasitenkinimą turi J. Oleiskis, kai jis savo tvirtinimais nacių sistemos vykdytojų greton įrikiuoja ir lietuvius, — kone visą tautą, įskaitant žudikus valdininkus ir intelektualus, dabar gyvenančius Amerikoje, Kanadoje ir kitose Vakarų šalyse (!). Matyt, ir jis bus vienas iš tų, kurie vis teiraujasi net per Amerikos kongreso narius, kokie lietuviški "naciai" žydus žudę. Bet jų nerandama. Tik dar niekas iš lietuvių nesiteiravo, nuo kokios rūšies žudikų pirmaisiais okupacijos metais kentėjo šimtai ir tūkstančiai lietuvių NKVD rūsiuose ir trėmimų ešalonuose...

Nacių okupacijos metu Lietuvoje lietuviai neturėjo teisės paskersti kiaulės be vokiškų komisariatų leidimo, juo labiau jie nenaikino žydų, kurių likimo tvarkymą ir priežiūrą bematant perėmė rudmarškinių ir juodmarškinių grupės. Dar nėra suskaičiuoti šimtai atvejų, kai lietuviai rėmė maistu žydus getuose, davė pabėgusiems prieglaudą (rizikuodami patys žūti), o lietuviai valdininkai sudarydavo sąlygas geto žydams gauti daugiau darbų pramonėje (ypač Vilniuje), ilgiau išlikti ir pabėgti į miškus, kur jie... dėjosi prie komunistinių partizanų (pagaliau ir organizuojamą "lietuvišką diviziją" Rusijoje karo metu pradžioje daugiausia sudarė žydai).

Sielojamasi tik dėl savo tautos, kitą juodinant

Izraelio lietuviškų žydų draugijos pirmininko tvirtinimai sumini dar ir kitokius "lietuvių neapykantos" atvejus, kurių visų trumpai išminėti ir išaiškinti negalima. Aplamai, jis apsiriboja tik rūpesčiu žydų interesais ir jų tragišku likimu anais metais.

Gyvųjų tarpe išlikusiem žydam likimas vėliau pašviesėjo, nes galėjo įsisteigti nepriklausomas Izraelis. Lietuviai visada šiltai palaikė laisvos žydų valstybės idėją ir dabar palaiko. Bet gyvųjų lietuvių padėtis nuo 1940 metų nepašviesėjo. Bolševikinė Maskolija sunaikino mūsų nepriklausomybę ir buvo užsimojusi dar gausesniais trėmimais fiziškai sunaikinti pačią tautą. Lietuviai tikėjosi palengvėjimo karui su vokiečiais iškilus, bet nieko negalėjo pasiekti ir netrukus įsitikino, kad Hitleriui laimėjus jų likimas bus toks pat, kaip ir žydų (jei "geresnis", tai nebent tremtimi ir vergija).

Tad kalbant apie vienos tautos tragiką, reikėtų nepamiršti ir kitos tautos tragikos. Žaizdas, kurios tų likimų kryžkelėse pasitaikė, gal reikėtų gydyti, suprasti, užmiršti, o ne jose knaisiotis — kitų akyse rankioti krislus, o savosiose nė baslio nesurasti.

Žiūrėkim daugiau ateitin

Labai gaila, kad visa tai kartojama, sąmoningai tęsiama ir santykiai gadinami. Argi dar nepaaiškėjo, kad žydų bylos Rytų Europoje šiandien jau tikrai nebegalima remti maskoliniu bolševizmu? Jeigu vis jieškoma priešų, tai kažin ar ne abi tautos visiškai bendrą priešą vėl turim? Gal visiem šiandien reikėtų toleregiškiau žiūrėti ir į praeitį, ir į ateitį.

Lietuvių tautos byla šiandien tebėra labai tamsi, sunki ir josios tikroji išeitis dar nežinoma. Visaip gali būti. Mes, lietuviai, gal dar daugiau nukentėsim ir būsim sunaikinti, bet galim ir atsikelti, laisvę ir savo valstybę sėkmingai atstatyti. Gal ir žydų ten dar bus. Ne tiek daug kiek praeityje, bet gal bus. Atrodo, kad ir Izraelis, aršaus arabų nacionalizmo jūrų apsuptas, dar neturi pagrindo būti tūkstančiu nuošimčių tikras savo šviesia ateitimi. Izraelio siekiai, humanizmas ir metodai Jungtinėse Tautose nevisada randa daugumos pritarimą. Per, palyginti, trumpą laiką jam teko pergyventi tris sunkius karus. Gali ateiti ir sunkesni laikai, jei karų neišvengiamai bus dar daugiau ir žymiai baisesnių. Tada vienas kitas Lietuvos kilmės Izraelio žydas gal švelniau ir idiliškiau prisimins tą "budelių ir įnirtusių žudikų" (tai Oleiskio žodžiai apie lietuvius) Lietuvą.

Nepamirškim išminties

Jei "litvakai" kadaise garsėjo savo išmintimi viso pasaulio žydams, tai tuo, deja, vargu pasižymi dabartinio "litvakų" pirmininko Izraelyje politinė išmintis.

Per penkis šimtmečius mokėjom pakenčiamai ir net gerai sugyventi. Kaikurie žydai buvo naudingai įsijungę Lietuvos gyvenimo reikaluose, daugelis jų vėliau jau buvo išmokę mylėti Lietuvą kaip savo tėvynę, daugelis ir ligi šiol tebemyli ir jos

(Nukelta į 7-tą psl.)

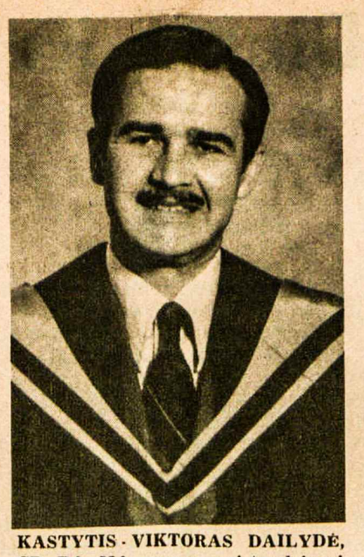

KASTYTIS VIKTORAS DAILYDĖ, CD, BA, MA, gavęs magistro laipsnį Viktorijos universitete iš Britų Kolumbijos istorijos, parašė ir apgynė tezę "The Administration of W. J. Bowser, Premier of British Columbia". Be to, yra baigęs Parkdale gimnaziją Toronte, karo mokyklą St. Jean, PQ (atliko karinę tarnybą kapitono laipsniu), mokytojų seminariją Lakeshore, Ont. Šiuo metu dirba švietimo vadyboje Greater Victoria School Board, District 61. Vedė laivo kapitono A. R. Heater dukrą Sharon Halifakse. Augina sūnus — Viktorą 8 m., Paulių 3 m.

JONAS JURKUVĖNAS, baigęs York universitete Toronte ekonominius mokslus magistro laipsniu. Jo diplomą laiko dukrelė Rasa

LORETA KRIKŠČIŪNAITĖ, 1975 m. baigusi McMaster universitete sociologiją ir fizinį auklėjimą bakalaurės laipsniu (BA-BPE), o šiemet — pedagoginį fakultetą Toronte B Ed laipsniu. Rudenį pradės dėstyti gimnazijoj fizinį auklėjimą. Ji yra baigusi Šv. Juozapo gimnaziją su Ontario stipendija. Būdama gimnazijoj, aktyviai reiškėsi sporte ir šoko daugelyje vaidinimų. Universitete priklausė McMasterio irklavimo rinktinei, kuri du kartus laimėjo Ontario tarpuniversitetines pirmenybes ir 1975 m. Kanados sidabro medalį. Yra baigusi Toronto šeštadieninę mokyklą. Veikė ateitininkų organizacijoje ir "Aušros" sporto klube. Yra vadovavusi "Aušros" ir ateitininkų stovyklose. Šiuo metu yra Toronto mergaičių okteto narė

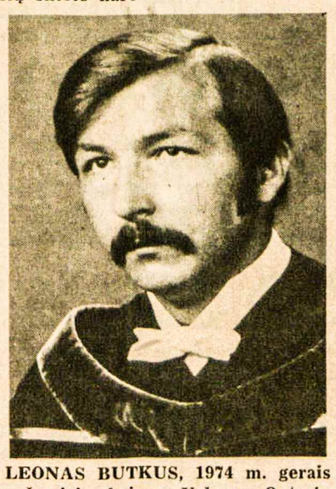

LEONAS BUTKUS, 1974 m. gerais pažymiais baigęs Vakarų Ontario universiteto teisių fakultetą Londone, praktiką atlikęs "Shell" bendrovės skyriuje Toronte. Baigiamąsias teisininko darbui pasiruošimo studijas tęsė Osgoode Hall Toronte. Šiemet jas sėkmingai baigė ir jau įsijungė į advokatų firmą "Martin-Martin" Hamiltone, 15 King St. W. Dabar jis turi teisę atlikti betkurias teisines advokato operacijas.

Leonas dalyvavo Londono jaunimo organizacijose ir ypač aktyvus buvo L. L. Sporto Klube "Tauras", kuriame pasižymėjo gražiais metimais. Prieš išvykdamas į Torontą, porą metų buvo to klubo pirmininku. Sėkmės naujose pareigose! D. E.

Tautinės grupės ir valdžia

Latvių surengtame seminare gvildenti klausimai ir siūlymai

Pasaulio Latvių Dienų ir dainų šventės proga Kanados latviai birželio 25 d. Toronto "Four Seasons Sheraton" viešbutyje surengė pusdienio seminarą, kuriame dalyvavo įvairių tautybių atstovai ir gvildeno daugiaukultūrius klausimus.

Jaunimas daugiakultūrėje Kanadoje

Pirmiausia buvo paliesta tema "Jaunimas daugiakultūrėje Kanadoje". Šiam simpoziumui pirmininkavo Imants Purvs.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo Ontario min. Dennis Timbrell. Jis kėlė reikalingumą jaunimui pačiam imtis iniciatyvos ir pačiam projektus vykdyti, o ne vis laukti iš valdžios paramos. Taip pat pabrėžė, kad jaunimas pajustų, jog turi šaknis. Priklausymas prie organizacijos, kuri turi stiprias šaknis, stiprina toleranciją ir kitom tautybėm.

Simpoziumo narys latvis Bruno Rubess, "Volkswagen Canada" prezidentas, kalbėdamas apie jaunimo svarbą etninėse grupėse, palietė tradicijų ir papročių perdavimą jaunajai kartai, kad ji pajustų gilias tautos šaknis. Svarbiausią vaidmenį atlieka kalba, be kurios kultūra neišsilaikytų. Gyvenant Kanadoje, reikia didžiuotis terminu "hyphenated Canadian".

Antras simpoziumo narys estas Enn Kiilaspea tvirtino, kad išlikimas priklauso nuo stipriai organizuoto jaunimo, kuriam į pagalbą turi ateiti vyresnioji karta. Valdžia turėtų finansiškai remti skautų/skaučių organizacijas — kanadiečių ir etninių grupių, nes tos organizacijos padeda išauginti atsakingus piliečius.

Myram Spolsky, buvęs Ukrainiečių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, paskutinis šios sesijos kalbėtojas, priminė permažą valdžios dėmesį etniniam jaunimo organizacijom. Ateityje jos turėtų būti daug daugiau finansuojamos.

Grupių bendradarbiavimas

Antroj sesijoj buvo gvildenamas tautinių grupių sąveikos reikalas. Pagrindinis kalbėtojas Toronto un-to antropologijos prof. J. Mavalwala, pakistanietis, pabrėžė, kad etninis Kanados įvairumas nėra krašto silpnybė, o stiprybė. Svarbu kiekvienam turėti savo tapatybę — asmeninę ir bendruomeninę. Tai anaiptol nekliudo bendrauti su kitų tautybių žmonėmis. Visi esame tos pačios Kanados gyventojai ir turime žiūrėti į ateitį. Emocinis ryšys su senosiomis tėvynėmis gali būti labai stiprus, bet jis neturi užtemdyti gyvenamos tikrovės.

Lenkų atstovas Rudolf Kogler, ekonomistas, kėlė grupinio bendravimo reikalą. Panašiai pasisakė juodosois rasės atstovė Bracewate, estas Swen Evert. (Lietuvių atstovė E. Kudabienė negalėjo dalyvauti). Iš lietuvių kalbėjo KLB krašto valdybos vicepirm. I. Šernaitė-Meiklejohn ir kun. Pr. Gaida. Simpoziumo pirm. latvis J. Mezaks pabrėžė grupių bendradarbiavimo reikalą. Kiti kalbėtojai kėlė mintį, kad pirmiausia valdžia turėtų finansiškai remti tautines bendruomenes bei įgalinti jų kultūrinę veiklą, kad turėtų ką parodyti ir kitataučiams. Pagrindinė kliūtis — komunikacijos stoka net baltiečių veikloje.

Politinėje srityje

Šiam simpoziumui pirmininkavo Kanados Latvių Federacijos vicepirm. dr. L. Lukss. Pagrindinis kalbėtojas Charles Caccia, feder. parlamento atstovas, pareiškė: jeigu aviacijos darbuotojų kalbinis konfliktas nebus išspręstas taikiu bei pozityviu būdu, Kanadoje daugiakultūriškumo nebus. Dabartinė Kanados vyriausybės politika Kvebeko atžvilgiu esanti kartu ir visų tautinių mažumų politika. Nuo jos sėkmingumo priklausys ir visa daugiakultūrė krašto politika.

Simpoziumo narys dr. George Nagy, Kanados Vengrų Federacijos pirmininkas, savo pranešime išreiškė didelį susirūpinimą vengrų išeivijai daromu spaudimu iš Vengrijos, kad vengrai siųstų savo vaikus Vengrijon į stovyklas, kad mokytojai sugrįžtų kursams į Vengriją, kad išeivijos mokyklos naudotų jų vadovėlius ir t.t. Spaudimas iš ten nepaprastai didelis ir kaikada viliojantis. Nevisi atsispiria. Dr. Nagy nuomone, Kanados valdžia turėtų padėti šeštadienio mokyklom finansiškai išsilaikyti, nes šiaip jos gali išnykti arba pasiduoti propagandiniam spaudimui.

Dr. Nagy taip pat palietė kultūrinių mainų klausimą, kuris esąs labai vienpusiškas. Neprastai daug propagandinės spaudos siunčiama iš Vengrijos į laisvus kraštus ir beveik nieko neįleidžiama į Vengriją, net ir grynai kultūrinių (nepolitinių) laikraščių. Tai esą prieštarauja Helsinkio konferencijoje pasirašytai sutarčiai.

L. Leivat, Kanados Estų Tarybos narys, kalbėjo apie politinę būklę Baltijos valstybėse ir pareiškė, kad Kanados valdžios atstovai permažai reaguoja į Kanadoje gyvenančių baltiečių pageidavimus. Kanados Latvių Federacijos pirm. T. Kronbergs susumavo visų kalbėtojų pareikštas mintis, jom pilnai pritardamas.

Kanados parlamento atstovas Charles Caccia atsakymuose pažadėjo atitinkamom įstaigom perduoti dr. Nagio pasiskundimą kultūrinių mainų srityje ir taip pat iš publikos keltą klausimą, jog nuo birželio 15 d. siuntinių, siunčiamų į kraštus už geležinės uždangos, muitas neprastai padiddėjęs.

M. G.

Tautybių savaitė - Karavanas

K. BRIDŽIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Ukrainiečių paviljonai

Ukrainiečiai, kurių Toronte yra apie 100.000, šiemet turėjo net 5 paviljonus, ir beveik visi jie buvo publikos apgulti. Kievo paviljonas buvo erdviuose, bet pagražinimo reikalaujančiuose rūmuose College St. Mažesnėse salėse ten buvo rodomi gausūs rankdarbiai, tautiniai drabužiai, knygos ir pan., o centrinėje salėje, išpuoštoje hetmonų ir metropolitų portretais, vyko meno programa. Ukrainiečių kazokiški šokiai yra seniai ir plačiai žinomi. Šį kartą jie imponavo su jiečių ir kardų šokiais, bet gražiausiai pasirodė jų merginos su kompiikuotu kaspinų šokiu. Geros buvo ir choro dainos, ypač švelniai melodingoje pasveikinimo improvizacijoje.

Beveik tą patį galima pasakyti ir apie kitus ukrainiečių paviljonus. Prie "Odesos" paviljono, kuris buvo įrengtas akademiniame ukrainiečių Vladimiro Institute, publika laukdavo ištisas valandas, o išėję visi girdavo operetinę inscenizaciją "Atsiskyrimo daina". Tarp gausių rodinių salėse gerą įspūdį darė daugybė meniškų margučių, keramika, knygos, imigracijos pijonieriai su didžiuliais kailiniais ir besikeičiančiose šviesose gerai inscenizuota legenda apie Šv. Mariją Pontijaus Piloto teisme.

"Poltavos" paviljonas buvo šventovės salėje prieš Western ligoninę. Ir čia tas pat programos gyvumas, bufeto gausumas, gana pigūs ir skanūs valgiai. Dar margesnė programa buvo Lvovo paviljone, kuris įsikūrė naujuose ukrainiečių kultūros namuose Christie gatvėje. Atrodo, kad šiame vakarų rajone ukrainiečiai vis stipriau įsikuria, nes greta veikia mišrūs senelių namai, o šis naujasis pastatas naudojamas ne tik kultūriniams, bet ir politiniams pobūviams. Jauki, vėdinama salė, studijų kambariai ir baras. Penktasis ukrainiečių paviljonas "Kolomaya" buvo Etobicoke, kur jau nuo seno yra stambi ukrainiečių kolonija su savo šventovėmis ir klubais.

Lenkų "Krokuva"

Lenkų paviljonas "Krokuva" šiemet buvo naujoje vietoje — Beverley g-je. Tai naujas pastatas, įrengtas daugiausia veteranų ir studentų susibūrimui. Tas kinietiškas rajonas nėra labai patrauklus, juo labiau, kad kaimynystėje yra komunistų partijos centras ir panašios organizacijos. Bet Toronte viskas nuolat keičiasi, tad ir su šiuo rajonu lenkams teks apsiprasti, nors didžiausias jų susibūrimas dar vis tebėra prie Roncesvalles. "Krokuvos" paviljonas buvo labai jaukus ir ištaigingas. Atrodė, kad daug svečių visai nenori išeiti iš klubinės baro patalpos, ypač kai plačiai atvertoje salėje vyko maloni programa. Krokoviaką ir kitus trankius šokius atliko jaunimas — Adomo Mickevičiaus mokyklos mokiniai. Parodoje buvo daug prekių iš Lenkijos — net ir Baltijos gintaras.

Austrų "Viena"

Paviljonas "Viena" buvo įrengtas austrų "Edelweiss" klube — arti lenkų paviljono. Turbūt dėl geros muzikos ar didžiulių Vienos šnicelių prie durų laukiančios publikos čia visuomet buvo daugiau, negu prie "Krokuvos" paviljono. Bet abiejų paviljonų programos atlikėjai pavyzdingai bendravo: su visa savo muzika lankydavo vieni kitus, tuo švelnindami laukiančiųjų nekantrumą. Turizmo ir kitais paveikslais išpuoštas "Edelweisso" klubas yra žinomas ir lietuviams, kurie, vietoj triukšmingo džiazo, čia jieško romantiškos Europos prisiminimų. Antras austrų-kalniečių paviljonas — "Mėlynasis Dunojus" buvo įrengtas Toronto rytuose — švabų klube prie Main gatvės.

Rusų "Volga"

Rusų "Volgos" paviljonas buvo įrengtas nuošalioje Manning g-je. Viskas atrodė geriau, negu buvo galima tikėtis, nes rusų kolonija Toronte nėra didelė ir ta pati labai susiskaldžiusi į baltus ir raudonus (šių centras yra didelėse patalpose prie Denison gt.). "Volgos" paviljonas buvo naujoje parapijos salėje, kurios sienas puošė didžiųjų rusų kompozitorių ir rašytojų portretai (Tolstojus, Dostojevskis, Solženicinas ir kt.). Matėsi ir caro Nikalojaus sesers Olgos portretas, nes ši kunigaikštienė prieš mirtį gyveno kaimyninėje Oakvillėje ir buvo šios parapijos globėja. Programą įspūdingai atliko raudonai apsirengusios 8 merginos ir 2 vyrai — geri šokėjai. Viskas buvo atlikta su pritaikytų magnetofono juostų muzika ir labai gera pranešėja Miss Olga. Apatiniame bare grojo balalaikų orkestras, o keturios tvarkdarės su fantastiškomis operų sukniomis atrodė kaip tikros princesės.

Gudų "Minskas"

Gudų "Minsko" paviljonas St. Clarens Ave. buvo kuklus ir neįspūdingas. Toronte gudų yra tik apie 6.000, tad ir jų šventovė labiau panaši į sandėlį. Viduje atrodė kiek geriau, bet programa buvo silpna. Lankytojų dėmesį traukė gražiai ornamentuoti albumai, keliolika knygų, rankdarbių ir paveikslų, su Vyčiu (tik kitokiame fone) salės centre.

Vokiečių "Berlynas"

Vokiečių paviljonas "Berlin" buvo įrengtas garsiame jų klube "Harmonie". Vokiečiai Toronte yra gausūs ir turtingi. Su 130.000 jie čia užima antrą vietą po italų. "Harmonie" klubą jie pasistatė prieš 20 ar daugiau metų. Pradžioje jis buvo labai populiarus, bet vokiečiai jau linksta į nutautėjimą, tad ir jų brangusis klubas įklimpo į skolas. Tik šiais metais padėtis sutvirtėjo, nes paprasta narystė buvo pakeista į 1.000 dol. akcijų sistemą ir klubo gelbėtojų atsirado šimtai. Viduje viskas atrodo kaip turtingame britų klube: odiniai foteliai, keli barai, biblioteka ir t.t. Karavano metu buvo išstatyta daug folkloro, 17-18 šimtmečio vokiečių imigracijos dokumentų, baldų, keramikos, importuotų kygų ir kt. Programa vokiška — su siūbuojančiomis dainomis, bavariška muzika ir šokiais. Bufetas taip pat neimponavo — dešros su kopūstais, vokiški likeriai ir alus. Klubui paremti veikė naujo "Volkswageno" loterija.

Suomių paviljonai

Suomiai turėjo du paviljonus: Lahti — Karavano centre (Ryersono institute) ir Helsinki — Scarboro priemiestyje. Kadangi Lahti buvo miesto centre, tai ir lankytojų čia netrūko. Buvo rodomas labai geras filmas apie Suomiją ir Švediją, salėse matėsi daug rankdarbių ir dar daugiau atvežtų prekių. (B. d.)

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GAUSIAUSIA LAIDA

Kauno politechnikos institutą šiemet baigė 2.061 inžinierius, gausiausia laida 25 metų laikotarpyje. Instituto rektoriaus prof. M. Martynaičio duomenimis, iš šios inžinierių kalvės Lietuva jau yra gavusi beveik 29.000 diplomuotų specialistų. Pirmosios išleistuvės buvo surengtos elektrotechnikos fakulteto absolventams, kurių šį kartą buvo 169. Juos sveikino augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo "ministeris" H. Zabulis, fakulteto dekanas J. Mikšta, Lenino rajono kompartijos komiteto sekr. M. Račkauskas. Padėkos žodį tarė diplomantai V. Pileckis ir L. Valatka. Būsimuosius statybinių medžiagų pramonės ir statybos inžinierius sveikino statybinių medžiagų pramonės "ministeris" S. Jasiūnas, lengvosios pramonės fakulteto absolventus — šios ministerijos "viceministeris" E. Dilys. Augštasias Lietuvos mokyklas šiemet baigė daugiau kaip 8.000 studentų.

ŠEŠTASIS TILTAS

Kauno miestas šį pavasarį susilaukė šeštojo tilto, pastatyto per Nemuną. Nuo augšto dešiniojo Nemuno kranto prie "Žalgirio" stadijono jis šokteli per upę, sutrumpindamas kelią Augštųjų Šančių bei kitų aplinkinių rajonų gyventojams į Panemunės mišką ir paplūdimius. Poilsio dienomis šiuo tiltu pasinaudoja apie 30.000 kauniečių. Tiltą suprojektavo leningradiečiai, bet jį į generalinį Kauno planą dar šio dešimtmečio pradžioje buvo įtraukęs kaunietis architektas P. Janulis.

GELEŽINKELIO NAUJOVĖS

Naujasis traukinių eismo tvarkaraštis 1976-77 metams įsigaliojo gegužės 30 d. Kauną greituoju traukiniu jis sujungė su Maskva. Tas traukinys iš Kauno kasdien išvyksta 6 v.v. Gegužės 29 d. buvo pradėtas naujas tarptautinis maršrutas Vilnius—Varšuva. Dizelinis traukinys Vilnių sujungė su Klaipėda, o papildomo traukinio susilaukė geležinkelio ruožas Druskininkai—Vilnius. Vilniun jis atvyksta 9 v.r., atveždamas iš Druskininkų ten poilsiavusius vilniečius. Vilniaus—Kauno ruože dabar važinėja kasdien 15 porų priemiestinių traukinių, kurių 12 porų yra elektriniai. Pagreitintu elektriniu traukiniu iš Vilniaus į Kauną nuvažiuojama per 1 valandą 14-20 minučių. Ši kelionė sutrumpėjo 20-30 minučių. Keleiviai dabar jau gali iš anksto įsigyti bilietus į abu galus. Be to, užsakyti bilietai pristatomi į namus ar darbovietes.

JAUNIMO SĄSKRYDIS

Pusantro tūkstančio dalyvių palapinių miestelyje ant Jiesios kranto, Rokų apylinkėse, susilaukė VII respublikinis jaunimo sąskrydis "Tarybinės liaudies šlovės vietomis", skirtas XXV-jam sovietų kompartijos suvažiavimui. Jame susirinko tik to "žygio" atstovai, o pačiame "žygyje" per pastaruosius dvejus metus dalyvavo daugiau kaip milijonas Lietuvos jaunuolių ir komjaunuolių, lankydami su II D. karu susijusias vietoves, rinkdami medžiagą apie pogrindinę kompartijos ir komjaunimo veiklą, žuvusius sovietų karius. Tas respublikinis "žygis" yra įtrauktas į sąjunginius rėmus. Jo tikslus "Tiesos" 153 nr. atskleidžia Alvytis Lukoševičius: "Gera jaunimo patriotinio auklėjimo mokykla tapo Sąjunginis komjaunimo ir jaunimo žygis tarybinės liaudies revoliucinės, kovų ir darbo šlovės vietomis. Tai padeda ugdyti jaunimo idėjiškumą, atsidavimą Komunistų partijai ir tarybinei liaudžiai, tarybinį patriotizmą ir proletarinį internacionalizmą, pasiryžimą ginti tarybinę Tėvynę, politinį ir darbinį aktyvumą..." Sąskrydžio dalyviai, aplankę V. Lenino paminklą Kaune, įsipareigojo "garbingai nešti komunizmo statytojų vėliavą", IX forte dalyvavo manifestacijoje "Už antiimperialistinį solidarumą, taiką ir pažangą". Šiuos du pagrindinius renginius paįvairino sportinės turistinės varžybos, profesinio meistriškumo konkursai, augštųjų mokyklų saviveiklininkų pasirodymai.

"ČIURLIONIO KELIAS"

Liaudies meistrai ažuoliniais M. K. Čiurlioniui skirtais stogastulpiais pernai papuošė vieną kelio Druskininkai—Merkinė atkarpą. Šiemet buvo nutarta šį "Čiurlionio kelią" papildyti naujomis skulptūromis. Liaudies Meno Rūmai Varėnos rajone vėl suorganizavo liaudies meistrų kūrybinę stovyklą, kurion įsijungė pernykštės stovyklos dalyviai — V. Jarutis, J. Jucius, S. Karanauskas, I. Užkurnys ir būrelis naujų entuziastų. "Čiurlionio kelio" stogastulpius papildė: V. Ulevičiaus — žmogaus kova su liaudišką blogį simbolizuojančiu slibinu, I. Užkurnio — kankliuojanti dzūkė. S. Karanausko— "Pavasaris", J. Jonušo — "Saulė, Perkūnas ir lietus", S. Riaubos — "Menininkas", V. Markaičio — "Muzikos deivė" ir V. Jaručio stogastulpis su metaline viršūnėje iškaltais M. K. Čiurlionio inicialais. Stogastulpių skulptoriams talkino kalviai — V. Jarutis, J. Praninskas, J. Ambrazevičiaus, tapytoja M. Bičiūnienė, stalius J. Jucius. Patarėju buvo skulptorius S. Šarapovas.

SKULPTŪRŲ ANSAMBLIS

Tauragės rajono liaudies meistrai 40 dienų dirbo šio miesto Jūros krantinėje, kol jos skardžius papuošė medžio skulptūrų ansamblis, pagerbiantis II D. karo pirmą dieną žuvusius sovietų karius. Augščiausioje skardžio vietoje įrengtas amžinosios ugnies aukuras buvo uždegtas iš surusintos, Sovetsku pavadintos Tilžės atvežta liepsna. Šio sovietinius "išvaduotojus" garbinančio skulptūrų ansamblio atidaryme dalyvavo buvusieji sovietų kariai, partizanai, pokario aktyvistai, tauragiečių atstovai, svečiai iš aplinkinių rajonų, Vilniaus ir Kaliningradu pavadintos Karaliaučiaus srities. Skulptūras jie papuošė gėlių puokštėmis, žalumynų vainikais.

PROPAGANDINIS POETAS

Liepos 5 d. Vilniuje staiga mirė "nusipelnęs kultūros veikėjas" Antanas Jonynas. Velionis buvo gimęs 1923 m. Alytuje, netekęs regėjimo ankstyvoje jaunystėje. Pokaryje dalyvavo Lietuvos Aklųjų Draugijos steigime, buvo jos pirmuoju ilgamečiu pirmininku. A. Jonyną išgarsino jo propagandinė poezija ir taip pat propagandiniai satyros kūriniai. Nekrologe džiaugiamasi, kad jo eilėraščių rinkinys "Kovotojų dainos" jau 1949 m. tapo "svarbiu idėjiniu ginklu tuometinei komjaunuolių kartai". Iš sekančių jo rinkinių minėtini: "Kad klestėtų žemė", "Apmąstymai", "Pasiryžimo metas", "Žmogaus širdis, kareivio širdis". Prie jų reikia prijungti satyrines knygas "Paskutinė vakarienė", "Šventieji žiedžia puodus", "Juokingos epitapijos". Kūryboje jis, atrodo, sekė kompartijos šauklį V. Majakovskį, garbindamas Leniną, partiją, ištikimybę Sovietų Sąjungai. Tokiai poezijai, aišku, nereikėjo didelio talento — užteko rimuotos publicistikos. Ne už talentą, o tik už ištikimą tarnybą kompartijai jo rinkinys "Pasiryžimo metas" 1974 m. laimėjo respublikinę premiją. A. Jonynas taipgi buvo apdovanotas sovietiniais Lenino ir Darbo Raudnosios Vėliavos ordinais. Palaidotas liepos 7 d. Antakalnio kapinėse.

VAINIKAI SU RAGAIS

Pasvalio rajono dainų šventę, pavadintą "Džiaugsmo vainikais", vietiniai medžiotojai papuošė trofėjų paroda. Pasvalio parko estradoje jie sutelkė 610 briedžių, elnių, stirninų ragų, daug žvėrių kailių, paukščių bei žvėrelių iškamšų.

V. Kst.

Tautybių festivalis Albertoje

RED DEER, ALBERTA. Jau daug metų mieste suorganizuojamas visų tautybių, gyvenančių Albertoj, festivalis, jungiamas su Kanados Dienos — liepos 1 minėjimu. Po pavykusių švenčių programos organizatoriai turi paruošę planus Red Deer mieste pastatyti nuolatinius paviljonus Heritage parke, kur etninės grupės galėtų pasistatyti ir turėti pastovias patalpas savo tautoms atstovauti. Estai, latviai ir lietuviai tikisi turėti, jei ne atskirą pastatą, tai bent didžiojoj salėj atskirus kambarius.

Šiais metais, kaip ir anksčiau, šokių, dainų, rankdarbių ir senovinių papročių renginiai vyko miesto Parodos aikštėje. Kinex pastate baltiečiai įrengė savo parodos skyrių. Centrinėj sienoj buvo nupieštas didelis, panoraminis Baltijos jūros vaizdas. Baltijos jūros pakraštyje Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių herbai vaizdavo šių kraštų išsidėstymą. Tulpėmis išpuoštos užuolaidos, kilimas ir lietuviškos juostos užbaigė sienos apipavidalinimą. Toliau išdėstytos tautinės vėliavos skyrė tų tautų dirbinius.

Tautiniais lietuvių drabužiais papuošta lėlė (V. Dubauskienės) tarsi saugojo ir demonstravo savo tautos moterų spalvų parinkimą, papuošalus ir ornamentų pritaikymą audiniuose. Žemaitiška koplytėlė (G. Noreikienės) ryškino mūsų moterų religingumą kasdieniniame gyvenime.

Medžio dirbiniais ir papuošalais vyravo estai. Jų menininkė demonstravo medžio įdeginimo techniką ir dirbinių puošimą tautodailės motyvais. Prie centrinio stalo estai turėjo knygas: "Estonians in Canada" ir "Kellevapoeg" epą. Lietuviai turėjo — "Lithuania Through The Ages", audinių pavyzdžių knygą ir knygutes "Ask, what you want to know about Lithuania". Daugiausia lankytojų dėmesį atkreipdavo gintaro dirbinių stalas. Čia visą laiką mokytojai R. Šepetienei ir R. B. Matiisen (estei) teko aiškinti pasakišką gintaro atsiradimo kilmę, gintaro kelionę į Egipto, Babilonijos ir Romos turtingųjų rūmus, Baltijos jūros vandenų paslaptingą galią skaidrinti ir nudailinti gintaro gabalėlius. Lankytojai turėjo progos palyginti iškasto, išplauto ir perdirbto gintaro pavyzdžius (V. Grigienės).

Baltijos pajūrio tautų kultūrinį palikimą jau per eilę metų rodo R. B. Matiisen (estė), A. Kocins (latvė), R. E. Šepetienė, tikėdamos, kad gausesnės Edmontono, Kalgario apylinkės padės rodiniais, jaunimu. Prieš 3 metus Hamiltono "Gyvataro" pasirodymas paliko visiems nepamirštamą įspūdį. Dėl gausesnių apylinkių pasyvumo R. Šepetienei tenka surasti vis naujų priežasčių, norint pateisinti lietuvišką neapsukrumą bei atidėliojimą įsijungti į bendrą Albertoj visų tautybių kultūrinį bendravimą. Festivalį globojo buvęs Kanados gubernatorius R. Michener. K. A.

Lietuvių Dienos Kolumbijoje

P. TOTORAITIENĖ

Medellino lietuviai ir jų svečiai jaučiasi lyg naujai atgimę lietuviškoje dvasioje po 5 dienų įvairių programų, iškylų, susirinkimų, pobūvių.

Birželio 25 d. dienraštis "El Colombiano" (ispanų kalba) įdėjo ilgą straipsnį apie Lietuvą ir lietuvius, švenčiančius savo tremties gyvenimo sukaktį išeivijoje. Dienraštis paminėjo rusų okupaciją, žmonių teisių laužymą Lietuvoje ir kituose jų užimtuose kraštuose.

* * *

Lietuvių Dienos pradėtos Lietuvių Centro patalpose kokteiliu ir filatelijos bei fotografijų parodos atidarymu. Kokteilį surengė Lietuvių Katalikų Komitetas su savo energingu pirm. kun. M. Tamošiūnu. Į kokteilį kiekvienam iš mūsų buvo leista pasikviesti po 3 ar 4 draugus kolumbiečius. Aš pakviečiau Medellino kurijos advokatą su ponia ir savo parapijos kleboną — aktyvų, energingą italą, Consolatos kongregacijos misijonierių. Važiavome jo automobiliu. Prie Lietuvių Centro mano svečias, išlipęs iš automobilio, pasižiūrėjęs į didelį trijų augštų su koplyčia pastatą ir nustebęs tarė: "Tai lietuvių centras?" Atsakiau "taip".

Prie Centro durų susitinkame svečią iš Bogotos inž. Pikčilingį ir inž. A. Matickį. Supažindinu su jais savo svečią. Už kelių žingsnių susiduriame su nuolat beskubančiu pačiu pirmininku dr. V. Gaurišu. Jis mus paprašo pasirašyti į svečių knygą. Prie stalelio, pasipuošusi tautiniais drabužiais, svečius priiminėja paskutinio inžinerijos semestro stud. Daiva Gaurišaitė. Pasirašome. Jinai mus paprašo į salę, kur matosi daug jaunimo iš Bogotos, Baranguillos ir Medellino, svečių, suvažiavusių iš įvairių Kolumbijos vietų, jau senesnio amžiaus lietuvių, besišnekučiuojančių savo tarpe. Tarp jų mūsų draugai kolumbiečiai visada malonūs ir visada su šypsniu lūpose. Jiems čia viskas įdomu: mūsų jaunimas su tautiniais drabužiais, lietuviški ženklai ir fotografijos iš mūsų gyvenimo Kolumbijoje.

* * *

Lietuvių Dienas pradėjo dr. Gaurišas, pakviesdamas visus apžiūrėti parodą ir ją įvertinti. Žmonės pasipylė po gražiai dekoruotą ir stipriai apšviestą salę, skverbdamiesi vienas pro kitą prie niekad nematytų Lietuvos krašto pašto ženklų. Mano svečias kunigas susitiko su kitais svečiais kunigais — lietuviais, kolumbiečiais ir net su vienu iš Čilės. Jie visi prašė mūsų kapelioną kun. M. Tamošiūną parodyti jiem Šiluvos Marijos koplyčią. Vedami kun. Tamošiūno, užlipome į II augštą. Įeiname į savą, lietuvišką koplyčią, gražiai lietuviškai dekoruotą puikiais vitražais, didžiuliu Šiluvos Marijos paveikslu, pieštu dail. A. Varno, daugeliu astrų, rodos, lyg iš Lietuvos atsiųstų. Mano svečias ir vėl klausia: "Ponia, kiek jūs čia tų lietuvių turite, kad įstengėte pastatyti tokį Centrą ir įrengti tokią gražią koplyčią?" Medelline esą gana daug italų ir turtingų, bet jie nieko panašaus neturi.

Pasigirsta muzika — jaunimas pradeda programą svečiams. Skubame grįžti visi į salę. O čia Medellino jaunimas jau šoka tautinius šokius. Jų grupė maža — tik trys poros ir berniukas. Po jų pasirodo Bogotos jaunimas su aštuoniom porom. Pabaigai susijungia abi grupės ir atlieka stilizuotą polką. Stud. Saulius Gaurišas jaunimo vardu pasveikina susirinkusius savo gražiai parašytu žodžiu.

Programa buvo neilga, tautiniai šokiai gražūs. Miklus jaunimas patiko svečiams — jie ilgai ir karštai plojo.

* * *

Šeštadienis — birželio 26. Po pietų einame į susirinkimą, kuriame paskaitą skaitys konsulas dr. S. Sirutis, kalbės PLB valdybos atstovas J. Kavaliūnas. Jie jau pas mus. J. Kavaliūnas atvyko birželio 25 d. Su juo susitikome kokteilio - susipažinimo vakare. Dr. Sirutis dėl savo darbų atskrido birželio 26 d. iš ryto. Šis susirinkimas buvo mažiausias žmonių skaičiumi dėl daugelio priežasčių, bet grynai lietuviškas tiek savo svečių patriotiškomis kalbomis, tiek pačių pirmųjų L. Kat. Komiteto narių pagerbimu, skaidrėmis iš dabartinės Lietuvos bei Kolumbijos lietuvių gyvenimo.

Sekmadienis — birželio 27. Pamaldos Šiluvos Marijos lietuvių koplyčioje. Pasitaiko diena labai graži: saulutė nekaršta, švelnus Pietų Amerikos vėjelis palydi lietuvius, skubančius į savas pamaldas. Šv. Mišias laikė ir pamokslą pasakė kun. M. Tamošiūnas. Lekcijas šv. Mišių metu skaitė J. Kavaliūnas. Lietuviška koplyčia, lietuviškos gėlės, lietuviškos giesmės ir malda bei Lietuvos himnas pabaigoje, rodos, nukėlė visus mus į mielą mūsų tėvynę Lietuvą. Pamaldos buvo laikomos už Lietuvos jaunimą, kad jis išliktų lietuviškas ir katalikiškas.

* * *

Po Mišių buvo sudaryta Kolumbijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba: 2 nariai iš Medellino apylinkės valdybos, 2 iš Bogotos ir jaunimo atstovas. Jon įėjo: iš Bogotos inž. Pikčilingis ir Laima Didžiulienė, iš Medellino — dr. V. Gaurišas ir inž. A. Matickis, jaunimo atstovas — agr. Vacys Kęstutis Zlotkus. Posėdyje, kuriame buvo sudaryta Kolumbijos LB krašto valdyba, dalyvavo PLB atstovas J. Kavaliūnas ir dr. S. Sirutis kaip stebėtojai.

Pirmadienį svečiai — J. Kavaliūnas ir Linas Kojelis nuvyko į jaunimo stovyklą, įsikūrusią saleziečių ūkyje, kalnuose, netoli Medellino miesto. Tenai, jų vadovaujamoje gimnazijoje - aspirantade, profesoriauja kun. N. Saldukas. Svečiai aplankė jaunimą, pasitarė apie jų ateities planus ir išklausė jų prašymus bei pageidavimus dėl lietuviškų knygų, literatūros ir tautinių šokių. Jaunimui rūpėjo gerai pasiruošti Lietuvių Dienų uždarymo programai, kuri įvyks jų stovykloje per šv. Petrą ir Povilą.

* * *

Antradienis — birželio 29 d., 9 v.r., tautiečiai susirinko prie Lietuvių Centro patalpų ir iš tenai automobiliais išvyko į Zechą, pas stovyklaujantį jaunimą. Iš ten senimas ir jaunimas nuvyko į labai jaukią saleziečių šventovę pamaldoms. Mišias laikė ir pamokslą sakė kun. N. Saldukas. Pasigirdo giesmės "Pulkim ant kelių", "Prieš taip didį Sakramentą"... Po pamaldų visi susirinko gražioje aikštelėje lauko pietums ir jaunimo programai. Grojant akordeonu agr. Kęstučiui Zlotkui, pasigirdo "Leiskit į tėvynę", "Lietuva brangi" ir kt. Pati mažiausioji jaunimo dalyvė Zlotkutė gražiai padeklamavo, pritariant jaunimo chorui ir akordeonui. Po to vėl šoko Medellino ir Bogotos grupės, o gale visi, bet jau ir su naujai priimtais "šokėjais" — stovyklos dalyviais, kurie su gana geru išmiklinimu, nors dar ir su baime, jungėsi į bendrą šokį. Gražūs tautiniai drabužiai, miklus jaunimas, graži vieta sudarė puikų vaizdą. Ir, rodos, kažkas mums visiems sako: "Globok ir rūpinkis tuo jaunimu, negailėdamas nei laiko, nei pinigo, nes jis vertas tavo paramos ir rūpesčio. Praeis dar kiek metų ir jis pavaduos tave, o to tu dar gali iš jo to tikėtis ir laukti".

Graži popietė ėjo į galą. Saulutė jau slėpėsi už didelio, gražaus kalno. Dr. Gaurišas tarė visiems atsilankiusiems nuoširdų padėkos žodį. Dėkojo visiems, prisidėjusiems prie programos atlikimo ar šios šventės surengimo.

Medelline įvykusios Lietuvių Dienos baigtos su viltimi, kad po poros metų mes vėl susirinksime kur nors kitur — Bogotoj, Cali ar Wilevesencio.

Kolumbijos Lietuvių Dienose. Viršuje — susipažinimo-kokteilio metu: inž. Pikčilingis, Penčylaitė, Vyšniauskaitė. Už jų matyti kun. N. Salduko galva. Apačioje: saleziečių ūkyje jaunimas atlieka tautinių šokių programą

CALGARY, ALBERTA

"STAMPEDE" ŠOKIŲ VAKARAS buvo surengtas Rosemont Community salėje. Visiems patiko gera muzika ir gera "western style" nuotaika. Už įdomiausią vakarietišką aprangą (kaubojų) buvo skirti 2 prizai. Vieną jų laimėjo K. Dubauskas. Jaunimui buvo priminta atsiųsti iki rugpjūčio 1 d. mokslo pažymėjimų kopijas, kad sudarytoji komisija galėtų įvertinti jų mokslo pažangą ir skirti premijas už gerą mokymąsi. Laimikius loterijai paaukojo "Golden West Electric Products Ltd." firma, KL Draugijos pirm. A. Mackevičiaus vadovaujama.

Į OLIMPIADOS MIESTELĮ Montrealyje yra išvykę mūsų tautinių šokių ratelio šokėjai: A. Rahilly - Lederytė, Margie Stakėnaitė, Erikas Endor. Jie dalyvauja Albertos jaunimo grupės (75) asmenų daugiakultūrėje programoje. Lietuvių grupė (8) šokėjai pademonstruos kaikurių tautinių šokių variacijas. A. Rahilly dalyvaus ir bavariečių šokyje. Šokėjai išbus Montrealyje 10 dienų. Juos globoja Albertos provincijos kultūros departamentas. Jų programą teko kalgariečiams matyti Jubilee auditorijoje. Ji prasideda indėnų, baigiama ukrainiečių šokiais. Visur masinėse scenose parodomas visų tautybių įnašas į kultūrinį Kanados gyvenimą. Albertos prov. kultūros ministeriu yra Horst Schmid. Kultūros departamento reikalus tvarko Beth Bryant, kuri palaiko ryšius su mūsų organizacijomis.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
"TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas ..... 8½ %
term. depozitus 1 m. 9½ %
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

ALTOS PIRM. DR. K. BOBELIS liepos 6 d. Čikagoje turėjo progą posikalbėti su JAV valstybės sekr. dr. H. Kissingeriu. Susitikime dalyvavo apie 25 asmenis, jų tarpe tik du etninių grupių atstovai, būtent, dr. K. Bobelis ir lenkas p. Mazewski. Dr. K. Bobelis iškėlė Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimą ir Sovietų Sąjungos vykdomus Helsinkio susitarimų laužymus. Dr. H. Kissingeris užtikrino, kad JAV vyriausybė nepripažino ir nepripažins Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, o Helsinkio susitarimų laužymai esą sekami ir bus diskutuojami Belgrade įvyksiančioje konferencijoje.

AMERIKIEČIŲ SPAUDA paskelbė pranešimą iš Maskvos apie šešių krikščioniškųjų Bendrijų augščiausiajam sovietui įteiktą 15 puslapių memorandumą. Jo kopijas vakariečiams žurnalistams parūpino buvęs Maskvos universiteto matematikos prof. Igoris Šafarevičius. Memorandumą pasirašė Lietuvos Katalikų Bendrijos, rusų Ortodoksų Bendrijos atstovai, o taip pat ir kompartijos oficialiai nepripažįstami sekmininkų, baptistų, adventistų, Kristaus bendrijos atstovai. Memorandume pabrėžiamas grubus valstybės kišimasis į krikščioniškųjų Bendrijų vidaus reikalus, net privatų tikinčiųjų gyvenimą. Dėl šio kišimosi kyla piliečių susikirtimas su valdžios atstovais, nors iš tikrųjų jie yra lojalūs valstybei. Memorandumo autoriai prašo augščiausiąjį sovietą sustabdyti tikinčiųjų persekiojimą. Viena memorandumo kopija yra skirta Pasaulinei Bendrijų Tarybai.

JAV LB KRAŠTO VALDYBA, vadovaujama pirm. J. Gailos, per savo teisinį patarėją adv. A. W. Novasitį, jn., atrodo, imasi teisinės akcijos sustabdyti reorganizatorių veiklą senuoju JAV Lietuvių Bendruomenės vardu. Šiuo klausimu oficialų raštą Reorg. Bendruomenės pirm. dr. V. P. Dargiui pasiuntė adv. A. W. Novasitis, jn. Jame pabrėžiama, kad JAV LB jau 1952 m. yra užregistruota Connecticut valstijoje kaip "Lithuanian - American Community of USA, Inc.". Tokiu pačiu arba labai panašiu pavadinimu dabar operuoja ir Reorg. Bendruomenė, užsiregistravusi Illinois valstijoje, neturinti JAV LB krašto valdybos pirm. J. Gailos įgaliojimo. Adv. A. W. Novasitis, jn., reorganizacinės LB krašto valdybos pirm. dr. V. P. Dargiui davė 10 dienų šiai veiklai nutraukti. Priešingu atveju jis žada imtis teisinių priemonių. Jų tarpe minimas kreipimasis į vietines bei valstijos gydytojų etines tarybas, prižiūrinčiais narių profesinę etiką, kurią, pasak adv. A. W. Novasičio, jn., yra pažeidusi dr. V. P. Dargio veikla JAV LB vardu. Angliška laiško tekstą paskelbė "Naujienos".

Argentina

VERSLININKAS BENEDIKTAS SURVILA, P. Čiabo pranešimu, turįs madų saloną Buenos Aires miesto centre, dažnai pasirodo televizijoje su naujais savo turimų drabužių modeliais. Jis dalyvauja lietuvių ir argentiniečių veikloje. Birželio 19 d. jis dalyvavo kaip vienas vertintojų "Miss Argentina" rinkimuose, kurie įvyko "Sheraton" viešbutyje.

ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ir Spaudos Taryba, rinkdama medžiagą "Argentinos lietuvių istorijai", nutarė įsteigti ir Argentinos lietuvių archyvą, kuriam vietos tikimasi rasti prie jau veikiančio Lietuvių muzėjaus. Tokiu atveju tą muzėjų reikėtų praplėsti. Šį projektą būtų galima įgyvendinti visų bendromis lėšomis. Naujasis archyvas laukia senų laikraščių, žurnalų, įvairių organizacijų raštų, susirinkimų protokolų knygų.

Brazilija

BRAZILIJOS VYRIAUSYBĖ nuo birželio 6 d. suvaržė savo piliečių išvykas į užsienio kraštus. Norintieji išvykti banke turi palikti apie $1.000 vertės piniginį užstatą, kuris grąžinamas grįžus. Lengvatos teikiamos menininkams, mokslininkams, dvasininkams, sportininkams. Šis nuostatas gali sudaryti problemą "Nemuno" grupės dalyvavimui tautinių šokių šventėje Čikagoje.

Urugvajus

JAUNIMO FONDĄ įsteigė Montevideo lietuviai, panaudodami po jaunimo kongreso likusius pingus. Fondo kapitalas įneštas į banką. Jaunimo reikalai bus remiami už šį kapitalą gaunamomis palūkanomis. Jaunimo Fondo globos komitetą sudarė: jaunimo atstovė stud. I. Kamandulytė, Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos pirm. V. Jospainis, buvusio kongreso rengėjų komiteto atstovė R. Ščesnulevičiūtė - Vitkauskienė, kanklininkių ir "Rintukų" vadovas V. Dorelis, lietuvių parapijos atstovas kun. P. Daugintis. Jaunimo Fondui 1.250 kruzeirų ($100) atsiuntė jėzuitai kunigai P. Daugintis ir A. Saulaitis iš Sao Paulo. Globos komitetas iš Jaunimo Fondo paskyrė apie $200 kanklininkių ansambliui garsiakalbiams įsigyti. Taipgi paskirta lėšų išdažyti jaunimo būstinei ULK Draugijos pastate. Simbolinę auką gavo ir lietuvių parapija padegti išlaidoms, kurias sudaro vaikų bei jaunuolių atvežimas į repeticijas automobiliu.

MONTEVIDEO LIETUVIAI motinas pagerbė gegužės 16 d. specialiomis Mišiomis savo šventovėje. Meninę programą su vaišėmis surengė kanklininkių ir "Rintukų" ansambliai, vadovaujami V. Dorelio. "Rintukai" padainavo lietuviškų bei ispaniškų dainų, pašoko tautinių šokių, paruoštų mokytojos M. Mockevičienės ir jos talkininkės G. Juosponienės. Savo mamytes ir močiutes "Rintukų" ansamblio nariai apdovanojo rankdarbiais. Tolimesnę programą atliko kanklininkių trijulė — I. Mockevičiūtė, C. Dorelytė ir M. Mockevičienė. Motinų karalienėmis buvo išrinktos Teresė Kazlauskienė ir Birutė Šleivytė - Grigorio. Joms įteikta vertingų dovanų. Programą pranešinėjo J. Kamandulytė, gražiai kalbanti lietuviškai.

Australija

"MŪSŲ PASTOGĖJE" pasirodė balsų, raginančių šį AL Bendruomenės savaitraštį sujungti su katalikų savaitraščiu "Tėviškės Aidai" dėl perdidelių išlaidų ir palyginti negausių skaitytojų. V. Šliogeris, atsiliepdamas į tokį L. Barkaus pasiūlymą, pasisako prieš savaitraščių sujungimą. Norėdams įrodyti, kad lietuviai yra pakankamai pajėgūs prenumeruoti abu laikraščius, jis pateikia Sydnėjaus lietuvių klubo 1975 m. birželio 30 d. paskelbtą vienerių metų balansą. Pasirodo, per metus 750 to klubo narių su savo svečiais jame pragėrė $100.595, pralošė pokerio mašinomis $135.420, pražaidė bilijardu $3.000. Iš šių skaičių susidaro imponuojanti $239.000 suma. Kadangi Sydnėjaus lietuviai geria bei lošia ir kitose užeigose, V. Šliogerio nuomone, jie per metus išleidžia apie $300.000. Panašiai pinigus lietuviai turbūt žarsto prinogoms ir kituose didžiuosiuose miestuose.

SIBIRINIUS TRĖMIMUS paminėjo Melburno ir Sydnėjaus lietuviai. Abiejose vietovėse minėjimai buvo pradėti pamaldomis. Melburne Mišias atnašavo kun. Pr. Vaseris, Sydnėjuje — kun. P. Butkus. Apie masinius lietuvių trėmimus Sibiran Melburne kalbėjo šios ALB apylinkės valdybos pirm. A. Pocius. Panašų žodį apie komunizmo aukas Kambodijoje ir kituose kraštuose tarė Tautinės Civilinės Tarybos narys G. Mercer. Po jų prabilo demokratinės darbo partijos pirm. McManus ir federacinės vyriausybės narys Faulkner, paliesdami Australijos problemas bei ją turtinantį ateivių įnašą. Meninę programą atliko Melburno mergaičių kvartetas ir A. Čelnos vadovaujamas "Dainos Sambūrio" choras. Sydnėjuje paskaitą "Rezistencija už geležinės uždangos" skaitė J. Vėteikis. Minėjimą papildė deklamatorės, pianistas dr. R. Zakarevičius ir "Dainos" choras su vadovu S. Žuku.

Libanas

BEIRUTO AERODROME buvo sunaikintas Egipto "Middle East Airlines" bendrovės keleivinis lėktuvas. Nuo patrankų sviedinių žuvo egiptietis pilotas Z. Mikati ir buvo sunkiai sužeisti trys jo padėjėjai. Jų tarpe buvo ir lietuvis lakūnas Jonas Putna iš JAV. Amerikietiškų lėktuvų gamyklos, parduodamos juos užsienio bendrovėms, pilotų apmokymui parūpina savo lakūnus. J. Putnai buvo tekusios šios pareigos egiptiečių orinio susisiekimo bendrovėje. Jo likimas tebėra neaiškus. Pradžioje spauda paskelbė tik lakūnų sužeidimą, o vėliau teigė, kad sužeistieji lakūnai mirė.

Britanija

LONDONO LIETUVIŲ PARAPIJA surengė vakarienę savo chorui, atsilygindama už nuolatinį giedojimą šventovėje. Svečių eilėse buvo ir Europos lietuvių vysk. A. L. Deksnys. Vakarienės dalyvius su juo supažindino choro vadovas J. Černis, vaišėms vadovavo parapijos komiteto pirm. S. Kasparas. Chorą sveikino, dalydamiesi praeities atsiminimais, J. Pumeris, R. Bulaitytė - Černienė ir V. Salčiūnas. Po jų kalbėjo V. Zdanavičius, J. Alkis, klebonas kun. J. Sakevičius ir kun. K. A. Matulaitis. Gražų žodį apie lietuviškas dainas ir giesmes tarė vysk. A. L. Deksnys. Vakarienės dalyviai jam amžiaus septyniasdešimtmečio proga sugiedojo "Ilgiausių metų". Vakarienėje prisimintas ir buvęs choro vadovas V. Mamaitis, šiuo metu gyvenantis JAV. Buvo iškelta mintis susitarti su Skotijos lietuvių chorais ir surengti dainų šventę Britanijoje.

SPORTO IR SOCIALINIS KLUBAS Londone išsirinko naują valdybą: pirm. S. Kasparą, vicepirm. J. Parulį ir ižd. M. Balčiūną. Iš ataskaitinio pranešimo paaiškėjo, kad per pastaruosius metus pajamų turėta 7.024,91 sv., išlaidų — 7.935,65. Išlaidas padidino elektros, dujų pabrangimas, savivaldybinių mokesčių padidėjimas. Pajamas sumažino leidimas organizacijoms naudotis klubo patalpomis be atlyginimo, pigiau nei kitur pardavinėjami gėrimai.

Vokietija

SOLIDARUMO ĮNAŠŲ MAŽĖJIMĄ konstatuoja VLB krašto valdyba. 1974 m. tų įnašų buvo surinkta 4.418 DM, o pernai tik 1.768 DM, nors narių skaičius nėra kritęs. Dirbantieji VLB nariai kas mėnesį turi mokėti po 1 DM, nedirbantieji — po 0.50 DM. Antrojoje VLB tarybos sesijoje š.m. vasario mėnesį buvo svarstytas solidarumo įnašų padidinimo klausimas, bet padidinimo atsisakyta, nuomonėms pasidalinus beveik lygiomis. Nutarta palaukti dar vienerius metus. Tikimasi, kad skolingieji įnašus atsiųs už visą nepadengtą laiką.

Ročesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas", pasiruošusi didžiajai šventei Čikagoje (trūksta keturių šokėjų)

Ruošias didžiajai šventei

Ročesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas"

ALFONSAS NAKAS

"Jūs, kurie pagimdėt šią idėją ir davėt jai pradžią, pirmąją šokių šventę, Jūs gimėt laisvoj Lietuvoj. Jūs grožėjotės žydria jos padange, Jūs matėt mėlynžiedį liną, girdėjot galandamų dalgių žvangėjimą kaitrioj rugiapjūtėj. Jums pažįstamas klumpių bildesys lietuviškoj seklyčioj klumpakojį šokant. Mes, kurie tęsiame šį tradicinį užsimojimą, neturėjom tos laimės. Mes gimėm ir augom čia ir mums Lietuvos grožis žinomas iš knygų ir pasakojimų. Poeto žodžiais tariant, 'mes mylim Lietuvą iš tolo'."

Šitaip rašo Ročesterio tautinių šokių grupės vadovė Jadvyga Reginienė, siųsdama duomenis apie savo grupę penktosios t. š. šventės vadovybei. Toliau savo rašte ji dar pastebi, kad šį (penktoji) tautinių šokių šventė skiriama pavergtai tėvynei Lietuvai ir jos jaunimui, kaip įrodymas, "kad mes gyvename su jais savo mintimis ir širdimis . . ."

Po gražių vadovės žodžių pabandykime į Ročesterio "Lazdyną" įkopti ir pariešutauti.

"Lazdynas" buvo įsteigtas 1949 m. pavasarį, tad savo amžiumi gali didžiuotis ir prieš didžiųjų lietuviškų telkinių grupes bei ansamblius, kurių nevienas įsisteigė tik 1949-jų rudenį ar gale. Grupės steigėjai — Bronius Krokys ir Stasys Ilgūnas. Pastarasis ilgesnį laiką buvo grupės vadovu. Dabartinė vadovė, kaip minėjome pradžioj, yra Jadvyga Reginienė. Šiuo laiku šokėjų grupėje esama 32: merginų — 17 ir vyrukų — 15. Jų amžius — tarp 12 ir 23 metų. Grupės akordeonistė — Regina Urban.

Kaip ir daugelis kitų grupių, "Lazdynas" stengiasi kuo dažniau reikštis viešuose pasirodymuose. Nekartą yra dalyvavęs tarptautiniuose festivaliuose, teatriniuose pastatymuose kartu su kitais meno vienetais, privačiuose amerikiečių banketuose, vidurinių bei augštųjų mokyklų programose, vietinėse televizijos programose ir kitokiomis progomis visoje Niujorko valstijoje. Dalyvavo pirmojoje bei antrojoje dainų ir šokių šventėje pasaulinėje parodoje Niujorke, baltiečių šokių šventėje pasaulinėje parodoje Niujorke, trečiojoje ir ketvirtojoje tautinių šokių šventėse Čikagoje.

Į penktąją t. š. šventę Čikagon ruošiasi važiuoti 22 reguliarūs "Lazdyno" šokėjai, po lygiai mergaičių ir vyrų. Taip pat *šoks ir 16 veteranų. Savo repertuare* grupė turi 25 šokius. Šokėjų nuotaika pakili. Visi nori būti didžiosios lietuvių manifestacijos dalimi. Be jau minėtų vadovės J. Reginienės ir akordeonistės Reginos Urban, šokių šventėje dalyvaus šie "Lazdyno" šokėjai: Birutė Butrimaitė, *Liza Choromanskytė*, Rūta Ilgūnaitė, Rūta Klimaitė, Danutė Krokytė, Rasytė Krokytė, Aldona Pauliukonytė, Birutė Saladžiūtė, Rūta Stankutė, Gailutė Tamošiūnaitė, Antanina Žmuidzinaitė, Ričardas Baltrus, Vytautas Butrimas, Paulius Klimas, Arūnas Lapinas, Juozas *Laukaitis*, *Paulius Laukaitis*, Petras Matiukas, Arnoldas Olis, Kęstutis Pauliukonis, Stasys Sakalauskas ir Simas Žmuidzinas.

Čikagoje šoks ir šie veteranai: Regina Blaveščiūnienė, Janina Butrimienė, Nijolė Draugelienė, Laimutė Lelienė, Lilian Mačiulienė, Aldona Olienė, Regina Urban, Izabelė Žmuidzinienė, Vaidevutis Draugelis, Stasys Ilgūnas, Algimantas Janušaka, Bronius Krokys, Kostas Mačiulis, Algirdas Olis, Vytautas Vėsa ir Eugenjius Vidmantas.

Šio rašinio autoriui niekada neteko būti tarp Ročesterio lietuvių; tik vieną kitą jų atsitiktinai pažįstu. Bet beveik galvą galiu guldyti, kad reguliarių šokėjų ir veteranų pavardžių vienodumas nėra atsitiktinis. Kaikurie jų gali būti broliai ir seserys, bet į nuotraukas pažvelgus tenka spėti, jog dauguma čia yra tėvai ir vaikai. Niekur tokios didelės tėvų-vaikų proporcijos vienos lietuvių kolonijos tautinių šokių grupėje anksčiau nepastebėjau. Į 11-tą anketos klausimą (apie grupės sėkmes ir nesėkmes) atsakydama, vadovė nusiskundžia, kad mažoje kolonijoje yra sunku pririnkti gerų šokėjų. Suprantame. Taipgi suprantame, kodėl tiek vienodų pavardžių. Ir didelis džiaugsmas apima permąstant, kad tokia saujelė dvidešimt septynerius metus išlaiko tautinių šokių grupę. Matyt, ši grupė svetimtaučių yra vertinama, nes priimta į vietinės "Arts Council" organizacijos pilnateisius narius.

"Lazdynas", kartu su daugeliu kitų grupių, rugsėjo 5 dieną Čikagoje pademonstruos lietuvišką jėgą.

Už atsakingą kritiką

Genius Procuta

Naujų leidinių recenzijų lygis "Tėviškės Žiburiuose" paprastai būna geras. Ypač grožinės literatūros, istorinių knygų ir atsiminimų recenzijos būna atsakingai paruoštos žmonių, išmanančių savo darbą. Deja, kartais pasitaiko klaidinančių recenzijų, kurios daro žalą recenzuojamam leidiniui, jo autoriams, parengėjams, skaitytojui, laikraščiui, kuriame recenzija buvo paskelbta, ir aplamai bendram mūsų kultūros lygiui. Tokiai recenzijų kategorijai priklauso Algirdo Gustaičio "Vagos" leidyklos Vilniuje šiais metais išleisto M. K. Čiurlionio 35 spalvotų reprodukcijų aplanko pristatymas ir įvertinimas ("TŽ" 1976 m. 15 nr.).

Algirdas Gustaitis pradeda savo recenziją rūstaus prokuroro balsu (adresuotu lietuvių dailininkams ir kultūrinėms organizacijoms užsienyje) ir baigia pigia retorika: "Okupuotieji lietuviai, *reikalaukite, kad jūsų* okupantai rusai leistų išleisti visus spalvotus Čiurlionio paveikslus spalvotai originalaus didumo! Ir nespalvotus kūrinius (. . .) taipgi originalaus didumo".

Pirmiausia, nejaugi Algirdas Gustaitis nežino, kad okupuotieji žmonės iš okupantų **reikalauti** negali. Jie gali prašyti, įrodinėti ar ką nors panašaus. Reikalauti reiškia kalbėti iš jėgos pozicijos, maždaug šia prasme: jūs padarykite tą ir tą, o jei ne, tai mes . . . Lengva Algirdui Gustaičiui, sėdint už rašomojo stalo Ramiojo vandenyno pakrantėje, *Kalifornijoje, nurodinėti* ko okupuotieji lietuviai turėtų reikalauti. Tik kažin ar jis būtų toks "karingas" ir drąsus, jei pats gyventų Vilniuje ar Kaune?

Politinį A. Gustaičio lengvabūdiškumą pralenkia jo menininių "reikalavimų" nepagrįstumas. Jis primygtinai reikalauja ir drauge nurodo lietuviams Lietuvoje reikalauti, kad visi M. K. Čiurlionio dailės darbai, atlikti spalvomis, ir toniniai — nespalvotieji būtų atspausti užsienyje ir dargi **originalaus** didumo, nes Gustaičio žodžiais — "Jie visi buvo mažučiai, kukliučiai, kaip ir jis pats".

Nejaugi mažučiai ir kukliučiai?! Apie ką Gustaitis kalba? Apie kokį nors miniatiūrinių graviūrų ir minorinių temų atlikėją ar apie Rex, Jūros, Saulės, Žvaigždžių, Piramidžių sonatų kūrėją — sparnuotos vaizduotės milžiną Čiurlionį? Jei vietoje skaitytojui visiškai bereikšmės technikinės metrikos pavardžių išvardinimo A. Gustaitis būtų atidžiau pasižiūrėjęs į leidinyje aiškiai nurodytą kiekvieno reprodukuojamo kūrinio dydį, gal būtų supratęs, kad naivu reikalauti originalaus didumo aplanko. Aplankas (folio) turėtų būti maždaug **pusantro metro kvadrato didumo,** o gal net **virš dviejų metrų ilgumo!** "Rex"drobės originalo dydis — 147x133,7 cm, "Raigardo" triptiko originalo ilgumas — virš dviejų metrų, plotis 60,7 cm. Prie šių išmatavimų dar reikėtų pridėti bent po 5-10 cm iš kiekvienos pusės "kraštams". Tai dar padidintų aplanko apimtį. O ką tuomet daryti su mažesnės apimties darbais tame pačiame aplanke? Duoti pusmetrinius baltus kraštus?

Taip pat yra naivu norėti ar reikalauti, kad būtų išleisti — atspausti **visi** Čiurlionio meniniai kūriniai, t.y. **visas** meninis palikimas, be jokios atrankos. Čiurlionis sukūrė — paliko, kaip vieni šaltiniai nurodo, "apie 400 paveikslų", kiti — apie 600 darbų. Išleisti tokį skaičių darbų ir padaryti juos ekonomiškai prieinamus eiliniam pirkėjui praktiškai neįmanoma, o antra nėra nei būtina, nei verta, nes dalis jų yra mažaverčiai škicai, paruošiamieji darbai ar menkiau pavykę darbai. Tokios rūšies menininkų palikimas paprastai nėra nei reprodukuojamas, nei eksponuojamas. Jis yra prieinamas meno tyrinėtojams archyvuose, muzėjuose ar meno galerijose.

Pasidžiaugęs, kad popierius ir spaudos darbas geras, tarsi būtų spausdinta ne Kaune, o Paryžiuje (taip ir buvo!), A. Gustaitis vėl pasidaro nepatenkintas ir klausia kitą neklaustiną klausimą: "Bet kodėl nevisi Čiurlionio kūriniai išspausdinti spalvotai? Kodėl net 111 išspausdinti mažutėmis "špargalkomis"? Atsakymas yra visiškai paprastas ir žinomas kiekvienam žmogui, bent kiek susipažinusiam su menu ir "menmiais" leidiniais.

Šalia 35 spalvotų lakštinių reprodukcijų, per visą lapą sudarančių **pagrindinę** aplanko dalį, 111 mažų nespalvotų — toninių reprodukcijų (kurias Gustaitis "špargalkomis" vadina), atspaustų įvado gale, paskirtis yra **papildyti** ir duoti žiūrovui kuo platesnį ir pilnesnį Čiurlionio kūrybos vaizdą bei apimtį. Tų mažų reprodukcijų tikslas — padėti geriau suprasti ir įvertinti pagrindinėje aplanko dalyje esančias 35 spalvotas reprodukcijas — darbus.

Tai vėl visiškai priimtina ir visuotinai vartojama priemonė, leidžianti vienos knygos ar aplanko formoje atvaizduoti kone ištisą dailininko, meno mokyklos ar srovės panoramą. Tokioje formoje *The National Gallery of Canada* Kanados konfederacijos šimtmečio proga 1967 m. išleido 300 metų Kanados meno apžvalgą ("Three Hundred Years of Canadian Art"). Tais pačiais metais André Malraux vadovaujama kultūros ministerija Paryžiuje išleido Pablo Picasso *kūrybai pagerbti stambų* leidinį ("Homage à Pablo Picasso"). Jame yra 508 Picasso meno darbų reprodukcijos. Tik keliolika iš jų atspaustos spalvomis ir per visą leidinio lapą, visos kitos mažos "špargalkinės" (a la Gustaitis) reprodukcijos.

Vilniškė "Vagos" leidykla *pasielgė visiškai* teisingai ir pagirtinai, atspausdama A. Gustaičio kritikuojamų 111 mažųjų reprodukcijų. Tačiau leidyklai reikėjo pažymėti, kad jos leidinys spausdintas Paryžiuje, Prancūzijoje. Nuo to leidyklos reputacija tikrai nebūtų nukentėjusi, priešingai — būtų pakilusi. Ir čia nebūtų toks jau didelis unikumas sovietinių leidyklų praktikoje. Prieš dešimt ar daugiau metų esu matęs sovietinių Maskvos leidyklų išleistų tradicinio rusų meno albumų, spausdintų Londone, Didžiojoj Britanijoj, ir taip pažymėtų. Amerikos, Kanados leidyklos kaikurias savo knygas spausdina Japonijoje, anglai — Čekoslovakijoje ir t.t. O be to, Lietuvoje vistiek yra žinoma, kad paskutinis "Vagos" M. K. Čiurlionio darbų aplankas yra spausdintas Paryžiuje, tad kam slėpti

A. Gustaičio priekaištai ir kritiškos pastabos recenzuojamo aplanko įvado autoriui Liongi*nui Šepečiui neparemtos faktais* ar įrodymais. "Trumpoką įvadą parašė Lionginas Šepetys. Parengta be jausmo ir be tikros meilės lietuvių tautos genijui M. K. Čiurlioniui". Iš ko Gustaitis sprendžia, kur jo įrodymai, kad "parengta be jausmo ir be tikros meilės"? Kokioje formoje *mes galime atpažinti* jausmą ir tikrą meilę? Jei A. Gustaitis teigia, kad parengta be jausmo ir tikros meilės, tai jis turėjo turėti kokį nors matą ar kriterijų, pagal kurį nusprendė, kad tų jausmų nebuvo. Bet jų skaitytojui jis nepateikia, nenurodo. O gal šis teigimas remiasi tik subjektyviu Gustaičio sprendimu? Perskaitė, **pasirodė,** kad parašyta be jausmo ir be meilės, na, ir pasakė. O kas čia tokio, kad metamas kaltinimas žmogui . . . Bet čia kaip tik ir glūdi kritiko diletantiškumas.

Sekantis kritiškas teigimas vėl be jokių įrodymų: "Sakiniai sudėstyti, tarsi reikėjo parašyti". Ką tai reiškia? Blogas stilius, nelogiški išsireiškimai, dirbtinė ar nesklandi kalba?! Jei taip, tai kur įrodymai — pavyzdžiai tariamo nesklandumo ar kas ten bebūtų, kas Gustaičiui nepatiko?

O ką norėjo kritikas pasakyti šiuo sakiniu: "Bijotasi drąsiai pasisakyti, tarsi už nugaros stovėtų "didysis velnias". Bijotasi ką pasakyti? Bijotasi ko? "Didžiojo velnio"!? Kas yra "didysis velnias"? Liuciferis? "Didysis brolis" (rusas)? Ar koks nors kitas "velnias"?

A. Gustaičio pastaba Šepečiui, kad jis aplanko įvade turėjo kreiptis su atsišaukimu, raginančiu atsiliepti nežinomų M. K. Čiurlionio kūrinių savininkus, dar kartą parodo Gustaičio mėgėjiškumą. Dailininko palikimui tirti ir jieškoti yra kiti keliai ir priemonės. Nurodinėjimas, kad meninis leidinys taptų "pamestų-rastų daiktų" laikraštine *skiltimi yra nesusipratimas.*

Galiausiai A. Gustaitis kritikuoja Šepetį už du konkrečius teiginius — sakinius. Beje, tuoj pat reikia pasakyti, kad pirmasis yra išimtas iš konteksto, kuriame jis yra suprantamas ir reikšmingas. Tam pademonstruoti reikėtų cituoti ilgoką pa*ragrafą iš įvado ir tuomet* duoti Gustaičio "kritiką", todėl pasitenkinsime antruoju. Baigdamas įvadą, L. Šepetys sako: "Čiurlionis neturėjo ir neskelbė siauros estetinės programos". Gustaičiui šis teigimas yra visiškai beprasmis ir nereikalingas. "Jei neturėjo ir neskelbė, tai kodėl rašyti apie nesamus dalykus. Tai tuščiažodžiavimas, neturėjimas ko pasakyti". Deja, Gustaitis čia dar kartą labai apsiriko.

Kadangi daugelis menininkų, ypač XIX š. gale ir XX pradžioje, save identifikavo su kokia nors meno srove, teigė ar neigė specifines estetines pažiūras ar programas, — yra visiškai normalu ir beveik būtina, pristatant M. K. Čiurlionį, nurodyti, kad jis "neturėjo ir neskelbė siauros estetinės programos". Tiesa, tai nėra naujas Liongino Šepečio atradimas — tai panašiais ar kitais žodžiais yra pasakę kiti anksčiau. Tačiau tai svarbus faktas, padedantis apibūdinti M. K. Čiurlionio kūrybą, estetines pažiūras ir jo vietą meno raidoje. Tas "bereikšmis" sakinys taip pat iš dalies atskleidžia Čiurlionio "kitoniškumą" ir originalumą — jis nesekė kokios nors meno mokyklos ar srovės suformuluotos estetinės programos.

Nors Gustaitis turėjo daug pretenzijų dėl aplanko reprodukcijų dydžio, jis visiškai pamiršo nurodyti recenzuojamo aplanko formatą! Tiesa, mechaniškai nukopijavęs aplanko techninę metriką, jis nurodė: "formatas 62 x 94¾". Deja, tai daugiau klaidinanti nei informuojanti pažyma, nurodanti (tikriausiai centimetrais) originalaus popieriaus lakšto dydį, iš kurio buvo spausdinamos aplanko reprodukcijos. Aplanko formatas yra 30 x 40 cm arba 11¾ x 15¾ inčų. Gustaitis taip pat pamiršo nurodyti kitą svarbią recenzuojamo aplanko savybę, būtent, kad jis yra penkiakalbis. Įvadas, paaiškinimai ir kita informacija atspausta (šia tvarka) lietuviškai, rusiškai, angliškai, prancūziškai ir vokiškai.

Algirdas Gustaitis mūsų spaudoje rašo, palyginti, įdomius pasikalbėjimus su Hollywoodo filmų žvaigždėmis ir aktoriais. Toje plotmėje jis galėtų ir toliau reikštis. Meninių leidinių recenzijas bei įvertinimus jis turėtų palikti toje srityje daugiau žinių turintiems.

Šių metų pradžioje "Vagos" leidyklos Vilniuje išleistas ir Paryžiuje atspaustas meninis reprodukcijų aplankas "Mikalojus Konstantinas Čiurlionis" dar laukia rimto įvertinimo, kurio jis tikrai nusipelno.

NEPASIKARTOJANTI PROGA

PRANEŠAME, kad jau kitą mėnesį bus atspausdinta ilgai laukta, mokslišku dokumentuota **prof. Martyno Brako redaguota knyga**

"MAŽOJI LIETUVA", III tomas.

Tą knygą dar galima su 50% nuolaida iš anksto užsisakyti, pasiunčiant $10 čekį:

Lithuanian Research Institute, Inc.
29 West 57th Street,
New York, N.Y. 10019, USA

Laikas labai ribotas — paskubėkite!

Pradinis naujų modelių
IŠPARDAVIMAS
Miegamųjų kambarių

TIKO "TEAK"

medžio baldai
nuo $399.50 ir brangesni

HOUSE OF DENMARK

1942 Avenue Road
Toronto,
787-5767

Atidaryta
kiekvieną dieną 10-9
šeštadieniais 10-6

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XVII-TĄJĄ SKULPTŪROS IR TAPYBOS DARBŲ PARODĄ New Canon, Conn., surengė amerikiečių dailininkų organizacija "The Silvermine Guild of Artists" birželio 5 — liepos 3 d.d. Šioje rinktinėje parodoje dalyvavo ir dail. Giedrė Montvilienė iš Brookfieldo, Conn. Geriausi skulptūros ir tapybos darbai buvo įvertinti dviem $1.000 premijom. Kitos premijos buvo po $100. Vieną jų laimėjo dail. G. Montvilienė už tapybos kūrinį "Pora". Laikraštis "Danbury *News Times*", *aprašydamas parodą*, įdėjo "Poros" nuotrauką su prie jos stovinčia dailininke.

ANTANO ŠKĖMOS filosofinę dramą "Ataraxia" pastatė Southern Illinois universitetas Carbondale miestelyje, vykdydamas baltiečių teatro projektą, kuriam energingai vadovauja latvis meno ir filosofijos dr. Alfreds Straumanis. Dramą į anglų kalbą išvertė A. Škėmos dukra Kristina, režisavo amerikietis Arnold Kendall, vaidino dramos fakulteto studentai. Jų tarpe buvo tik viena lietuvaitė, būtent, Eglė Juodvalkytė, atlikusi režisoriaus įvestą papildomą Baltosios moters vaidmenį. Suvaidinti buvo trys spektakliai, kuriuos stebėjo ir rež. Jonas Jurašas. Prieš kiekvieną spektaklį Kristina Škėmaitė žiūrovus supažindino su savo tėvo A. Škėmos gyvenimo vingiais, jo tragiška mirtimi automobilio nelaimėje 1961 m., grįžtant iš "Sviesos-Santaros" suvažiavimo. Rež. J. Jurašas, pakviestas universiteto dramos fakulteto, vadovavo aktoriaus meistriškumo bei režisūros seminarui, skaitė paskaitą apie dabartinio Lie*tuvos teatro pastangas išsaugoti* savitumui tironijos varžtuose.

INTERNATIONAL GLACIOLOGY SOCIETY, kurios centras yra Cambridge, Britanijoje, š.m. rugsėjo 12-17 d.d. rengia tarptautinį simpoziumą apie fizines ledo bei sniego savybes ir praktines problemas inžinerijoje. Po simpoziumo bus inžinerinė vienos savaitės ekskursija. Vieną iš paskaitų ten skaitys ir inž. J. V. Danys iš Otavos, Ont. Joje autorius gvildens trinties įtaką ledo jėgų dydžiui. Iki šiol inž. J. V. Danys tarptautinėje plotmėje buvo žinomas kaip švyturių projektuotojas ir statytojas. Šalia to, jis jau 20 metų tyrinėja ledo jėgų įtaką hidrotechniniams pastatams. Pernai šios srities paskaitas jis skaitė tarptautinėse konferencijose Fairbanks, Aliaskoje, ir Hanoveryje, N.H., kurias rengė tarptautinės sąjungos "Statyba Arktyje" ir "Hidrauliniai tyrinėjimai". Anksčiau inž. J. V. Danys skaitė referatus tų organizacijų konferencijose Trondheime, Norvegijoje, ir Leningrade, Sov. Sąjungoje. Šioje srityje jis yra paruošęs ir išspausdinęs 11 studijų.

VIEŠUOSE NIUJORKO MIESTO KONCERTUOSE, kurių programas atlieka du orkestrai — Goldmano ir Seufferto, šiemet skamba ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Į abiejų orkestrų programą buvo įtraukta J. Karnavičiaus "Lietuviškoji rapsodija". Goldmano orkestras jau atliko Broniaus Jonušo maršą "Gaudžia tri*mitai*", *Seufferto orkestras — Bro*niaus Jonušo maršus "Žygis į Vilnių" ir "Sauliai, pirmyn". Lietuviškos muzikos įvedimu į šiuos koncertus pasirūpino Helen Johnson, gaidas gavusi iš Lietuvių Muzikologijos Archyvo, kuriam Čikagoje vadovauja kompoz. Juozas Žilevičius.

SOL. G. ANTANAITYTĖ-UGIANSKIENĖ, sopranas, pirmą kartą koncertavo Kalifornijoje. Ji atliko programą Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų baliuje, kuris buvo surengtas gražioje Santa Monica miesto salėje. Viešniai akompanavo vietinė pianistė Raimonda Apeikytė. Iš dešimties atliktų dainų interpretaciniu bei vokaliniu požiūriu gražiausiai skambėjo Broniaus Budriūno "Tėviškėlė", "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka" ir Jurgio Gaižausko "Ramunėlė". Sol. G. Ugianskienė yra baigusi Čikagos konservatorijos kolegiją, tobulinasi pas buvusią Lietuvos operos sol. Juozę Augaitytę.

PRAKTINIUS SILIMOS PERDAVIMO ASPEKTUS svarstė inžinierių konferencija, kurią Kanadoje, Sar*nijos mieste, Ontario provincijoje*, surengė Kanados Chemijos Inžinierių Draugijos vietinis skyrius. Pranešimą šioje konferencijoje skaitė firmos "Fromson Heat Transfer Ltd." vyr. inž. L. Balsys. Inžinerijos studijas jis yra baigęs Berlyne.

ŽURNALISTĖ JŪRATĖ KAZICKAITĖ yra parašiusi naują knygą apie amerikietes laikraštininkes "The American Woman's Gazetteer". Pasikalbėjimą su ja transliavo Miami televizijos stotis Floridoje, o straipsnį apie šią knygą ir jos autorę paskelbė laikraštis "The Miami Herald". Jame skaitytojams primenama, kad J. Kazickaitė yra gimusi Vilniuje, augusi New Rochelle, N.Y.

BRONIAUS BUDRIŪNO fortepijonui sonatos "Mano tėvynė" jau iš*leistos visos 4 dalys: I "Trakų pilies* griuvėsiuose", II "Audringi debesys virš Kauno", III "Baltijos pajūry" (išleido BBKL Fondas, 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA. 90039), IV "Nemunas laužia ledus pavasarį" (išleista JAV LB Kultūros Fondo). Visos 4 dalys yra koncertinės ir gali būti atliekamos atskirai arba ištisa sonata.

BENLRĄ KONCERTĄ VILNIUJE surengė Lietuvos konservatorijos Klaipėdos skyriaus mišrus studentų choras, vadovaujamas P. Jankausko, ir Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklos vyrų choras "Elektronika" su vadovu V. Urbonavičium. Koncertą pradėjo studentai iš Klaipėdos nauja kompoz. G. Kuprevičiaus ir poeto M. Karčiausko daina "Tėvynė", K. Kavecko ir Maironio kūriniu "Nuo Birutės kalno". Lietuviškajai daliai taipgi atstovavo M. K. Čiurlionio "Sanctus" ir "Nelijūskime". Klaipėdiečių programą papildė A. Ešpajaus, S. Tanejevo dainos, dvi chorinės ištraukos iš G. F. Haendelio oratorijos. Būsimųjų chorvedžių chorą sudaro 33 moterys ir 15 vyrų. "Elektronikos" choras, minintis savo veiklos 15 metų sukaktį, koncerto pradžiai buvo pasirinkęs V. Muradelio dainą "Leninas su mumis". Po jos skambėjo V. Barkausko "Antkapiai prie kelio" ir P. Sližio "Gimtinės beržai". Šių dainų teksto autorius yra P. Širvys. Lietuviškąją dalį užsklendė J. Naujalio harmonizuota liaudies daina "Ant kalno karklai siūbavo". Vilniečių pasirodymą užbaigė J. Malato harmonizuota čekų liaudies daina "Joneli", E. Griego "Jūra ir krantas", L. Beethoveno "Himnas gamtai". Chorui talkino solistai B. Baniulaitienė, P. Zaremba ir vokalinis vyrų ansamblis, vadovaujamas V. Žeimio.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE įvykusios perklausos dalyvius supažindino su nemažu pluoštu naujų kūrinių. Jam priklauso: O. Balakausko ciklas "Kaip marių bangos prisilietimas" smuikui ir fortepijonui, "Be-hop" — pjesė smuikui ir kontrabosui, K. Kavecko poema balsui ir fortepijonui "Raigardas", sukurta J. Čiurlionytės žodžiais, fortepijoninių pjesių ciklas "Krymo vaizdai", V. Juozapaičio uvertiūra pučiamųjų orkestrui "Eurika", "Antroji simfonija" styginiam orkestrui, V. Montvilos "Kvintetas pučiamiesiems", V. Navasaičio "Du preliudai ir fuga fortepijonui", A. Šenderovo "Stygi*nis kvartetas D. Šostakovičiaus at*minimui".

PARODĄ APIE SUOMIJOS IR LIETUVOS literatūrinius bei kultūrinius ryšius surengė respublikinė Vilniaus biblioteka. Daug vietos joje buvo skirta suomių folkloristui prof. A. R. Niemiui, rinkusiam lietuvių liaudies dainas, ir E. Lionrotui, "Kalevalos" epo sudarytojui, pirmajam lietuvių liaudies dainų vertėjui į suomių kalbą. Parodai taipgi buvo sutelkta nemaža literatūros suomių kalba apie Lietuvą, lietuvių kalba apie Suomiją, Lietuvoj išleistos suomių autorių knygos. Atskirą skyrių sudarė su suomių muzika ir menu supažindinanti literatūra.

KOMPOZ. V. BARKAUSKO "LEGENDĄ APIE ČIURLIONĮ" paskleidė Leipcigo leidykla "Edition Peters", įtraukdama į sovietų, kompozitorių fortepijoninių pjesių rinkinį "Konzertstuecke sowjetischer Komponisten fuer Klavier". Panašaus likimo susilaukė ir M. Sluckio apysaka "Kvietimas šokiui vidurnaktį", *vokiečių kalbon išversta Irenos Bre*ving. Ji taip pat įrikiuota į sovietinių autorių apysakų rinkinį.

PABALTIJO SKULPTŪROS PARODA, rengiama kas ketveri metai, įvyko Rygos skulptūrų sodelyje ir buvusioje Šv. Petro šventovėje, atnaujintame XIII š. architektūriniame paminkle. Šiame antrajame baltiečių skulptorių susitikime dalyvavo 26 lietuviai su 48 darbais. Iš jų išsiskyrė R. Antinio "Kanklininkas su vaikais", J. Mozūraitės terakotos "Jaunystė", "Žvejė", A. Zokaičio varinė "Jūra", V. Krūtinio granitinis "Kelias", V. Vildžiūnaitės "Sutartinė", L. Sriogos medžio skulptūra "M. K. Čiurlionio anūkas", J. Kėdainio ir A. Žukausko medaliai M. K. Čiurlionio atminimui. Baltiečių skulptūros parodai kiekviena tautybė pateikia po 25 darbus, skirtus rodyti salėje, ir po 20 darbų, kurie išstatomi po atviru dangum. Pagal tradiciją parodon kviečiami ir kitų tautybių dailininkai svečiais. Šiemet jais buvo Maskvos ir Arménijos skulptoriai.

JUSTINO MARCINKEVIČIAUS "MINDAUGU" gastroles Vilniuje pradėjo valstybinis Sverdlovsko dramos teatras. Šį lietuvišką spektaklį rusų kalba yra pastatęs vyr. teatro rež. A. Sokolovas. Scenovaizdžius jam sukūrė vilnietis dail. F. Navickas. Mindaugo vaidmenį atliko H. Apitinas, Dauspurgo — G. Gecovas. Pirmąkart Vilniuj viešėjo ir akademinis Maskvos M. Gorkio dailės teatras, vadovaujamas aktoriaus ir rež. O. Jefremovo. Gastrolių repertuare buvo rusų klasikų ir dabartinių dramaturgų kūriniai.

TARPTAUTINIAME MUZIKOS IR DAILĖS festivalyje Liuksemburge, Echternacho mieste, liepos 2-4 d. d. dalyvavo Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, ir tarptautinių konkursų lau*reatas smuikininkas R. Katilius.* Kartu su jais išvykoje dalyvavo ir kompoz. R. Žigaitis, Vilniaus filharmonijos direktorius ir meno vadovas. Pirmajame vilniečių koncerte skambėjo prancūzų kompoz. Ž. Giju kūriniai, dalyvaujant pačiam autoriui, antrajame — A. Vivaldžio, G. Rossinio, J. Haydno, D. Šostakovičiaus ir F. Bajoro kompozicijos.

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714
Namai: 766-5857
Raštinė: 363-7881

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

Naudokitės paslaugomis tų, kurie skelbiasi "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

me suvažiavime Niujorke kandidatu į prezidentus išsirinko J. Carterį, 51 metų amžiaus žemės riešutų ūkio savininką, buvusį Georgia valstijos gubernatorių. Pergalę jis lengvai pasiekė pirmajame atstovų balsavime, gaudamas 2.238 ir pusę balso. Šią pergalę jis jau buvo užsitikrinęs pirminiuose kandidatų rinkimuose. Viceprezidentu J. Carteris pasirinko senatorių W. Mondale iš Minesotos. Prezidento rinkimus demokratai sutiks kaip vieninga partija, o respublikininkų laukia neišvengiamas susiskaldymas dėl prez. G. Fordo ir R. Reagano karštų varžybų. Viešojo tyrimo duomenys liudija, kad J. Carteris šiuo metu yra gerokai populiaresnis ir už prez. G. Fordą, ir už R. Reaganą. Šie duomenys betgi gali pasikeisti rinkiminio vajaus metu.

NESĖKMINGAS BANDYMAS

Jungtinių Tautų saugumo posėdyje, sušauktame Afrikos valstybių iniciatyva, buvo stengiamasi pasmerkti Izraelį už žygį Ugandon, išlaisvinusį teroristų pagrobto "Air France" lėktuvo įkaitus. Izraelio ambasadorius Ch. Herzogas pateikė duomenų, kurie įrodo Ugandos diktatoriaus I. Amino suokalbį su lėktuvo pagrobėjais. Savo asmeniniu lėktuvu jis atskraidino sostinėn Kampalon penkis teroristus iš Somalijos, kurie prisijungė prie lėktuvą pagrobusių keturių teroristų. Įkaitus saugojo I. Amino kariai, sudarydami progą teroristams pailsėti. Po Izraelio žygio iš ligoninės buvo išvežta ir nužudyta įkaitė D. Bloch, 75 metų senutė, turėjusi Izraelio ir Britanijos pilietybę. Rezoliucijai priimti penkiolikos narių taryboje reikia devynių balsų. Izraelį smerkianti rezoliucija buvo atsiimta, kai jos iniciatoriams paaiškėjo, kad jie tiek balsų nesurinks. JAV ir Britanija, remiamos Švedijos, pasiūlė kitą rezoliuciją, reikalaujančią imtis tarptautinių priemonių prieš teroristus. Be trijų iniciatorių, už šią rezoliuciją balsavo Prancūzija, Italija ir Japonija, susilaikė Rumunija ir Panama. Kitų valstybių atstovai, rėmę afrikiečių rezoliuciją, balsavimą boikotavo.

EUROPOS REAKCIJA

Devynių Europos Bendrosios Rinkos šalių vadai savo posėdyje Briuselyje paskelbė kovą įkaitus įmantiems teroristams. Jie planuoja paruošti bendrą sutartį, kuri tose valstybėse įves privalomus teroristų teismus bei jų išdavimą tam kraštui, kur buvo įvykdytas nusikaltimas. Ateityje bus stengiamasi į šį susitarimą įjungti ir kitas valstybes. Bendrosios Rinkos vadai taipgi sutarė Europos parlamento rinkimus pravesti 1978 m. Parlamentą sudarys 410 atstovų. Britanija, V. Vokietija, Prancūzija ir Italija Europos parlamente turės po 81 atstovą, Olandija — 25, Belgija — 24, Danija — 16, Airija 15 ir Liuksemburgas — 6. Šis parlamentas yra pirmas žingsnis į Jungtines Europos Valstybes. Ekonominė sąjunga plečiama politine kryptimi.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

paklusdamas savo apylinkės rinkėjų reikalavimams. Tyrimų duomenimis, kanadiečių dauguma — apie 80% nenorėjo mirties bausmės panaikinimo, matydama aiškiai didėjantį vis žiauresnių žmogžudysčių skaičių. Kaikurie konservatoriai, kovoję už mirties bausmės palikimą, pranašauja, kad šis klausimas neišvengiamai turės iškilti sekančiuose federacinio parlamento rinkimuose. Mirties bausmė yra panaikinta Švedijoje, Britanijoje ir Izraelyje, tačiau pirmieji du kraštai ją paliko nusikaltėliams už krašto išdavimą, Izraelis — už tautžudystės nusikaltimus. Kanadoje ji panaikinta visiems be jokios išimties. Oficialiai žmogžudžiams bus skiriama 25 metų kalėjimo bausmė, bet ji galės būti peržiūrima jau po 10 metų.

Advokatas Arthur Maloney, kurį Ontario premjeras W. Davis paskyrė piliečių gynėju (ombudsman), pareikalavo kompensacijos 44-riem šiaurinio Pickeringo gyventojam. Kai federacinė vyriausybė, susitarusi su Ontario vyriausybe, naujam Toronto aerodromui pasirinko Pickeringo vietovę, ten buvo pradėta supirkinėti žemė. Šią operaciją atliko Ontario valdžios atstovai. Kaikurie ūkininkai žemę pardavė, o kiti laukė, kol ji buvo nusavinta įstatymo keliu. Adv. A. Maloney, tikrindamas gautus skundus, nustatė, kad žemės supirkėjai naudojo spaudimo priemones. Ją pardavusieji gavo žemesnes kainas už tuos, kurie laukė nusavinimo. Padaryta skriauda 44-riem asmenim siekia $3,5 milijono. Dėl šios papildomos kompensacijos adv. A. Maloney kreipėsi į premjerą W. Davis, kuris tam reikalui paskyrė komisiją. Adv. A. Maloney kreipsis į Ontario parlamentą, jeigu premjeras W. Davis nesutiks patenkinti nukentėjusių reikalavimo.

Pasaulinę Montrealio olimpiadą papildo tarptautinė jaunimo stovykla, suorganizuota Lafontaine parke olimpinio Kanados komiteto. Ją oficialiai atidarė Tarptautinio Olimpinio Komiteto pirm. lorads Killaninas. Dalyvių susilaukta apie 1.200 iš maždaug 70 šalių. Jų amžiaus riba — nuo 17 iki 20 metų. Didžiąją dalį sudaro sportininkai, nepatekę šion olimpiadon, papildyti jaunimo organizacijų atstovais. Rengėjus nustebino Sovietų Sąjungos atsiųsti "jaunuoliai", kurių amžiaus vidurkis yra apie 30 metų. Jie išsiskiria iš 17-20 metų jaunimo grupės, kuriai surengta ši stovykla. Tvarką prižiūri civiliniais drabužiais apsirengę RC MP policininkai. Jiems jau kilo rimtas įtarimas, kad bent dalis tų sovietinių "jaunuolių" yra KGB agentai, o kiti — patyrę kompartijos propagandistai. Stovyklos rengėjų atstovas G. Gloss prisipažino, kad tokio amžiaus "jaunuolių" nereikėjo įsileisti stovyklon, bet Kanada vengė susikirtimo su Sovietų Sąjunga. Stovyklautojai yra apgyvendinti trijose mokyklose prie Lafontaine parko. Jie gauna nemokamą maistą, bilietus olimpiadon, dalyvauja kultūrinėse bei švietimo programose.

Premjero P. E. Trudeau bandymas įsiteikti komunistinei Kinijai varžtais Taiwano atletams Montrealio olimpiadoje primena anksčiau įvykusį incidentą, paskelbtą "Toronto Sun" dienraščio korespondento federaciniame parlamente L. J. Zinko. Prie parlamento veikia nepolitinė Spaudos Galerija, turinti apie 170 žurnalistų. Ją globoja parlamento pirmininkas, bet Spaudos Galerija turi pilną savivaldą, tvarkosi pagal savo įstatus. Prieš devynerius metus SG nariu buvo priimtas kinietis dr. Li Yueh, atstovaujantis agentūrai "Central News Agency". Kai Kanada 1970 m. užmezgė diplomatinius ryšius su komunistine Kinija, Otavon buvo atsiųsti jos korespondentai, bet jie nesutinka įsijungti į Spaudos Galeriją, kol joje yra dr. Li Yueh. Dėl šios priežasties jau keletą kartų kaikurie Kanados vyriausybei palankūs žurnalistai jį bandė pašalinti iš Spaudos Galerijos. Paskutinio nesėkmingo bandymo ėmėsi dabartinis SG pirmininkas Charles Lynch, vyriausias "Southam News Services" atstovas. Nario pašalinimas turi būti atliktas visų narių balsavimu. Jų susirinkime Ch. Lynch pasiūlė atšaukti nario teises dr. Li Yueh, kaip Kinijos "Central News Agency" atstovui iš Taiwano. Spaudos Galerijos nariai, suprasdami politinius Ch. Lynch motyvus, šį jo pasiūlymą atmetė balsų dauguma. Tada jis bandė pravesti kitą rezoliuciją, raginančią kreiptis į parlamento pirmininką, kad dviem komunistinės Kinijos žurnalistam būtų sudarytos specialios sąlygos įsijungti Spaudos Galerijon. Jos nariai atmetė ir šią rezoliuciją, žinodami, kad tų dviejų komunistų įsijungimo niekas netrukdo, išskyrus jų aklą neapykantą dr. Li Yueh.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

Skautų veikla

• Toronto skautininkų-kių renginiu spalio 3 d. Lietuvių Namuose siekiama ne tik suteikti galimybę plačiajai visuomenei susitikti su LSS pirmūnu v. s. P. Jurgėla bei išgirsti sol. G. Čapkauskienę, bet taip pat išjudinti pasyvesnius skautininkuskes, kviečiant juos prisidėti prie šios šventės pasisekimo. Davusiems skautininko-kės įžodį, kiek bus adresai žinomi, renginio komitetas išsiuntinės po keletą pakvietimų su prašymu juos savo draugams įteikti.

• Į jūrų skaučių eilės įstojo Z. Keturakytė.

• "Šatrijos" tunto vyr. skautes kandidates padėjo paruošti skautininkės O. Gailiūnaitė, P. Saplienė, J. Šeškutė ir M. Vasiliauskienė. Skautiškas ačiū.

• Kas dar nespėjo užsiregistruoti XIV-ton Romuvos stovyklon, tegu tai padaro ligi liepos 24 d. Paskubėkim, nes reikia žinoti stovyklautojų skaičių. Č. S.

AUŠROS ŽINIOS

Atvirą golfo turnyrą Aušros klubas rengia Royal Downs aikštėje Utopia liepos 31, šeštadienį, 11 v.r., ir šokių vakarą Oakview Community Centre Wasagoje 7.30 v.v. Veiks įvairus bufetas.

Studentų žinios

Pirmoji Omahos lietuvių studentų stovykla bus rugpjūčio 1-8 dienomis prie Platt upės slėnio, 20 mylių nuo Omahos JAV-se. Stovyklą rengia Omahos studentija, kuri kviečia visus studentus joje dalyvauti. Suinteresuoti kreipiasi į Rūtą Jaudegytę (tel. 402-731-6726) 4508 "P" St., Omaha, Nebr., arba į Romą Mickevičių, 3382 "W" St., Omaha, Nebr. (tel. 402-733-2532).

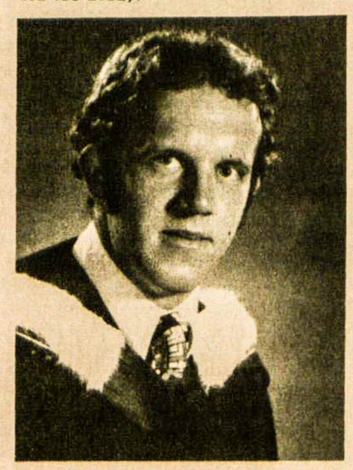

GEDIMINAS - LEONARDAS KALINAUSKAS, baigęs Toronto universitete cheminę inžineriją bakalauro laipsniu

Š.m. baigusiųjų mokslus gretose yra jaunuolis, kuris užsitarnauja ypatingo dėmesio. Tai Gediminas Leonardas Kalinauskas, vyriausias sūnus p.p. Kalinauskų šeimoje. Jis pradėjo mokslus Toronto Keele gatvės mokykloje. Baigė Bloor gimnaziją ir gavo Ontario bei J. Edgar McAllister stipendijas. Įstojo į Toronto universiteto cheminės inžinerijos fakultetą. Kas metai gaudamas įvairias stipendijas, Gediminas šiemet baigė ketverių metų kursą bakalauro laipsniu (Bachelor of Applied Science) "cum laude". Šį rudenį išvyksta studijuoti į Seattle, JAV, kur yra priimtas į Washingtono universitetą. Ten tikisi gauti magistro laipsnį branduolinės energijos srityje.

Gediminas puikiai kalba lietuviškai, yra baigęs Maironio mokyklos 10 skyrių bei lituanistinį seminarą. Nuo pat mažens įstojo į skautų organizaciją, kurioje taip pat neatsiliko. 1968 m. pradėjo atstovauti Toronto skautams stovyklose Amerikoje ir Vokietijoje. 1971-74 m. ėjo Mindaugo draugovės drauginino pareigas, o 1974-76 m. laikotarpyje buvo "Rambyno" tunto adjutantas.

Mirus a.a. Stepui Kairiui, Gediminas perėmė jo muzikinio vieneto skudučių ir birbynių sekciją. Šalia visų tų darbų, jis reguliariai studijavo muziką ir šį pavasarį baigė pianino klasės 10 kursų.

Yra žmonių, kuriems studijos pareikalauja labai nedaug laiko. Gediminas gi dirbo daug, nuosekliai ir su nuostabia kantrybe. Organizaciniame darbe jis ne tik vadovavo, bet taip pat ramiai analizavo padėtį ir nuolat galvojo, ką būtų galima geriau padaryti. Studijuodamas muziką, jis labai domėjosi lietuviška tautosaka ir ją pamilo. Jis pradėjo didžiuotis savo lietuvišką kilme, savo šeima. Reta yra sutikti mokslus baigusį jaunuolį, kuris rodytų tiek pagarbos savo šeimai, tiek įvertintų savo tėvų pastangas. Kaip viena iš jo mokytojų, jaučiu, kad mano pareiga pristatyti Gediminą visuomenei ir atkreipti jos dėmesį, kad jo asmenyje turime didelio pajėgumo vyrą, kuris puikiai galės atstovauti Lietuvos reikalams. Reikia tikėtis, kad pirmiausia jo pastangos bus skirtos jaunimui. Nenustebčiau, jeigu jam pradėjus dirbti, sugrįžtų daug naudingų žmonių, kurie iki šiol laikosi nuošaliai dėl labai nepriimtinų darbui sąlygų.

Nuoširdžiai sveikindama Gediminą ir linkėdama jam šviesios ateities, reiškiu pagarbą ir p.p. Kalinauskams už išauklėjimą lietuviško ąžuolo. "Nesirūpink, tėvužėli, užaugo tavo sūnaitėlis, bus Lietuvos kareivėlis!"

VIENA IŠ MOKYTOJŲ

Pajieškojimas

Jieškomas P. Kytra, kilęs iš Skapiškio valsč., Aičionių vienk. Jis pats arba apie jį žiną prašomi rašyti: L. Kaladė, 30 Barnet Street, Yarraville 3013, Vic., Australia.

Alfonsas A. Garbenis

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS RAJONE, arti Lietuvių Namų, 7 kambariai per 2 augštu; atskiras; 2 virtuvės ir 2 prausyklos, įvažiavimas, garažai; palikimas; reikia greitai parduoti; prašoma kaina tik $61,500.

ARTI TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ. Naujas vienerių metų senumo namas, 3 miegamų[illegible] PARDUOTAS [illegible]iu, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina $69.900. Namas išmokėtas.

14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split),4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina nužeminta; greitas užėmimas.

PINECREST GATVĖ, atskiras 3 augštų namas, 13 kambarių; šildomas vandeniu; 3 virtuvės, 2 prausyklos; geroj vietoj; savininkas ima atgal mortgičių; privatus įvažiavimas, garažas.

CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas. legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.

JANE — ANNETTE, 6 kambarių plytinis namas; nauja šildymo sistema; įvažiavimas ir garažas; mažas įmokėjimas, 10% mortgičius.

BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumodernimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.

MARGARETA GATVĖ, atskiras, pilnai sumodernintas 6 kambarių namas; 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas; mažas įmokėjimas; arti Bloor gatvės.

BLOOR — DUNDAS. Krautuvė — nuosavybė ir "Laundromat" verslas, dviejų miegamųjų butas viršuje; pajamos virš $16.000 į metus; prašoma kaina — $95.000, įmokėti $40.000.

JANE — ANNETTE. Gražus [illegible] PARDUOTAS [illegible] namas, nepereinami kambariai, [illegible], garažas; prašo $57.000.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.

PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 13 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.

BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.

SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.

PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.

ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075
Vyt. V. Girdauskas

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

SAULĖTAS JAV GIMTADIENIS

Liepos 4 d. JAV labai iškilmingai šventė nepriklausomybės 200 m. sukaktį. "Happy Birthday, America!" šūkiai liejosi per visą kraštą. Televizijos ir radijo stotys visą dieną transliavo specialias programas. Daugumas namų puošėsi JAV žvaigždėtomis vėliavomis. Lygiai 1 v.p.p. per visą kraštą suskambėjo šventovių varpai, o sutemus tūkstančiai įvairiaspalvių raketų kilo į padangę, išreikšdamos JAV gyventoju džiaugsmą. Čikagoje ir apylinkėse, o taip pat ir daugumoje JAV vietų liepos 4 d. buvo nuostabiai graži: švietė saulė ir temperatūra sukosi apie 80°. Prie Jaunimo Centro Čikagoje, šalia paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, buvo iškelta JAV vėliava ir Lietuvos trispalvė. Taip pat Lietuvos trispalvė šalia JAV vėliavos plevėsavo ir prie moderniosios J. Mažeikos ir J. Janušaičio "Paramos" prekybos. Tuo tarpu prie Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjaus, kur didesnių švenčių metu iškeliamos abi vėliavos, šį kartą jų nesimatė, nors labai amerikiečių tarpe išreklamuotas muzėjus kaip tik mini 10 metų sukaktį.

Kai būrelis lietuvių JAV nepriklausomybės dieną susirinko Mišiom jėzuitų koplyčioje, išgirdo įdomų kun. A. Tamošaičio pamokslą apie JAV gerąsias ir blogąsias puses, apie lietuvių, pagal jų skaičių, netikėtai didelį įnašą į šio krašto gyvenimą įvairiose srityse.

Po Mišių skubėjau į darbą dienraščio "Sun-Times" leidykloje. Ten radau NBC televizijos kameras. Tris valandas operatoriai darbavosi, nepriklausomybės šventės proga norėdami parodyti milijonams amerikiečių, kaip modernioje spaustuvėje paruošiama didelio dienraščio laida. Vėlai vakare tuos vaizdus matėme televizijos ekranuose.

Laisvajame pasaulyje gyvenantys lietuviai JAV neprikalusomybės 200 m. sukaktį iškilmingai paminės tautinių šokių šventėje Čikagoje rugsėjo 5 d. Tikimasi, kad joje dalyvaus ir šimtai Kanados lietuvių. Bilietų dar yra, prašoma juos iš anksto užsisakyti.

"MARGUČIO" RŪPESČIAI

Istorinę liepos 4 d. iš vienos didelės ir populiarios amerikiečių radijo stoties, esančios pačiame vidurmiestyje, turėjo būti pradėtos transliuoti atnaujintos "Margučio" radijo programos. Sutartis dėl programų buvo iš anksto pasirašyta, apmokami skelbimai apie atnaujintų transliacijų laiką paskelbti lietuvių spaudoje (juos taip pat nemokamai paskelbė Barcus šeimos radijo valandėlė). Įsigyti nauji, modernesni aparatai programoms pertransliuoti iš savosios radijo studijos, esančios Marquette Parke. P. Petrutis, ruošdamas pirmą ir istorinę programą JAV nepriklausomybės 200 m. sukakties dienos, įdėjo arti 100 val. darbo. Bet štai, kai sekmadienio rytą lietuviai rinkosi prie jėzuitų koplyčios ir Jaunimo Centro, nevienas nuogąstavo, kad, girdi, "Margutis" neprabilęs šį rytą. Kiti pagalvojo, kad gal nesurado teisingos skalės savo aparatuose. Tik vėlai vakare prisiskambinau programų vedėją P. Petrutį. Jis buvo nuliūdęs, nors liepos 4 buvo ir jo gimimo diena. P. Petručio žodžiais, "Margutis" tikrai neprabilo liepos 4 d. Paskutinėmis valandomis, seniai pasirašius sutartį, iš stoties vadovų buvo paklausta, ar "Margučio" pranešėjai priklauso unijai? Jei ne, programų tuo tarpu negalima pradėti. Lietuviai pranešėjai unijai nepriklauso. Niekas iš jų priklausymo nereikalavo, nors "Margutis" savo programas yra jau transliavęs ar ne iš keturių skirtingų stočių. Kaip šis netikėtas ir nenumatytas reikalas bus išaiškintas, parodys netolima ateitis.

PAS PREZIDENTINĮ KANDIDATĄ

Foto menininkas kun. A. Kezys, SJ, kaip praėjusioje apžvalgoje minėjau, buvo išvykęs į Georgia valstiją fotografuoti galimo demokratų partijos kandidato į JAV prezidentus Jimmy Carter. Liepos 3 d. vakarą mūsų foto menininkas grįžo atgal į Čikagą. Paaiškėjo, kad kun. A. Kezio artimas bičiulis Thomas Collins, paruošęs keletą rimtų leidinių apie žymiuosius JAV politikus, rengia veikalą ir apie buv. Georgia valstijos gubernatorių Jimmy Carter, jau turintį daugiausia balsų būti demokratų partijos kandidatu į JAV prezidentus. Veikalui meniškas nuotraukas padaryti šalia kitų ir buvo pakviestas kun. A. Kezys. Georgia valstijoje jis praleido 10 dienų, daugiausia fotografuodamas J. Carterio tėviškę, jos aplinkos vaizdus, motiną, gimines. Birželio 27 d. pas Carterį buvo susirinkę visos Amerikos dienraščių, žinių agentūrų, televizijos ir radijo stočių atstovai. Kai tame dideliame būryje J. Carterio motina pasigedo lietuvio fotografo, ji paskambino į artimiausios vietovės demokratų partijos būstinę, susirado kun. A. Kezį, jam atsiuntė specialų automobilį. Taip kun. A. Kezys kaip lygus tarp lygių dalyvavo didžiajame priėmime. Po to dvi dienas praleido su J. Carteriu, kartu dalyvavo ir pamaldose baptistų šventovėje, buvo pakviestas vykti į demokratų partijos konvenciją kaip specialus fotografas, bet atsisakė. Į Čikagą parsivežė didelį glėbį naujų, puikių nuotraukų. Jei ateinantį rudenį J. Carter bus išrinktas JAV prezidentu, vieną rimtųjų leidinių apie jį puoš lietuvio foto menininko nuotraukos.

SUDBURY, ONTARIO

DAUGIAKULTŪRIS FESTIVALIS. Daugiakultūrė organizacija liepos 4, sekmadienį, didžiojoj universiteteo salėj surengė labai turtingą ir įdomų tautinių grupių festivalį. Tautiniai šokiai, dainos, baletai, akordeono ir kitų instrumentų muzika džiugino žiūrovus. Dalyvavo kanadiečiai, skotai, kroatai, slovėnai, graikai, kiniečiai, indiečiai ir kiti. Lietuviams atstovavo tautinių šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama stud. G. Poderytės. Pašoko tris šokius: Kalvelį, Klumpakojį ir Grandinėlę. Šoko Petras ir Jūra Tolvaišos, Teresė, Diana, Joana ir Vida Stankutės, Aldutė Stepšytė. K. Remeikis su žmona puikiai pašoko tris P. Amerikos šokius. Juodu Montrealyje laimėjo už šokius bronzos medalį.

SIĄ VASARĄ Sudburis susilaukė daug svečių — du iš Punsko, kiti iš JAV, o daugiausia iš Toronto. Ypačiai daug buvo pas E. S. Tolvaišas ir B. J. Stankus. J. A. Kručus aplankė Elena Pojedienė su dukra Danute ir sūnum Rimu iš Čikagos. Kun. Antanas Nockūnas, marijonas, praleido vasaros atostogas French River, arti Sudburio, savo giminaičių P. M. Venskų vasarvietėj ir sekmadieniais atlaikė ten vasarojantiems lietuviams Mišias. **K. A. S.**

• **Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia**

Jaunavedžiai Elenutė ir Rimas Juzaičiai (viduryje) su savo tėvais po sutuoktuvių Klevelande. Iš kairės: inž. Pranas ir Aleksandra Razgaičiai, Kazimiera ir inž. Antanas Juzaičiai Nuotr. J. Garlos

Te meilė jaunystę lydės...

Rimo ir Elenutės Juzaičių jungtuvių proga

Šio trumpo reportažo pavadinimas paimtas iš "Nemunėlio" dainos, kuri nevienam Rimo Juzaičio ir Elenutės Razgaitytės sutuoktuvinės puotos metu išspaudė džiaugsmo (ir tėviškės ilgesio) ašarą.

Jautrių, tikro džiaugsmo momentų aną birželio 26 — Rimo ir Elenutės jungtuvių dieną — būta daug, nes ir jaunoji pora, ir momentas, ir iškilmės buvo išskirtini. Pačia tikrąja prasme tai buvo ir jaunųjų, ir jų šeimų, ir visų Klevelando lietuvių šventė. Pridedame "ir visų lietuvių", nes išeivijoje kiekviena nauja lietuviška šeima yra pačios lietuvybės pratęsimo bei atsinaujinimo faktas.

Jungtuvių iškilmės prasidėjo senoje, jaukioje, šventiškai išpuoštoje Klevelando lietuvių Šv. Jurgio parapijos šventovėje. Šv. Mišias 3 v. p.p. aukojo Ateitininkų Federacijos dvasios vadas kun. Stasys Yla (abu jaunieji yra veiklūs ateitininkai), asistuojamas buv. Rygos arkivyskupijos kanclerio, klevelandiečių mylimo kun. A. Goldikovskio ir jau spėto pamėgti kun. prof. dr. V. Bartuškos iš Niujorko, kuris kartais pagelbsti vietos klebonui lietuviškoj pastoracijoj.

Džiaugsmingai gaudė trimitai ir vargonai, šventovės skliautus drebino sustiprinto parapijos choro "Veni Creator" ir lietuviškos giesmės. (Elenutė buvo parapijos choro ir tarybos narė, kaip ir jos tėvas, kuris yra dargi tos tarybos pirmininkas).

Gausiam būriui giminių, draugų ir pažįstamų meldžiant Viešpaties palaimos, Rimas ir Elenutė priėmė vienas kitam teikiamą Santuokos sakramentą. Kun. St. Yla, palaiminęs tą jų šventą jungtį, išskirtinai gražiu ir turiningu pamokslu atskleidė ir jaunajai porai, ir jungtuvių liudininkams krikščioniškos ir lietuviškos santuokos grožį bei prasmę.

Elenutė ir Rimas — neeiliniai lietuviškosios išeivijos jaunuoliai. Abu ekskanadiečiai-torontiečiai, abu ateitininkai, abu veiklūs visuomenininkai, abu lituanistinių mokyklų absolventai, abu lietuviškai mąstą, jaučią ir lietuviškais rūpesčiais gyveną. Rimas šiuo metu ruošia daktaratą iš atominės fizikos Virginijos universitete. Augęs ir brendęs Filadelfijoje. Elenutė taip pat baigusi universitetą. Mokytojavo Klevelando apylinkėse, kur augo, mokėsi ir brendo.

Į vestuvinę puotą gražion ir puošnion, didingu kupolu pasipuošusion Šv. Juozapato salėn sugužėjo per 400 giminių, draugų ir pažįstamų net iš kelių miestų: Klevelando, Filadelfijos, Detroito, Toronto, Čikagos, net Romos, Floridos ir kt. Beveik pusė salės — šaunusis lietuvių jaunimas, kurio lietuviškos dainos šildė ne vieno "senio" krūtinę.

Jaunųjų stalas — tikra lietuviškų gėlių puokštė. Jaunųjų palydoj — Kazys Razgaitis ir Gabija Juozapavičiūtė, Jonas Garka ir Dana Juzaitytė, Andrius Razgaitis ir Kristina Juzaitytė, Vytautas Narutis ir Rita Razgaitytė, Kęstutis Šeštokas ir Onilė Vaitkutė. Visi iškilūs lietuviškojo jaunimo vadovai. Iš visų veidų trykšta jaunystė ir džiaugsmas...

Džiaugsmu švyti tėvų Razgaičių ir Juzaičių veidai, kaip ir kitų giminių, kaip ir visų svečių. Šampano stiklų skambesys ir muzika, besisukančių porų šlamesys ir daina susilieja į vieną džiaugsmingą vedybinę simfoniją. Šokis gena dainą, daina šokį... Į jų tarpą bando įsiskverbti valiavimai ir rimti, jautrūs sveikinimų žodžiai.

Trumpais žodžiais į jaunuosius ir svečius prabyla jaunosios tėvas Pranas Razgaitis, visuomenės ir politikos veikėjas, vienas didžiųjų krikščioniškosios demokratijos šulų išeivijoje. Su tokiu atviru, mielu šypsniu veide, didžiuodamasis šauniu sūnumi ir nauja gražiąja marčia, kalba ir jaunojo tėvas A. Juzaitis (Juozapavičius). Ateitininkų Federacijos vardu sveikina jos vadas Petras Kisielius, choro — Rytas Babickas ir dar keli jaunieji draugai. Išskirtinai gražiu lietuvišku žodžiu ir prasminga mintimi jaunosios šeimos vardu kalba Rimas.

Kalbas ir vėl gena dainos, "Nerijos" merginų choro vadovaujamos. Užsklandai žavioji Sadutė... Sieloj džiaugsmas, akyse ašaros... Kol jaunimas taip dainuos ir šoks, lietuvybė gyvuos ir žydės...

Ir taip daina, muzika ir šokiu, bučiniu, rankos paspaudimu ir laimės linkėjimais jaunoji Juzaičių pora išlydima į šiltą vasaros naktį, į saulėtą, savarankišką gyvenimą...

Salė tuštėja, šviesos gęsta. Už jaunųjų tuščio stalo tebekybo milžiniška lietuviška juosta, tarsi tautinė stula, simbolizuojanti ne tik naujos, bet dargi lietuviškos poros santuoką... **A. J. K.**

Pas redaktorių

Įkyrėjusi lankytoja, dažnai atnešanti savo grafomaniškus rašinius į redakciją, paklausė redaktorių:

— Kodėl jūs reikalaujate, kad savo kūrinius rašyčiau tik vienoje lapo pusėje?

— Tai tam tikras kompromisas, madam, — atsakė redaktorius.

— Kompromisas?

— Jeigu galėtume, mes jus paprašytume nerašyti ir toje lapo pusėje.

Šypsenos

Pas teisėją

— Kuo paaiškinsite, kaltinamasis, kad penkerius metus nekalbėjote su savo žmona?

— Savo geru išsiauklėjimu, gerbiamasis.

— Kaip tai suprasti?

— Aš nenorėjau įsiterpti į damos kalbą.

Parinko Pr. Alš.

HAMILTON, ONT

SUTUOKTUVĖS. Liepos 9 d. inž. Juozo ir Antaninos Vilimų duktė gimnazijos mokytoja Violeta Vilimaitė susituokė su inž. B. Oelkrug lietuvių šventovėje. Apeigas atliko prel. J. Tadarauskas, sveikindamas jaunuosius ir jų tėvus lietuvių ir vokiečių kalbomis. Jaukios vaišės įvyko ištaigingame "Golf and Country" klube, dalyvaujant gausiam būriui giminių ir artimųjų net iš Europos ir JAV. Sumaniai vadovaujant Jonui Žiūraičiui, vestuvinės puotos metu palinkėta jaunavedžiam laimingo gyvenimo. Povestuvinei kelionei jiedu išskrido į Havajus. **I. B.**

PENSININKŲ IŠVYKA. Liepos 7 d. Hamiltono lietuviai pensininkai autobusu nuvyko į Niagara Falls ir apžiūrėjo įdomesnes vietas. Dalyvavo 45 klubo nariai. — Liepos 8 d. palydėjo į amžino poilsio vietą (Woodland) savo narį Joną Kasperą. Laidotuvėse nariai gausiai dalyvavo. **E.**

Calgary, Alberta

(Atkelta iš 4-to psl.)

GOLDEN WEST ELECTRIC PRODUCTS LTD. prekybai sėkmingai vadovauja A. T. Mackevičiai. Anksčiau jie buvo įsikūrę Montrealyje, vėliau persikėlė gyventi su tėvais į Kalgarį. Vykstant naujoms statyboms, elektros gaminių pareikalavimas čia yra didelis. Tony ir Alice Mackevičiai neseniai persikėlė į naują prekybos rajoną (Forest Lawn), į naujas, dideles patalpas ir praplėtė pirkėjų aptarnavimą namų apšvietimo ir dekoravimo srityje. Nors prekybinės firmos vardas yra angliškai skambantis, bet prekybos savininkai visiems patarnauja su lietuviška šypsena. Linkint jiems sėkmės, miela priminti, kad A. T. Mackevičiai yra aktyviai įsijungę į Kalgario lietuvių organizacinę veiklą ir paremia lietuvių renginius savo prekybos gaminiais. Visi yra kviečiami juos aplankyti ir pasidairyti po erdvias bei didelio pasirinkimo pirkinių patalpas 104 1830 — 52 St. S. E. K.

Ko vertas toks atsisveikinimas?

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ilgisi svetur gyvendami. Tad nėra išmintinga visam tam nukirsti siūlus ir "amžinai atsisveikinti", "amžinai palaidoti". Tai būtų visiškai nepolitiškas ir istoriškai trumparegiškas galvojimas.

Abi mūsų tautos keliais, kuriais eina, dar turi apsčiai sunkumų, daug netikrumo, didelių pavojų, net gyvybiškai baisių grėsmių, o ir priešą Europoje tą patį. Mes vertiname žydų draugiškumą bei pagalbą ir tuo pačiu atsilyginsim. Ne nuodyti tarpusavio santykius reikėtų, o juos gydyti, švelninti, bendradarbiauti. Nesvarbu, kad Lietuva dabar maža ir gal atrodo bejėgė. Pagal seną mūsų patarlę, kartais ir mažas kupstas didelį vežimą verčia. Ir pats Izraelis dar ne milžinas, ilgai pats vienas ant savo kojų nepastovės, šitaip įniršusių arabų apsuptas (nors tarptautinė žydų galybė dabar yra didelė).

Prisiminę pusės tūkstančio metų bendravimą, šiandien daug daugiau vieni kitiems galėtume padėti, gal ir žydams Lietuvoje. Jei laisvė nedaloma, tai ir žydų pagalba Lietuvos laisvei atstatyti bus vertinga. Tos visos prokuratūriškos kalbos būtų labai ne laiku ir be tikslo. **B. R.**

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

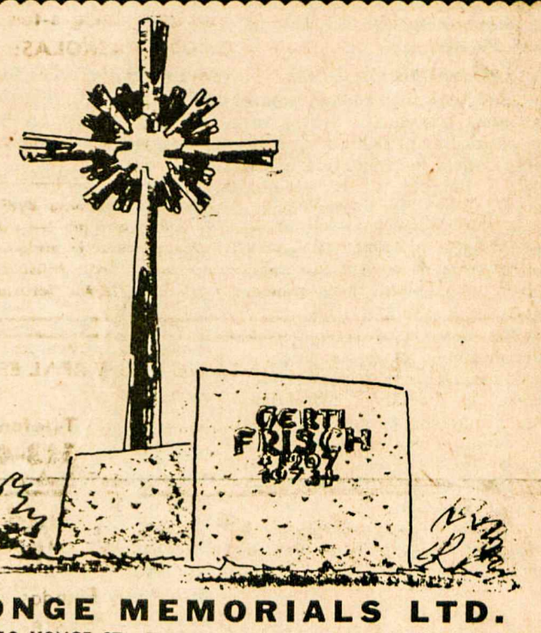

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį.
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Siuntinių įstaiga
"BALTIC EXPORTING CO."
UŽDARYTA
VASAROS ATOSTOGOMS
nuo liepos 19 iki rugpjūčio 7 d. imtinai.

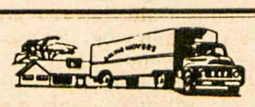
BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,** Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas 277-1270

— Baigiamas pertvarkyti vienas Springhurst stovyklavietės pastatas į paskirus kambarius, kurie bus panaudojami norintiems apsistoti vasarotojams. Kambarių tvarkymui pakviestas Mamertas Duliūnas.

— Šią savaitę Springhursto name pradės atostogauti smuikininkai Danutė ir Juris Mazurkevičiai.

— Pamaldos Wasagoje kiekvieną sekmadienį — 10 ir 11 v.r.

— Šį sekmadienį Anapilyje pamaldų giedojimui vadovaus sol. V. Verikaitis. Visų pamaldų dalyvių patogumui bus išdalinti giedamų giesmių tekstai. Visi prašomi įsijungti į giedojimą.

— Pamaldos: šį šeštadienį. 7.30 v. r., už a.a. Benediktą Zubrickį; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Antaną Katelę, 11 v. už a.a. Adomą Urnavičių ir a.a. Augustiną Jasiūną; Wasagoje: 10 v.r. už a.a. Mykolą Vildžiūną, 11 v. už a.a. Anelę Turauskienę ir Jokšų šeimos mirusius.

— Pakrikštyta: Vida - Ona Bacevičiūtė ir Juozas-Danielius Bergeron.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Liepos 25 d. klebonas pradeda atostogas, todėl liepos 25, rugpjūčio 1 ir 8 pamaldų lietuviams Toronte nebus. Rugpjūčio 15 d. pamaldos evangelikams bus laikomos skautų stovyklavietėje Romuvoje.

— Pamaldos Toronte bus rugpjūčio 22 ir 29 d.d., 9.30 v. ryto.

— Darbo Dienos savaitgalyje (rugsėjo 5) pamaldų nebus. Jos bus tęsiamos rugsėjo 12 d., 9.30 v. ryto.

— Kunigui nesant Toronte, pastoracinių patarnavimų reikalais prašoma kreiptis į tarybos narį V. Daugin]: darbo metu tel. 533-1121, namuose 249-2883.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusio sekmadienio popietė buvo gausi lankytojais. Svečių knygoje pasirašė: p.p. Lynn iš Anglijos, Teresė Arnold iš Šveicarijos, p. Tarvydas iš Belgijos, G. H. Valiuliai, Pračkalų šeima, p. Juknevičienė iš Čikagos, E. Stankevičienė iš Waterbury, Conn., V. Jakubickienė, D. Bartulienė, M. Norvaišienė iš Delhi, Ont., I. A. Šajaukos iš St. Catharines, J. Dilys, St. Zadurskiai.

— Nuo liepos 22 d. "Lokys" įveda naują muzikinę programą, kurią atliks dainininkas ir gitaristas Namejs Batraks. Jis yra latvis, vedęs lietuvaitę. Programos pradžia — 9 v.v.

— Jaunimo organizacijos, norinčios ateinančiais veiklos metais naudotis LN patalpomis, prašomos nedelsiant registruotis.

— Gedimino pilies menėje įrengiama virtuvė. Archit. V. Petrulis ruošia atitinkamus pertvarkymo planus.

— Informacinis LN susirinkimas numatytas š.m. spalio 17 d., 3 v.p.p., Mindaugo menėje.

— "Dainos" grupės rengtas Vilniaus operos solistės Danguolės Juodikaitytės-Adamkevičienės koncertas susilaukė apie 350 klausovų.

HAMILTONIETEI reikalingas kambarys su teise naudotis virtuve, galimai arčiau prie Toronto universiteto (Russell St.), su galimybe praktikuotis dainavime. Skambinti (collect) tel. 527-1028 Hamiltone arba rašyti 212 Ewen Rd. Hamilton, L8S 3C9.

PHOENIX, ARIZONA, susirgus savininkui skubiai ir pigiai parduodamas motelis. Kaina tik $120,000.00. Įmokėti nemažiau $30,000.00. Yra 25 butai ir savininkui gyvenamas butas iš 2-jų miegamųjų. Visi butai pilnai apstatyti, turi šaldytuvus, virimo krosnis, televizijas ir patalynę. Rašyti: Barbara Motel, 2148 W. Buckeye Rd., Phoenix, Arizona 85009, USA. Smulkesnių informacijų teirautis: E. Račkus, tel. 822-8733, Mississauga, Ont.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

ISNUOMOJAMAS BUTAS iš 5 kambarių ir virtuvės. Skambinti tel. 766-7739. Adresas: 560 Durie St., Toronto, Ont.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

GERA PROGA

MISSISSAUGOJE, netoli Anapilio, parduodamas 1 miegamojo "condominium" butas už $29.700. Į prašomą kainą įeina oro vėdintuvas, plyta, šaldytuvas, balkono ir dalis kitų baldų. (Savininkas išvažiuoja iš Mississaugos). Skambinti: 275-1669.

GALIU PASAUGOTI vaikus pas save ar jų namuose. Skambinti nuo 8 v.v. — 10 v.v. tel. 239-4548 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Giliai užjaučiame Br. Žėką, Lietuvoje mirus jo mamytei Onai Žėkienei.

— Vasaros sekmadieniais mūsų šventovėje Mišios: 8, 9, 10, 11.30 v. ryto ir 8.30 v. vakaro. Išpažinčių klausoma prieš Mišias.

— N. Wasagos stovyklavietėje Mišios laikomos sekmadieniais 11 v. ryto.

— Susituokė Algis Puzeris ir Sharron Pinkham.

— "Aušros" stovykla, gražiai pavykusi, uždaryta praėjusį šeštadienį. Be anksčiau minėtų vadovų, antrą savaitę darbavosi Jonas ir Birutė Leliai ir Antanas Valaitis. Stovyklos vadovybė dėkinga K. Poškienei už dovaną — naują lietuvišką vėliavą.

— Praėjusį sekmadienį mūsų stovyklavietėje Wasagoje prasidėjo moksleivių ir jaunučių ateitininkų stovykla. Stovyklos pagrindinė tema: "Nelauk ką pasaulis iš tavęs padarys — žiūrėk ką tu iš pasaulio padarysi". Pirmadienį vyks susipažinimo vakaras, antradienį — išvyka į Bruce's Trail, ketvirtadienį — pasakų vakaras, šeštadienį — didysis laužas; antros savaitės pirmadienį — sporto olimpiada, antradienį — dramos vakaras, penktadienį — baigiamasis laužas.

— Mišios šeštadienį, 8 v.r. — už Petronelę ir Pijų, užpr. T. J. Rastapkevičių; 8.30 v. — už Oną Grušienę, užpr. S. O. Gotšeldų; 9 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. V. Vaitiekūnaitės; 9.30 v. — už Aldoną Eretaitę, užpr. N.N.; sekmad., 8 v. — už Antaną Sapijonį, užpr. G. E. Kuchalskių. 9 v. — už Luką Gatavecką, užpr O. Gataveckienės; 10 v. — už parapiją; 11.30 v. — už Juozą Martinaitį, užpr. žmonos; 8.30 v.v. — už Krilavičių šeimos mirusius, užpr. M. Krilavičienės.

Lietuvoje mirė Ona Žėkienė, 87 metų, Jono-Broniaus Žėko motina, liepos 15 d., palaidota liepos 17 d.

Kun. J. Burkus, gyvenąs Hot Springs, JAV, lankėsi Anapily ir painformavo apie savo knygą, leidžiamą "Rūtos" leidyklos Hamiltone. Knyga yra teologinė, gvildenanti dviejų pasaulių būtybes. Jos autorius yra baigęs mokslus Lietuvoje ir klebonavęs JAV-se El Paso vyskupijoje 20 metų.

"Draugo" dienraščio VI. 28 laidoje išspausdintas Kristinos Sabalytės laiškas, kuriame autorė piktinasi "Miss Vilnius" rinkimais. Esą torontiečiai tuo būdu įžeidžia moterų teises "ir visų lietuvių gerus norus". Ji stebisi, kodėl lietuviai "Miss Vilnius" siunčia į Meksiką, o ne į lituanistinius kursus, stovyklas, suvažiavimus. Iš laiško matyti, kad autorė visiškai nesiorientuoja. Visų pirma Karavaną — Toronto tautybių savaitę rengia beveik visos mieste gyvenančios tautybės, vadovaujant "Folk Arts Council" organizacijai. Kiekviena tautybė, įrengianti savo paviljoną, renka iškilią tautietę atstovauti savajai grupei tautybių savaitės metu. Tie rinkimai būna ne merginų paradai (kaip tai daroma JAV-se), bet labiausiai tinkamų mergaičių antranka, kreipiant pagrindinį dėmesį į jų intelektualinį ir tautinį pasiruošimą. Jų pareiga — budėti savo tautybės paviljone, aiškinti lankytojams apie savo tautą ir pan. Tautybių savaitės pabaigoje bendrame bankete išrenkama iš visų tautybių karalaičių "Miss Caravan". (Šiais metais ja buvo išrinkta "Miss Vilnius" R. Siminkevičiūtė). Jai kaip dovana skiriama kelionė į kurį nors kraštą (šiais metais į Meksiką). Ši dovana skiriama "Folk Arts Council". Taigi, ne lietuviai siunčia savo "Miss Vilnius" į Meksiką, bet bendroji tautybių organizacija. Į įvairius kursus torontiečiai siunčia jaunimą kitų šaltinių lėšomis. V.

Vašingtono universiteto prof. Lew R. Micklesen, amerikietis filologas, domisi lietuvių kalba ir palaiko ryšius su lietuviais kalbininkais. Gavęs kartą iš kolegos lietuvišką garsinę juostą, įvyniotą į "Tėviškės Žiburių" laikraštį, juo susidomėjo ir tapo jo prenumeratoriumi.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame poniomlėm už mums suruoštą priešvestuvinį pobūvį, už skanias vaišes, brangias bei vertingas dovanas. Ačiū už atsilankymą ir malonų laiko praleidimą kartu su mumis.

Nuoširdus ačiū visoms ir visiems, prisidėjusiems prie mūsų pagerbimo. Buvo labai smagu. Ačiū.

Neužmirštamai
Jums dėkingi —
K. L. Tamošiūnai

Mokytojai A. Rinkūnas ir G. Paulionienė, Toronto miesto švietimo vadybos pakviesti, kartu su kitų tautybių atstovais kurį laiką dirbo prie etninių grupių mokyklų programų bei vadovėlių peržiūrėjimo ir papildymo. Ta proga buvo peržiūrėta bei papildyta Augštesniųjų Lituanistinių Kursų Toronte programa, o taip pat parašyti du lietuvių kalbos darbo sąsiuviniai fonetikai ir morfologijai. Jie rankraščio teisėmis bus jau pradėti naudoti šiemet. Juos vėliau išspausdins minėtoji švietimo vadyba. Tai yra bene pirmasis atvejis, kad viešųjų mokyklų vadyba savo pinigais spausdintų lietuviškai parašytus ir lietuvių mokyklai skirtus vadovėlius.

Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte savo darbą po atostogų pradės paskutinę rugsėjo savaitę toje pačioje patalpoje ir tuo pat laiku antradienių vakarais.

Pranašiausias mokinys. Seniau labai dažnai buvo galima užtikti spaudoje pasižymėjusių lietuviukų kanadiečių mokyklose. Paskutiniaisiais metais tokių atvejų pasitaiko rečiau. Tokia reta išimtimi yra **Paulius Bubelis,** kuris, baigdamas Bloorlea 8-rių metų mokyklą, gavo augščiausią atžymėjimą — James E. Dodd Award. Jis skiriamas pranašiausiam baigiamųjų metų mokiniui. Paulius yra pirmutinis lietuvis, šioje mokykloje pasiekęs tokio pripažinimo. Gauti minėtam atžymėjimui neužtenka būti geru mokiniu — reikia aktyviai dalyvauti įvairiose mokyklos veiklos srityse. Paulius baigė mokyklą pažymiu 92 ir pasižymėjo kaip krepšinio, futbolo, orinio, teniso žaidėjas, orkestro, geografijos, istorijos būrelių narys, choristas ir klasės seniūnas. Jis pademonstravo ir savo lietuviškumą, paprašydamas mokyklos vadovybę šalia pavardės rašyti ir jo vardą lietuviškai. Paulius yra veiklus skautas, Stepo Kairio muzikinio vieneto narys, Maironio mokyklos mokinys. Jis yra sūnus inž. E. Bubelio, kuris mirė prieš keletą metų, ir S. Bubelienės, ilgametės Maironio mokyklos ir Augšt. Lit. Kursų mokytojos.

Graži Elzės Jankutės dovana. Tai devynių pėdų juosta, kurios originalą išaudė Tilžėje Elzė Banaitytė, nūdien gyvenančio Vokietijoj Valterio Banaičio teta. Labai dailus jos raštas yra būdingas labiausiai Mažosios Lietuvos juostų paplitusiam raštui. Patriarcho Martyno Jankaus duktė Elzė Jankutė atsivežė į Kanadą šios juostos kopiją, išaustą Tilžėje. 1975 m. Toronte 80 m. amžiaus Antanina Baltrušaitytė išaudė šios tilžinės kopijos kopiją, kurią per šių metų Jonines Elzė Jankutė padovanojo Halinai Jonei Žmuidzinienei. Ši brangi paminklinė dovana bus saugoma Generaliniame Lietuvos Konsulate Toronte.

Jonas Matulionis paguldytas Collingwood ligoninėje.

Kompartijos laikraštis "Gimtasis Kraštas" š.m. 16 nr. taip rašo apie Torontą:

"Kanada — turtingas kraštas, o Torontas didis miestas, bet kapitalistinės ydos reiškiasi ir čia. Miesto surinktais duomenimis, Toronte yra apie dešimtį tūkstančių žmonių, kurie neturi nei darbo, nei pastogės, nei jokių artimųjų, pas kuriuos galėtų prisiglausti. Angliškai tokie vadinami "derelict" — pastumtieji į šalį.

Jie kartais susiranda kur trumpam laikui pripuolamą ir menkai apmokamą darbą. Maistu ir drabužiais tai šen, tai ten kiek sušelpiami labdarybės draugijų, o miega kur papuola: išmestuose sunkvežimiuose, negyvenamuose namuose ar kiek pridengtame kamputy tiesiog lauke. Policija nusiskundžia, kad vien požeminio traukinio tuneliuose kasnakt miega iki 200 žmonių. Kai aplinkui sniegas, tai kai kas įsitaiso tiesiog ant storo vamzdžio, kuriuo karšti garai kur nors iš kokios įmonės eina.

Ypač kentė žmonės šią žiemą, kai temperatūra Toronto užmiesty vienu metu buvo nukritusi net iki 30 laipsnių šalčio. Daug žmonių sušalo mirtinai. Humaniškumo sumetimais kai kur policija tokius nakčiai suvaro į šiltesnę vietą, bet tai problemos neišsprendžia."

Torontiečiams tai gardaus juoko gabalėlis, pasirašytas kažkokio partiečio P. Lino. Matyt, rašė pagal sovietines sąlygas, nes "kas kuo kvepia, tuo ir tepa". Socialinis aprūpinimas Toronte yra tokio lygio, kokio dar nėra buvę. Jis apima neturto, nedarbo, sveikatos draudas, senatvės ir kitas pensijas. Jei Toronte būtų tokios sąlygos, kaip rašo partietis, visi išbėgiotų arba sukeltų revoliuciją. Šiuo metu į Torontą veržiasi daugybė žmonių, kuriuos provincinė vyriausybė stengiasi nukreipti į kitas vietoves.

A†A

dr. JONUI ZULONUI mirus,

žmonai DELFINAI, sūnui RAIMUNDUI ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia visi Veljonjes kolegos veterinarijos gydytojai bei jų šeimos —

L. ir Z. Mockai *E. ir S. Čepai*
J. ir Č. Kurai *V. ir B. Vidugiriai*
B. ir B. Znotinai

PADĖKA

Š.m. liepos 5 d. po staigios ligos mirus mielam mūsų tėveliui

a†a Jonui Kasperui,

nuoširdžiai dėkojame prel. dr. J. Tadarauskui už šv. Mišias ir palydėjimą į kapus, sol. V. Verikaičiui už giedojimą bažnyčioje, karsto nešėjams, aukotojams gėlių ir šv. Mišių, T. P. Enskaičiams už pirmąją pagalbą, rūpinimąsi ir lankymą ligoninėje, G. Palmer ir W. Jasinevičiui už organizavimą laidotuvių, Pensininkų Klubui už gausų dalyvavimą laidotuvėse. Ypatingai dėkojame Mildai Trumpickienei už didelę paramą, tvarkant visus reikalus.

Liūdinti duktė ir žentas

Dr. R. J. BARAKAUSKAS,
D.D.S.
atidaro dantų gydymo kabinetą
7633 Rockhill Road
Malton, Ontario L4T 2Z9
Priėmimo valandos — susitarus telefonu
671-1553

PORT CARLING, ONTARIO
ant Muskoka ežero kranto, parduodamas
PRABANGUS VASARNAMIS.
Prašoma kaina — $156,000.00. Skambinti telefonu
(705) 765-5510, Port Carling, Ont.

Aukos Tautos Fondui Toronte

$200: "Paramos" bankas; $100: V. A. Bartininkaičiai, J. Bičiulis, B. S. Z. Jackai, Br. Mackevičius, B. Maskeliūnas, G. Satok Puretex Knitting Co. Ltd., dr. J. Sungaila, A. A. Šmigelskiai (auksinio vedybinio jubilėjaus proga); $60: W. G. Dresher; $50: K. Daunys, J. J. Ignatavičius, dr. J. Yčas, A. V. Lukas, J. N., North Sylva Co. LTD., J. Pilipavičius, P. Smilga, G. M. Šernas; $40: M. Girčys; $30: A. Kelmelis; $25: E. Aukštakalnienė, P. Barauskas, K. Kaminskas, S. Miniota, K. Ožalas, J. Ramas, P. V. Rasiulis, B. Sakalas, P. Stuopis.

$20: A. Artičkonis, L. Bieliauskaitė, V. Birštonas, A. Borchertas, K. Yurkštas, K. Konkulevičius, B. Kriaučeliūnas, inž. P. Lelis, I. Meiklejohn, Vincas Paulionis, V. J. Plečkaitis, E. Spudas, V. M. Tamulaičiai; $11: D. Renkauskas.

$10: J. Adomaitis, S. Barškietis, V. J. Dagiliai (a.a. Imbrasienės atminimui vietoje gėlių), dr. A. Dailydė, O. Gailiūnaitė, L. E. Gotceitai, J. Gudas, V. Gumauskas, A. Gvaizdaitis, J. Karka, St. Kryževičius, K. Lembertas, J. Mažeika, M. Meiliūnas, M. S. Meškauskas, J. Mockus, J. Nešukaitis, L. Novogrodskienė, R. G. Paulionial, L. Razgaitis, L. A. Stulginskas, A. S. Šergaliai, J. V. Šimkus, W. V. Ūsas, V. Vaičiūnas, A. Vėlyvis, M. Vitartaitė, A. Zalagėnas.

$7: S. J. Vaitkevičius; $5: J. A., K. Asevičius, K. Balsys, S. Bekeris, J. V. Dagiliai, T. Galinienė, Iz. Gataveckas, S. Grizickas, J. Gudavičius, M. Kuzmickienė, J. Petrauskas, Sirutienė, A. Vaičiūnienė; $2: J. M.

Organizacijos

$50: Lietuvių Medžiotojų - Žūklautojų Klubas "Tauras"; $25: Lietuvių Evang.-Liuteronų Moterų Draugija, Lietuvių Namų Moterų Būrelis; $15: SLA 236 Kuopa Toronte (vietoje gėlių a.a. V. Ciburskio atminimui).

Brampton, Ont.

$100: J. Arštikaitis; $50: J. Paršeliūnas; $25: K. Dalinda, A. Stankus; $20: K. Kudirka.

Oshawa, Ont.

$20: S. Kneitas.

Thornhill, Ont.

$10: A. P. Stanėnas

Stayner-Wasaga, Ont.

$50: D. J. Kaunaitės; $25: Br. Aselskis, Pr. Cicinas; $5: A. Kunkus.

Šiame sąraše skelbiamos aukos, gautos nuo š.m. kovo 1 d. iki liepos 1 d.

Nuoširdi padėka visiems aukojusiems. Ypatingo dėmesio verta $100 auka, duota G. Satok, nelietuvio. Jis žinojo ir suprato, kad jo auka eina Lietuvos laisvinimo kovai paremti.

Kurie šiais metais aukojo $25 ir daugiau, jeigu pageidauja kad VLIKas siuntinėtų ELTOS biuletenius vienerius metus, prašome apie tai paskambinti ar parašyti iki š.m. rugpjūčio 10 d. TF Toronto apylinkės atstovybės pirmininkui A. Firavičiui žemiau nurodytu adresu.

Aukos renkamos ir toliau. Tenelieka nė vieno lietuvio, neatlikusio pareigos savajam kraštui — Lietuvai. Prašome siųsti aukas šiuo adresu:

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė,
6 Constance St., Toronto, M6R 1S4
Tel. 535-9654

JIEŠKOMA MOTERIS valymo darbams vieną dieną (nesvarbu kurią) į savaitę. Turi turėti savo susisiekimo priemones. Skambinti tel. 826-5190 Toronto (Meadowvale), Ont.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Vietoje rudens loterijos knygelių parapijai paaukojo K. Rašytinis ir E. Vanagienė po $20. Didelis ačiū.

— Mūsų parapijietis notaras J. Bernotas Kvebeko "Loto" loterijoje **laimėjo $100.000.** Mes visi džiaugiamės savo tautiečio laime. Ta proga tenka paminėti, jog jis remia visuomet savo parapiją nemažom aukom.

— L. K. Ambrasai savo atostogas praleido Wildwood, aplankė Atlantic City ir kitas įdomesnes vietoves.

— Mirė a.a. J. Petrauskas, 60 m.; palaidotas liepos 7 d.

— Paskutiniu laiku vis dažniau gaunam "TŽ" gana pavėluotai. Kaip laikraščio redakcija praneša, "TŽ" išsiunčiami skaitytojams kiekvieną antradienį 2 v.p.p. iš Toronto centrinio pašto. Normaliai mes turėtume laikraštį gauti penktadienį (taip anksčiau ir būdavo), bet dabar gauname tik sekančią savaitę, o kartais net ir gale savaitės. "TŽ" administracija deda visas pastangas, kad pagreitintų laikraščio pristatymą. Kas norėtų gauti laikraštį skubiai, tai turėtų užsisakyti I klasės paštu. Tai kainuotų metams $23, oro paštu — $26. **K. A.**

Artėja prie 7 milijonų. Birželio mėnesį "Litas" užbaigė su $6,792,372.72 balansu (pernai $6,006,250.09), taigi nuo pradžios metų padidėjo $581,308.05 ($963,420.11) ir sparčiai artėja prie numatytų pasiekti 7 mil. dolerių. Birželio pabaigoje už taupomąsias sąskaitas nariams buvo prirašytos palūkanos $128,762.00 (pernai $110,273.48). Narių 1710 (1660), skolininkų 460 (405), einamųjų (čekių) sąskaitų 680 (639).

"Litas" šiuo metu ima nuo 1% iki 2% žemesnes palūkanas už paskolas kaip bankai ir "trust" bendrovės. Bent šiais metais nenumato jų didinti. **Pr. R.**

Lietuviai, atvykstą į Montrealį olimpiados proga, kviečiami aplankyti ir lietuvių institucijas. Viena lietuviškų įdomybių Montrealyje yra medžio šaknų skulptūros studija, kurioje dirba garsėjantis skulptorius Pranas Baltuonis (adresas ir telefonas — telefonų knygoje). Pastaruoju metu jis turėjo savo kūrinių parodas JAVse. Yra gavęs kvietimą dalyvauti tarptautinėje parodoje Italijoje.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

PASAULIO ESTŲ DIENOS

Po Pasaulio Latvių Dienų Toronte birželio 25 — liepos 4 Baltimorėje, JAV-se, įvyko Pasaulio Estų Dienos liepos 5-10. Grįžusi į Torontą iš tų iškilmių aktorė ir estų spaudos bendradarbė Valve Andre painformavo "TŽ" redakciją, kad tai buvo didžiai sėkminga šventė. Iš viso laisvojo pasaulio dalyvavo keliolika tūkstančių estų. Sėkmingiausias buvo šviesų festivalis, kurio programą atliko 400 šokėjų ir 250 gimnastų. Atlikėjams labai kliudė užėjusi audra, bet jie ryžtingai atliko visą programą. Ta iškilmė sutraukė 15.000 žiūrovų. Taip pat labai sėkminga buvo dainų šventė, sutraukusi 9.000 žiūrovų. Labai įspūdingas buvo "Laisvės traukinys", kuris iš Baltimorės važiavo į Vašingtoną. Jame dalyvavo 700 asmenų iš 21 valstybės su vėliavomis. "Laisvės traukinio" keleiviai Vašingtone nužygiavo prie kongreso rūmų, kur įvyko atitinkamas oficialių asmenų sutikimas su prakalbomis laisvės tema. Po to minėti dalyviai autobusais nuvyko į Arlington kapines ir padėjo vainiką prie Nežinomojo kario paminklo.

Pasaulio Estų Dienose buvo daug įvairių renginių, gal net perdaug, nes nebuvo įmanoma visus aplankyti. Šventės globėjų tarpe buvo ir JAV prez. G. Fordas. Sveikino žymūs JAV ir Kanados valdžios pareigūnai. Lietuvių vardu sveikino PLB pirm. Br. Nainys, JAV LB pirm. J. Gaila, ALTos atstovė E. Armanienė. Taipgi dalyvavo poetas N. Rastenis. Kanados vyriausybei atstovavo parlamento narys R. Stanbury ir sen. P. Yuzyk.

Vietinė spauda, radijas ir televizija plačiai kalbėjo apie estų renginius, ypač paradą, šviesų festivalį ir dainų šventę. Ta proga dažnai buvo minimi ne tik Estijos, bet ir Latvijos bei Lietuvos vardai. Ištisą savaitę Baltimorės mieste vyravo estai — jie buvo dėmesio centre. Visi miesto viešbučiai buvo estų užimti. Kaikurie estai nukentėjo nuo vagilių.

Estai savo šventei pasirinko Baltimorę dėlto, kad yra patogioje geografinėje vietoje ir netoli Vašingtono, kurio dėmesį norėta atkreipti į Estijos ir kitų Baltijos kraštų likimą. Estų Baltimorėje tėra 200. Tai sunkino festivalio rengimą, bet labai daug padėjo miesto savivaldybė.

BRAZINSKAI ITALIJOJE

"New York Times" dienraštis, kuris liepos 11 d. laidoje pranešė apie Prano ir Algirdo Brazinskų žygį į JAV ambasadą Turkijos sostinėje Ankaroje, liepos 12 d. paskelbė, kad jiedu išvykę Romon ir apsistoję pabėgėlių stovykloje. Reikia manyti, kad ten pasiliks, kol paaiškės jų pastovesnio apsigyvenimo galimybės.

Sovietai, spaudę visą laiką Turkiją, kad išduotų Brazinskus, pareiškė savo nepasitenkinimą. TASS liepos 10 d. paskelbė pareiškimą, kad Turkijos nutarimas paleisti minėtus pabėgėlius "prieštarauja sovietų visuomenės reikalavimams juos grąžinti ir atitinkamai nubausti". "NYT" dar pažymi, kad Brazinskai pasitraukę iš stovyklos Turkijoje dėl tėvo ligos ir abiejų depresijos. Jiedu nesėkmingai bandę gauti politinę globą JAV ambasadoje.

Moksleivių ateitininkų stovykla N. Wasagoje prasidėjo liepos 18 d. pamaldomis. Užregistruota per 110 stovyklautojų.

Lietuviai vis daugiau dalyvauja angliškoje spaudoje, rašydami laiškus redakcijoms įvairiais klausimais. Stan Mickus iš Londono, Ont., "The Toronto Star" dienraštyje pasisakė už dvikalbiškumą ir aviacijos srityje. Harold Povilaitis "The Globe a. Mail" dienraštyje 1976. VII. 17 pasisakė naujos Massey Hall statybos reikalu. H. Povilaitis yra The Royal York Collegiate miestų planavimo komiteto pirmininkas.